

308498 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2,

జేన్వ వట్టణము 1915 సం॥ జూన్ నెల 4 వ తేది శుక్రవారము

No 56

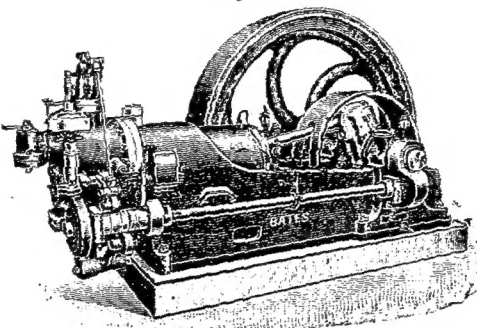
నంపుటము. ౨.

రాక్షస నామ సంవత్సర విజయ శాఖ మాస బహుళ సప్తమి ౬.

సంచిక ౫౬

బేల్బుక్రాడ్ ఆయిల్ ఇంజనులు, గ్యాసు ఇంజనులు క్లెట్రోల్ ఇంజనులు

మిక్కిలి ప్రసిద్ధి కెంద్రం ఈ ఇంజనులు వీరి యేర్పాటులతో ఆచరణ యొక్క నూతనోపయోగము అతి తృప్తికరముగా జరిగెను చుండుటకల్ల వనశేయ ప్రపంచములకు విక్రయించబడుచున్నది. నూతనపు ఆవిష్కరము. వీరిని నడుపుటలో ప్రత్యేకముగా శ్రమ గాదు అక్కరలేకయే ష్యూసాయదారే చాల చోట్ల పనిచేయుచున్నారు. వీరిని నడుపుట అతిసులభము. వేలు అతి సరసము. 2½ మొదలు 55 గల్లముల వరకువరకు వాటి యాకర్లు స్వేదనామానుల వహి యేర్పాడున్న కిద్దముగా నుంచబడును.

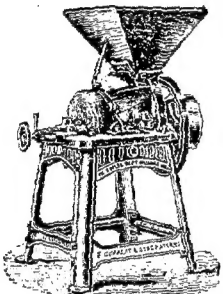
గ్యాసు ఇంజను.

వ్యవసాయములకు సులభముగా నీరు సప్తబాటు చేయగలిగినటువంటి అన్నిరకముల పంపులు, ప్రతియంత్రములు, విద్యుత్తుయంత్రములు, నూనెచేయు యంత్రములు, పిండిచేయు యంత్రములు, హార్డు, వాట్ల చిల్లర సామానాలు, టెల్లింగులు, చెక్రములు, బేరింగులు, హెచ్చింగులు, నీలెండరు ఆయిల్లు, వగయిరా యాకర్లు నాణ్యమయినవి సరసమయిన ధరలకు అర్జునుల యిచ్చివంటనే పంపుచేయబడును. యెవిధములయిన ప్యాక్టరీలు గాని కంప్లెట్లచేసి కట్టి ఇవ్వబడును.

పోల్ వజంట్టు:—

డి. యల్. శాస్త్రి అందుకో, ఇంజనీర్లు,

20 సి. నెండువై న బీచ్, మదరాసు.

పిండిచేయు యంత్రము.

బ్రాంచి బెజవాడ.

యుద్ధ చరిత్రము.

సంవత్సరాది సంచిక!

సంవత్సరాది సంచిక!!

ఆంధ్రప్రదేశ్ యొక్క ఆరవసంవత్సరాది సంచిక సిద్ధమగుచున్నది. ఆ సంచికయందు విద్యానంతరైన యాంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన నిర్బంధ వైశ్యసేవ, ప్రాచీనతీచి, దేశ చరిత్ర, నవలలు, సంగీతము, సంస్కరణము, హీనజాత్యుద్ధరణము, యోగనిద్ర, ధీరాధాన, మహమ్మదు, ఈశ్వరహిమాంస, రణగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్రమహాజనుల చిత్రపటములును పూర్వమువలె ప్రచురింపబడుచుండుటయే కాక నిపుడు లోకమునంతయును కలనరవరచుచున్న మహాసంగ్రామచరిత్రము సముత మిక్రింది విషయములతో ముద్రింపబడుచున్నది:—

1. జగ్గని, ప్రాన్లు, రుష్యా, ఇంగ్లాండు, ఆఫ్రికా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు పటములు; 2 యుద్ధమునకు ప్రత్యక్షకారణములు పశ్చాత్తాపములు; 3 యుద్ధ పూర్వములు, వానిపటములు; 4 భిన్న రాజ్యముల వైస్యబలము, నాకాబలము, విమానబలము వానిపటములు; 5 దుర్గగుల్మ నిర్మాణము వానిపటములు; 6 నానారాజ్యముల వైస్యముల ఫిరంగుల పటములు; 7 రాజుల సేనాధ్యక్షుల ముద్రలు నాకాధ్యక్షుల పటములు; 8 యుద్ధ ప్రదేశముల యుద్ధసామగ్రిల పటములు; 9 యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయములను చెల్లుపు 401 పటములు దీనియందు ప్రచురింపబడి యాంధ్రప్రదేశ్ ముద్రామాలా దపూర్వముగ నుండగలదు. పెద్దయోగ్యతీయందు 300 పుటలకు మించియుండును. రాక్షసనామ సంవత్సర పంచాంగము రంగులపటములు కీర్తిశేషులైన లోకమాన్య గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి రంగుల పటమున్ను చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేసి ముద్రింపబడినది,

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంవత్సర చందాదారులకు	వెల	0	8	0
అగ్రసంవత్సర	"	0	12	0
ఆంధ్రప్రదేశ్ సంవత్సర, వివాహానికి 3 మాసముల చందాదారులకు	"	1	0	0
ఇతరులు	"	2	0	0

పోస్టల్ షాపులు వేరుగ నుమాలు చేయబడును.

యుద్ధచరిత్రసంచికకు బహుముఖముగా రిప్పబ్లికేషన్లును ప్రచురించుచున్నాము (చందాదారులును కానివారును) దరఖాస్తులను బంపుకొనుట యుచితము. ఆలస్యమైన యాశాభిప్రాయము కలుగ నచ్చును.

దిన వార్తాపత్రిక చందాదారులకు తగినన్ని ప్రతులుమాత్రము ముద్రింపబడుచున్నవి. ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకార్యాలయము, తింటు శెట్టిబిడి, మద్రాసు.

డబ్బు ఆదాయము చేసుకొనుటకు

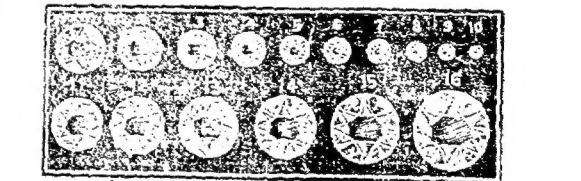
మీకు కావలసిన సామానాలు మదరాసు ఎస్. పి. జనరల్ వేటర్నరీ డ్యులొ బీరవాలు కుప్పీలు మున్నగు పనులు కేయుచున్న డి. పి. రావు అందు కంపెనీ వారివద్ద కొనండి.

మీకు అన్ని విధముల తృప్తిని గలిగించుట సత్వము. వెలస్వల్పము, గణమధికము, మిక్కిలి సుందరము, చక్కని పని. మీకు యితరచోట్ల పనియిచ్చుటకు ముందుగా మమ్ముల వరీక్షించువు. సచిత్రముగు కేటలాగు ఉచితముగా భంపబడును.

ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ

మరాఠు పత్రికలు, మదరాసు ఉమ్మ. తింటి విలాసము:— "ఉమ్మడిచూక్"

ఇందుక్రింద కనుపరచినట్టిన్ని ఇతరవైస్యత్వన్ని బర్మానైజులకు తగుమైనటుల ఇమిలెషన్ కేంపులున్ను క్రైస్తాంతములు వస్తరా కనులములున్ను బేడకాసులు అణాకాసులున్ను బంగారుపు నగలున్ను మైరాన్సుగల నగలున్ను కావలసినవాడు మా కాటలాగులను తెప్పించుకొని ధరలను తెలుసుకొని మాకు ఆర్డర్లు పంపుచుని ప్రార్థించుచున్నాము.

నిత్యవశ్యకములు.

చ. ఆ	చ. ఆ
మేల్లెక మద్యము	సువాసనశ్శం కెర్నెల్ 0-4
నల్లం శేకు 1-5 0-12	డిబ్బో దొంగలు 2-1
నీకె (సులములు 120) 8-4	తాంబూలముకు సువాసన
వ్యాపారలకు మాత్రం 8-0	సాగాట టెన్ 1-5 0-4
అగిడి ఆంధ్రకి 1-10	డిబ్బో వనకా టెన్ 2-8
వి. పి. ఇల్లులు ప్రత్యేకము.	కాటలాగు ఉచితము.

యక. శ్రీనివాసయ్య కంపెనీ.

తిపాల కెస్టె నెం 188 రె, మద్రాసు.

అమ్మతాంబూలం డిబ్బో శంబుస్వేదీడి, మదరాసు.

వృత్తాంత లేఖలు

గుంటూరు వార్తలు

(స్వకీయ విలేఖరుల ద్వారా)

గుంటూరు జూన్ 1:— గోపాటికాల్లి ప్రజలందరినీ ఒకటి కండులో జేర్చి చల్లగా నడపడెను గాని, ఇప్పటికి నాలుగు నెలలుగా నుండి ఎండ వడిమి బహుత్వముగ నున్నది. "గోపాటి యెండలకు గోల్లపగులు" నన్న సామెత యసత్యము కావేరదు.

డిప్రెస్సు బోర్డు హెడ్ క్వార్టర్స్ గణపతిస్వామియ్యర్ గారు ఒక సంవత్సరము నెలవు పుచ్చుకొనినందున వారిస్థానమున వా పట్ల సరిసింహరావుగారిని నియమించినారు. వీరు తాలూకా బోర్డు ఆఫీసులో పనిచేసి అతిసమర్థులని పేరువడసిరి. వీరికి నూతనపదవి లభించినదని వినుచున్నాము. వీరినూతనోద్యోగమును శ్రద్ధవహించి అతిసమర్థులతో నిర్వహించెదరు గాక.

గుంటూరు "యువజనవిద్యాభివృద్ధి సంఘము" వారు జూలై మాసము మొదటి తేదీనుండి క్యామ్యూల్ గారి 20గా తాకు సమీపమునకు యొక్క హామీతో ప్రవేశించెదరు. ఈసంఘము యువారు 15 సంవత్సరముల క్రితమున స్థాపితమైయున్నది. అనేకమంది న్యాయవాదులు, ధనికులు అందు సభ్యులుగా నుండియు నొక స్వచ్ఛమైన నిర్మించుకొనకుండుట కడుకోచసము.

స్కూల్ డైరెక్టర్ వాత్సలయినవి. మాకాలేజీలో నొకరును కృతార్థులయినట్లు కానవచ్చును. ఈసంవత్సరమున ఇంగ్లీషునుండి ఏకశతకముగ్గురు ముగిసినట్లుకావచ్చును. ముగ్గురిలో నొకరు సరాసరి మార్కులకున్న ఎక్కువవచ్చినవి. కాలేజీ పరీక్షలందు 62 మార్కులు వచ్చిన ఒక విద్యార్థికి పట్టుకు. పరీక్షలో 30 మార్కులు మాత్రమే వచ్చినవి. ఈ రెంటికి లెక్కపెట్టి పాచ్చించి, తీసివేసి భాగించి చూడగ వచ్చును. అలాగ 31 మార్కులకున్న రిమామర్కులు ఎక్కువగాలేదు. అట్లు వచ్చినగాని కృతార్థులు కావేరదు. చాలాభాగం కలిగినానని. పూర్వపు విక్రియతమన ఈస్కూలు డైరెక్టర్ పరీక్షకున్న కలుపుకొని భాగపడెనున్నది.

మస్తాను సాహెబుగారి ఉరుగు మేనెల 31వ తేదీన అతివైభవముతో జరుపబడినది. చుట్టూ ప్రదేశములనుండి వెక్కిరిస్తూ ప్రేక్షకులవచ్చియుండిరి. ఇంకొకవిచిత్రముకలదు. ఈసంబరమును జూరుటకు హిందూవులవచ్చి స్నానమాచరించి మస్తాను సాహెబుగారిచుట్టు పరుగుదారు వారికి మస్తాను కలలో కానవించి వారి కోరిక సిద్ధిపగలదని నమ్మకము గలదు. హిందూవులు అన్యమతస్థులయినప్పటికి వీరియందు ఎక్కువ భక్తికలదు.

మాయూరి "యువజన విద్యాభివృద్ధి సంఘము" వారి భవనమునకు ప్రక్కన మఱియొక చిన్న మట్టి యిల్లుకలదు. అందు జిల్లాసంఘమును ప్రజలపట్టుకొని కొందరికి సభ్యులయ్యి ప్రాయము. ఆగ్నేయమున జిల్లాసంఘ మంచుగొడదని మఱి కొందరియతము. ఇట్లున్న కొందరియభ్యులు పెత్తనము తాము వహించి జిల్లాసంఘమువారికి తెలియకయే ఆగ్నేయమున బాగు చేయుటకు కొన్నిరూపము లిచ్చిట్లు తెలియుచున్నది. ఈ జిల్లాసంఘము అనేక సంవత్సరములనుండి కార్యదర్శిగారి గృహమునందు జరుపబడుచున్నది. ప్రస్తుతమున్న కార్యదర్శి లిద్దరు వెదగ్గహములందు నివసించియున్నారు. అట్టితరీ ఈ మట్టిపై అద్దెకు తీసికొనవలసివంత అవసరము కానవించుటలేదు. కార్యదర్శి లిద్దరు ఎప్పుడు తమ గృహమును సభలకు గావింపవలదని ఆటంకము పెట్టియున్నా కానవచ్చును. ఎల్లకాలము జిల్లాసంఘము కార్యదర్శుల గృహమును జరుప వలెనని నడుపువాడన కాను గాని ఈమట్టిపై తగదని గట్టిగ చెప్పలేము. ఏమట్లున్న జిల్లా సంఘాధ్యక్షులు, కార్యదర్శులు, వెక్కిరిస్తూ సభ్యులు పురమందు లేనప్పుడు ఉన్న వారిలో చాలమంది సభ్యులకు ఇష్టము లేనప్పుడును కొందరు సభ్యులు పెత్తనమువహించి ఎవరికి తెలియనియ్యకుండు చేయుట ఆరిసాహసము.

భీమవరం వార్తలు.

(ఒక విలేఖరి యొద్దనుండి)

భీమవరం తాలూకాభివృద్ధి సంఘము.

భీమవరము జూన్ 1:— ఈ వత్సరము భీమవరం తాలూకాభివృద్ధి సంఘముయొక్క తృతీయ వార్షికోత్సవము జరుగ ప్రదముగ మహారాజాజీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనృసింహంగారి యాధిపత్యముక్రింద జరిగినది. ఈ సంఘము తరపుననే విద్యార్థులు సమావేశమగుచున్నారు.

ఈ నెల 25వ తేదీన సాయంత్రము మ-రా-శ్రీ పుల్లారాట్ల వేరయ్యశాస్త్రి బి.యె. గారి యాధిపత్యముక్రింద విద్యార్థులు భీమవరం యొక్క కంట్లకు సెకండరీ స్కూలులో సమావేశమయిరి. విద్యార్థుల అర్హతగ్రహణమున గురించి యుపన్యాసములియబడినవి.

మరునాడు బ్రహ్మశ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనృసింహము గారి యాధిపత్యమున శ్రీహరింజి పురమందిరములో నుదయమున తాలూకాభివృద్ధి సంఘముయొక్క కార్యవిధానాక సభ జరిగెను. వార్షికోత్సవమును నీమందిరముననే జరిపవలెనని. తాలూకా ప్రజల నేతలు విచ్చేసిరి. సభ యాశ్చర్య ప్రార్థనతో ప్రారంభమయ్యెను. అనంతరము స్వార్థత్యాగియనిరుపమాన దేశభక్తులను గౌరవనీయులగు శ్రీగోపాలకృష్ణ గోష్ఠీగారి యకాలమరణమును గూర్చియు నందునలన దేశమునకు గలిగిన తీరిన నష్టములను గూర్చియు తమ విషయమును వెల్లడించుచు తమ సానుభూతిని ఘోషణగారి కుటుంబమునకును, స్కూల్ గావే స్థాపించుటకు హిందూదేశ సేవక సంఘసభ్యులకును దెలుపుటకు సభాధ్యక్షుడు దుపపాదించి సభ వారందఱును నిలువబడి యీ నిర్ధారణమును సేకరింపగా నంగీకరించిరి. పిమ్మట తాలూకాజిల్లాబోర్డులో సభ్యుడుగా నుండి ప్రజలవిషయమై అత్యంతదీక్షతో బరిచేయుచున్న శ్రీ చెరుకువాడ వెంకటపతిరాజుగారి మరణమును గూర్చి విచారించుచు నీ సభవారి సానుభూతిని వారి కుటుంబమునకు దెలుపుటకు శ్రద్ధావహించిరి.

అనంతరము భీమవరంలో హైస్కూలుస్థాపించి తాలూకాకు చిరకాలముననుండియున్న కొంతమందిగురుకు బ్రతుకై చీయుచున్న రికరెండు స్కూలులను దొరవారికి దమ గృహిణి తా వందనములు దెలుపుటకు, బ్రజలను సర్వవిధముల దొరగారికి సహాయము చేయవలెనని హెచ్చరించుటకును దీర్ఘ నిరంజనము.

పిమ్మట నిమ్మ బాతుధర్మమును గూర్చియు మ-రా-శ్రీ వెంకట్రామయ్య పంతులు బి. యే గారును, తణిక్కల్ల పూర్ణయ్య పంతులు బి. యే గారును నిడమర్తి బాలమూర్త్యుభిమరాజు గారును మరీకొండయును వరుసగా మాట్లాడిరి.

అనంతర మగ్రాసనాధి పతిగా రంగారావుగారిలో సభ్యులనొలదిండుచు బ్రతిమాలుచుండు శ్రీయత గోష్ఠీ గ్రంథియున్నగు మహనీయులు, పవిత్ర చరిత్రలను మనసునందికొని వారందరి దేశసేవ జేయుచు జీవితమును సార్థకపరుచుట మనుజుధర్మ మనియు నన్ని బాతులవారి సమయికి జూచుచు నిమ్మబాతుధర్మము గావించి దేశముయొక్క పురోభివృద్ధికి బాటుపడు చుండవలెననియు, నిమ్మబాతుల వారందరినై బాతులవారనేక లాభములను బొందుచు, వారందరిమితములగు నిక్కటకు దెలుపుటలన దేశముల కర్తవ్యముల దెలియుటయే కాక నిమ్మబాతులు మతాంతరముల గురువులను వనియు నుండవలగ సంఘ బలము తగ్గుచున్న దనియు దేశాభివృద్ధికాకుండుటయు జరకాలమునండి పే

రొందియున్న హిందూదేశము ఇతరదేశములకంటె నెక్కువబడి యుండుటయు దట్టిండుచున్నదనియు నొక్కి నక్కాజిం చిరి. పిమ్మట విద్యార్థుల ధర్మములగుర్తి ప్రసంగించుచు విద్యార్థులు శరీరదాహ్యములను కాఫీ చుట్ట మొదలయిన దురభ్యాసముల భోగిలుకొనక యట్టి కృషిసమయందు వెచ్చించు సామర్థ్యం దమతమ శక్తికొలదిని జనులయొక్క సాధారణ విద్యయందును రాత్రి పాఠశాలలు మున్నగు నవి నెలకొల్పి నిమ్మబాతులకు విద్యాభివృద్ధి చేయుట యందున సహకారము చేసికొని పని చేయుచుండుట యుక్తమనియు పవిత్రమైన వర్తన జీవనవడచేసికొనుట విద్యార్థులకు ముఖ్యకర్తవ్యమని యుండెడిది. విద్యార్థుల ముందు దేశాభివృద్ధికి మూలాధారులకటచే నిర్ధర్మములను వారలవడచేసికొనని యెడల దేశాభివృద్ధి కలుగుననియు దెలుపుచు నింక వివిధ విషయముల గూర్చి వ్యవహార గంభీరవిన్యాసము గావించిరి.

అగ్రాసనాధిపతిగారి యుపన్యాసమునకు ముందు తాలూకాయందు ఆటవీడు గరగజిల్లలలో స్థాపించిన రాత్రి పాఠశాలల రి రూపముల చొప్పున నిచ్చునట్లును బాబురకు ఒహుమతి పుస్తకముల నిచ్చునట్లును తాలూకానుండి అనకు ముదపట్టినండి నర్సాపురము ఆంధ్రప్రదేశ్ విద్యాపరీక్షకులకెల్లిన ముగ్గురు శ్రీలకు వరుసగ 1, 2, 3 రూకల నిచ్చుటకును సంఘమువారు సభలో చెప్పిరి.

అనంతరము అగ్రాసనాధిపతిగారికి కృతజ్ఞతావందనము లతో సభముగి నెను.

ప్రార్థన సమాజము.

27.5-15 తేదీ ఉదయము భీమవరం ప్రార్థనసమాజము వారి ఆదరణక్రింద ప్రార్థనసమయమున బ్రహ్మశ్రీ ఛీ.కమర్తి లక్ష్మీనరసింహముపంతులుగారు పాపము మనము చేయక మానమయి చేసినందుకు తగినట్లు పశ్చాత్తాపమునొంది మరల నట్టిపాపము చేయక ఈశ్వరధ్యానము చేయుట ఉత్తమప్రాయజ్ఞమనియు బోధించిరి.

జూబులు

విలేఖరులకు ప్రవీణులు.

తత్తురవాసి, సంతకములేదు.

క. మార్కండేయ శర్మగారు, ప్రకటింపలేనందులకు చింతిలుచున్నాము.

I

శ్రీ సనాతన ధర్మసభ - వెదురుపాక.

అయ్యా, ఈసమాజముయొక్క ప్రథమవార్షికోత్సవము 28.5.15 తేదీ బ్రహ్మశ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనృసింహశాస్త్రిగారి యాజమాన్యముక్రింద సాయంత్రము 4 గంటలకు ప్రార్థనంబడి 8 గంటలవరకు సభ జరుపదముగ జరిగినదని దెలుపుట కెంతయు సంతసముగ నున్నది.

రాజమండ్రి, కాకినాడ, అనపర్తి, కామరూపం, బిక్కనోలు మున్నగు గ్రామములనుండి పల్లెటూరు ఆగు మా గ్రామమునకు వచ్చుట కష్టమయినను నందులకోర్చి దయచేసి విచ్చేసిన శ్రీ భామభిమానులు 250 మంది తత్సభ నలంకరించిరి.

ప్రథమమున సాంధ్రభాషలో దైవప్రార్థనము జరుపబడినది. మ-రా-శ్రీ ఉమ్మే అలీమకవిగారు వికమత్యమును గూర్చియు, బ్రహ్మశ్రీ పుల్లెల శ్రీరాజశాస్త్రిగారు దైవభక్తిని గూర్చియు వ్యదుమధుర వచనారచనలతో జక్కగా నుపన్యసించి సభ్యులందరి కమితమును సంతసము గలుగజేసిరి.

వెనుక రాజమండ్రి వాస్తవ్యులగు మ-రా-రా-శ్రీ మంచి రాజగోపాలరావుగారు మాజీకయందనేక చిత్రముల ఫలము గావించి సభాసదులందరి కమితానందము గలుగజేసిరి.

సభకు విచ్చేసిన భామభిమానులెల్లరకును మహావీరము సాయంత్రము 5 గంటలకేయబడిన పిమ్మట బ్రాశ్రీ కాశీ భట్ట బ్రహ్మయ్యశాస్త్రిలవారు సనాతన ధర్మములు, విద్య, జ్ఞానము మొదలగు విషయములగుర్చి యుపన్యసించి సభ్యులందరి నానందిమున నొలదిం చిరి.

పిమ్మట అగ్రాసనాధిపతిగారు బ్రాశ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనృసింహం పంతులుగారి రాఖరస పుస్తకభాండగారములు, వానిని మహాపకారములు, జ్ఞానము, విద్య మున్నగు ననేకాంశములగుర్చి విప్రులకు బాలసేపు జక్కగా నుపన్యసించి సభాసదులకుగలగజేసిన సంతసమునకు మేరయేలేదు.

తత్సభయందు శ్రీమా అత్తిలి విజయ వేంగట జస్వానాచార్యులుగారు సమయోచితముగ కొన్ని పద్యములను జదివిన యనంతరము సభ జరుజము ధ్యానములతో ముగిసెను.

పురవాసి

II

శ్రీ సోతనపుస్తక భాండగారము - నికమర్రు

అయ్యా,

ఈభాండగారముయొక్క వార్షికోత్సవము 29.5.15 తేదీ మధ్యాహ్నము జరుపదముగా జరిగెను. ఇందుండి త్రెము ప్రత్యేకముగా వేయబడిన పందిలి చూపలటకు నయనానంద మొసగునట్లుగ నలంకరింపబడినది. అగ్రాసనమునకు ముందు ప్రక్క శ్రీకృష్ణ దేవరాయలయొక్కయు శ్రీ బకోదా ప్రభువరులయొక్కయు సుందరచిత్రరూప పటముల లంకరింపబడినవి. ఆనీయాఖండ కవిచక్రవర్తియగు రవీంద్రనాథ టాగూరు యొక్కయు, గోష్ఠీ, వీరేశలింగముపంతులు గార్లయొక్కయు నితరదేశ భక్తులయొక్కయు ప్రతిరూప పటము లలంకరింపబడినవి. సభకు సుమారు 400 మంది ప్రేక్షకులు విచ్చేసిరి.

దైవప్రార్థనము బాతీయగీతము వరుసగా నెర నేర్పబడినవి.

నిడమర్తి లక్ష్మీనారాయణగారిచే ప్రేరేపింపబడి నిడమర్తి మంగయ్య, గుప్తాజుగార్లచే బలపరపబడి సభ్యులందరి చే నామోదింపబడిన యనంతరము కరతాశభ్యులు చెలంగ బ్రహ్మశ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనృసింహము పంతులుగారి గ్రాసనాధిపతియి. అగ్రాసనాధిపతిగారు తమ యుపన్యాసమును అంత్యోపన్యాసమందే వివరింతురు నుడివిరి. సంవత్సర రిపోర్టును నిడమర్తి లక్ష్మీనారాయణగారు చదివిరి. వారి సోపానము బట్టి భాండగారము మంచియభివృద్ధి దశయందున్నట్లుగోచరించుచున్నది. ఈ గ్రామములను సమీప గ్రామములను భాండగారమందభిమాన మూనియున్నారని తెలుపుట కెంతయు సంతసమగుచున్నది.

వికమత్యమునుగూర్చి అనేకోదాహరణములతో శ్రీయత కా. బ్రహ్మయ్యగారు రుపన్యసించిరి. తదనంతరమున భాండగారావత్యకతనుగూర్చి శ్రీయత వెల్లంకి కృష్ణమూర్తి

ఇండియాలో పెన్షన్లు పుల్లలను చేయుట.

ఇండియా పెన్షన్లపై కా సంపాదకుడు.

హిందూ దేశమున కుపయోక్తములగు కర్మశ్రమలలో పెన్షన్లు పుల్లల కర్మశ్రమయొక్కటి లాభకరముగా కనపడుచున్నది. ఈవిషయమున లభించిన సమాచార మంతయు నిచట వివరింపబడినది.

పెన్షన్లు పుల్లల వ్యాపారము.

హిందూ దేశమున కింతరదేశములనుండి ఎన్ని పెన్షన్లు పుల్లలు వచ్చుచున్నవో తెలియజేసిన లెక్కలు కలుగలేవు. కాగితములగాక దిక్కిలరాత పాపశ్రులలో పెన్షన్లు పుల్లలు గూడజేయబడినవి. ఈ మొత్తము సరకులు 81-8-1910 లో సంఘమైన సంవత్సరమున 822,000 పాపము విలక్షణముగా కనపడుచున్నది. 81-8-1914 లో సంఘమైన సంవత్సరమున 467,000 పాపము విలక్షణముగా కనపడుచున్నది. వీనిలో చిట్టిపాపములనుండి 822,070 జన్మనీనుండి 41,000 ఆస్తియూ హంగనీనుండి 88,000 జపానీనుండి 20,000 ఆమెకా సంయుక్తరాష్ట్రములనుండి 12,000 పాపము విలక్షణముగా కనపడుచున్నది. జన్మనీ ఆస్తియూ దేశములనుండి వచ్చిన సరకులలో చాలాభాగము పెన్షన్లు పుల్లలే.

చరిత్ర.

సీసపు పెన్షన్లు పుల్లలనుచేయు పరిశ్రమ ఇంగ్లాండు దేశమున ప్రారంభింపబడినది.

1588 వ సంవత్సరమున కంబెల్లంతులలోని సుప్రసిద్ధములగు బరోడెలగులలో గ్రామెలు దొరకునది కనుగొనబడిన పిమ్మట పెన్షన్లు పుల్లలు చేయుటలో గ్రామెలు నుపయోగించ వారంభించిరి. అంతకు పూర్వము సీసపు కళికలలోనే చేయుచుండిరి. 1588 మొదలు ఆగనులలో సరకు చెల్లిపోవు వరకుగూడ సీసపుకము నొక్క ఆంగ్లదేశమువారే గుర్తించుచుండిరి. తరువాత సీసపుకము జర్మనీదేశము లోనికిని జర్మనీదేశమునుండి ఆమెకాలోనికిని ప్రాకినది. జర్మనీలో బహుభాషా న్యాయశాస్త్రము సుప్రసిద్ధముగా ఫెబరు కలుబుమునకు చేరిన కేసుకు ఫెబరుగారు 1761 లో మొట్టమొదట జర్మనీలో పెన్షన్లు పాక్టరీ చేయించిరి. ఈ కలుబుములలోనివారే యగు ఎబరు హార్డు ఫెబరుగారు 1861 లో ఆమెకాలో న్యాయశాస్త్రము సీసపుకమున ప్రారంభించిరి. పిమ్మట మరెవరైనా వర్తక సంఘములవారుగూడ సీసపుకము వారంభించిరి. న్యాయశాస్త్రము సీసపుకము మొక్క శాస్త్రమువరకును ముఖ్యముగా ప్రధానముగా జరిగినది. ఇప్పుడు జర్మనీలో 26 పెన్షన్లు పాక్టరీలున్నవి. వీనిలో 5500 మంది పనిచేయుచున్నారు. స్టాటు 25 కోట్ల పెన్షన్లు సుంపుల్లలు తయారగుచున్నవి. వీనివలన 60 లక్షల సొమ్ము వచ్చుచున్నది. లోహపుగొట్టములలో సీసపు కట్టినవచ్చి పెన్షన్లు పుల్లలు చేయుటకు జపానువారు ప్రారంభించిరి.

ఉపయోగింపబడుచున్న సరకులు.

గ్రామెలు--మన్న--కట్ట మార్మే పెన్షన్లు పుల్లలను చేయుటకుపయోగింపబడుచున్నవి.

గ్రామెలు.

సీసపు పెన్షన్లు అయిపేరు సీసపు లోహమునలనే వచ్చినది. ఈ లోహము కాగితముమీద నులుపుకవాయును గానికొప్పుతుమిది గ్రామెలులోనో లేక నల్లసీసములోనో చేయబడుచున్నది. మామూలు సీసమునకు భిన్నముగా కల్లుముగలదనుటచేతనే నీటికి నల్లసీసమును చేరువచ్చినది గాని దీనిలో నిజముగ సీసములేనేలేదు. ఇదియొక విధమగుబొగ్గులో చేయబడి

గాను శృంగారకవి పాపారావుగారు తురగా వెంటటరుజూ రావు గారు (పాణేదారు గారవరం) ను కనువ్యాఖ్యముగా మహస్యసిందిరి. వాస్తవశ్రీకా ప్రచారమును గురించి నందూరి ఆనందరావుగారు మృదుమధురవచనములతో నవనస్యసిందిరి. అంతరము అగ్రాసనాధిపతిగారు ముమూ 1 1/2 గంటలకాలము కోసిల్లియన్న సభ్యులనుసంబులను తమవారి మృతభారగజేగల్లనింపజేసిరి. ఈగ్రామమందలి మహిళారత్నములుగూడ సభ కలంకరించినటుయే యందు విశేషము. అగ్రాసనాధిపతి గారికిని, నవవ్యాసకులకును, సభ్యులకును గండము లభించిన తరువాత మంగళగీతములతో సభ ముగింపునకు చేరినది. దేశమందలి ప్రతి పల్లెటూరి యందును భాంగదాసములను వెలకొల్పుటకు చేయి విద్యాధికులు ప్రయత్నించుచు గాక. ఒక ప్రేక్షకుడు.

నది. గ్రామెలునది చేతికివచ్చుచు గానుండును. బూడిదరంగు నలుపుకలినకర్మముగా నుండును. ఇది మెత్తగ నెగనెగలాడుచుండును.

ఇది ప్రపంచమున దేశక స్థలములలోకలదు. బహుశాచీనము లగు కొండలలోనే ఇదికలదు. ఇది చేతికి పట్టుకొనును. విద్యుచ్ఛక్తి నాకర్షించును, గడ్డగానుండును. రసాయన శాస్త్ర ప్రకారము దేశీయమగు గ్రామెలు లోహమునందు 900 కి గాగి మొదలు 9000 పాళ్లు బాగుండును. ప్రపంచమునందు ప్రతి నాణెము 20,000 మొదలు 100,000 టన్నులవరకును గ్రామెలు దొరకుచున్నది. ఈ మొత్తములో మూడవంతు సీసాకర్షణమునందే దొరకుచున్నది.

మన్న.

గ్రామెలు లోహమును మట్టిలోను నీళ్ళలోను కలుపు విధానము 1795 లో ప్రారంభమైనది. వీనిచేత కొనేటునిధానము. ఈవిధానమనబింపబడిన పిమ్మట సీసాపారము చాల వివిధము గొప్ప మార్పుకలిగింది. ఇటులు కలుపుటవలన సేర్పడిన మద్ద కను మెత్తగానుండును. ఏలాచీ వంచనలెవను ఆ లాభరంగును. ఈమార్గము సులభముగా పెన్షన్లు పుల్లలను చేయవచ్చును గాని తరువాత వాని వార తెట్టి గట్టి పరు పడలెను మన్న నధికముగ చేర్చిన పెన్షన్లు మిక్కిలి గట్టిగనుండును తక్కువగజేర్చిన మెత్తగనుండును. ఎంత గట్టిగానుండవలె ననినంత హెచ్చుగను ఎంత మెత్తగా నుండవలె ననినంత కొద్దిగాను మన్నును చేర్చవలెను

కట్ట.

పెన్షన్లు పుల్లలను కావలసిన మూడవంతు కర్ర. వీరి కుపయోగింపబడు కర్ర నరుకుటకు కఠినమైనదిగాను మెరుగు తెట్టుటకు వీలు గానిదిగాను మోటుగాను గుంటలు గలదిగాను యుండగూడదని వ్రాయబడియున్నది. ఆమెకా సంయుక్త రాష్ట్రములలోను జర్మనీలోను వీనిని చేయువారు మృదువగు నీడరు కర్ర నుపయోగించుచున్నారు. వీనినే వృక్షశాస్త్ర మందు వారి పేరునర్పించియా అని వాడియున్నారు.

వెనుక పెన్షన్లు పుల్లలను చేయురీతి

వెనుక నల్ల సీసపు ముక్కలను రంపముతో సన్నముగ జంటను కొని నీడరు కర్రతోచేయుటచేత గొట్టములలో పెట్టుచుండిరి. విడిగాకూడ వీని నుపయోగించుచుండిరి. వీనిని విడిగా నుపయోగించువారిక లోహపు గొట్టములో నుంచి మర త్రిప్పుక కొంచెము ముక్క మార్మే నైకి మచ్చుచుండును.

కాంటీ విధానము

1795 వ సంవత్సరమున కాంటీయనుపరాసు చేయి దీవిధానమును వివిధము గాని నీటికి కాంటీ విధానమును పేరుపెట్టబడినది. ఇప్పుడీ పద్ధతయే అన్ని యంత్రకాలలవారు నవలించిరి. నల్లసీసపుగుండెకుగాని మర ఏరంగు పెన్షన్లు గుండెలకుగాని గట్టితనమును కలిగించుటకు మట్టివారకు చెప్పెను. పరిశుభ్రమైన ఏటిసిల్ల నొక పెద్దతొట్టియందు పోసి ఆతొట్టిలో నీమట్టినివేసి 2 సమీపములవరకును నిలువనిమ్మట వలన నీమట్టిని బాగుచేసెదరు. దీనిప్రక్కనే మరొకప్పుచిన్న తొట్టినుంచి పెద్దతొట్టిలోని నీటిలో నైభాగమందలి పాలరంగుగలనీటిని మార్మే నైకిమహదించిన్న తొట్టిలోనికి మెత్తని మన్నుమార్మే వచ్చును. అప్పుడీదిన్న తొట్టిలోని నీరును వదిలివేయగ వుత్తరువునున్న నిలవయుండును దానికొకగుడ్డ వాసెనమీద నార్మేనెదరు. అప్పుడీదామొకకు పనికివచ్చును.

నల్ల సీసమును ఇనుపతోగ్గలోవేసి మెత్తని పొడిగా దంపనలెను. పిమ్మట నిచ్చ పెన్షన్లు తెల్లమువరకునుకావలెను. అట్లుకామటవలన నిగనెగ మృదుత్వము కలుగును. మరొకటియు చేయుటవలన మట్టివలననిది పొడుగాకుండ నుండును. మన్నును తక్కువ గాగలుపుట వలనను మిక్కిల వ్యాధులునుతక్కువగాకామటవలనను పెన్షన్లు పుల్లలు చాలమెత్తగానుండును. మన్నధికముగజేర్చిన గట్టిగానుండును. ఎం. కాంటీగారుచేసిన మంచి పెన్షన్లు పుల్లలలో కొన్నిటియందు 2 పాళ్లు నల్లసీసపు గుండె యును మూడుపాళ్లు మన్నును మరొకటిలో రెండును సుభాగములుగను చేరి యున్నారు. ఈరీతిగాకలిపి మద్దచేసి ఆ మద్దకు మరొకటికొక్కటవలన నిది సీసముగను. తరువాత వానిని గట్టిపరిచి బాల్లోవేసికావెదరు. తరువాత నీమట్టిని ననేకకొలతలు ఆకారములందుగల కట్టగొట్టములలో వేసెదరు. అప్పుడవి అమృతమునకు సిద్ధమగును.

కావలసిన పనిముట్లు.

ప్రస్తుతకాలమందు యంత్రకాలలో స్వయముగా పని చేయు మర లున్నవియున్నవి. పెన్షన్లు పుల్లలను చేయుట కీసామగ్రులు కావలెను.

- 1 కొనేసినముట్టు
- 2 గాడిపనిముట్టు
- 3 నమోనాచేయు పనిముట్టు

- 4 కొలత నేర్పరిచి నగ్గి చేయుపనిముట్టు
- 5 అంచులు నులుపు చేయుపనిముట్టు
- 6 రంగు వేసి మెరుగుచేయు పనిముట్టు
- 7 ముదవేయు పనిముట్టు
- 8 పొడిచేయు పనిముట్టు
- 9 నడపోయు పనిముట్టు
- 10 గ్రామెలు కడిగివేయు పనిముట్టు
- 11 మూసలు - కొలుములు

పనిచేయు విధానము.

జపానులో పెన్షన్లు పుల్లలను చేయు విధానమును కే.

సీ. దాసు గారు నేర్పుకొనిరి. ఆవిధానము వాయన యాటుల విభజించుచున్నారు.

గ్రామెలును మన్నును కడుగుట, ఆరదెట్టుట, పొడి చేయుట మిక్కిలము చేయుట ఒక పెద్ద కర్రను త్రివలనను ఒక కొలత మరవలనను నొక్కడిమరవలన గొట్టములను చేయుట మరొక మరవలన కారములవలె తిరుట వానిని వెచ్చ చేయుట, కర్రవలనను కొలుట వానిని ఉడికించి కడిగి యూరెట్టుట వాని పెన్షన్లులను తగినంత దగ్గరయియు పొడుగును గల ముక్కలక్రింద కొలుట వానిలో గాడులను గోయుట ఆగాడులలో సీసపుపుల్లలను పెట్టుట ఒకముక్క ఒక పెన్షన్లులో నగమునకు వచ్చుట వానిని జగరుతోకడు కుట, ఆపెన్షన్లులను మరొకటి గుండగా చేయుట వాకి మెరుగు పెట్టుట ముపు చేయుట, పేరు చెక్కుట యును చేసిన పిమ్మట వానిని కట్టకట్టి వైని కాగితము వేసి పెట్టెలలోబెట్టి అమృతమునకు పంపెదరు.

పెన్షన్లు పుల్లలను చేయుటలో గీతలుగియుటకును అక్షరము లను వ్రాయుటకును నుపయోగించుదానినే మనము బాగగా చూడవలసియున్నది. అనగా గ్రామెలుపని గ్రామెలునకుచేయ వలసిన మొదటిపని దానిని బాగుగా కడుగుట. బహుభాషా న్యాయశాస్త్రము శుభ్రమగు గ్రామెలులోమాడ కొన్నికొన్నితొల గింపబడవలసిన వస్తువులు గలవు. వీని తొలగించుటకు రసాయనికవిధానమును కొందరవలించుచున్నారు. కాని కడుగుటయే చాలమంది చేయుచున్నారు.

కడిగి విధానము.

మనకు 21 తొట్టెల నొకదానికన్న నొకటి క్రిందుగా నుండునట్లుంచవలెను. వీనికి ముముగు నుట్టెలను మరయు నుండును. వెనుకొట్టెలో తేటచన్నీళ్ళలో నీగుండ వేసి కర్రతోకలిపి మరలనాగి మరలకలుపుచుండవలెను. ఇట్లు కొన్ని సార్లులు కలుపునకి బలుపునదాడముగురుచేరును. తేటపదా ధముకు క్రిందతొట్టిలోనికి వదలవలెను. క్రిందతొట్టిలోకూడ నిలులే కలవలెను కడవరకు నిలులేచేయవలెను. కడతొట్టిలో నొకర మైనదితేలును. ప్రతిదిప్పుయందును బలువేసది నిలిచి యుండును.

కడతొట్టిలోనిదానిని వడకట్టి ఎడదెట్టి కడిగలు చేసెదరు. ఇట్లుచేయుటవలన మొదట తేలుబడినదానిలో క్లి వలతు నిక రము తేలును. మన్నుగూడ నిలులే శుభ్రపరచవలెను. తరువాత వీనిని కలుపుట మట్టికలిగలను గ్రామెలు కడిగలను వాటాలువేసికూచి కలిపి గుండచేసెదరు. అప్పుడా గుండలో నొరాళ్ళుద్రావకమును కలిపెదరు. ఈరంటిని గోట్టిలో నధ మము గిం సార్లులెనను నెలిపి బాగుగా గుండచేయవలెను. మొదట వీని నొకకర్రతో తొట్టిలో నలగగట్టి బొరాళ్ళను వేడినీళ్ళతోకలిపి దానిలోపోసెదరు. పిమ్మట వీనిని కట్టెల క్రింద చేయుదురు. అప్పుడు మామూలు పెన్షన్లు కొలతకు రంపరెట్టు పొడుగుగా నీ ముక్కలను తీయుదురు. పిమ్మట వానిని నదియైన ముక్కలక్రింద చేయుదురు. అప్పుడవి వెచ్చ నుగా నుండునుగాని వానిని వెచ్చచేసి వ్రాయుటకు వీలుగా నుండునట్లుచేయవలెను. అంచులకు తగినకొలిమి యుండవలెను. అట్లు వెచ్చచేసినపిమ్మట వానిని చల్లారనీయవలెను. అది వారుగా చల్లారిన తరువాత వానిని కర్ర గాడులలో పెట్టుట కవి పనికి వచ్చును.

స్వయముగా కొనే గుండ కొర రంపమువలన కర్మ 7 ముగుళముల పొడుగు 2 1/2 అంగుళముల వెడల్పు 1/2 అంగుళ ము దగ్గరను ముక్కల క్రింద కొనుటకును. ఆ ముక్కలను బాగుగా నెడదెట్టి గాడి కొలుము యంత్రములో పెట్టుటకును, అది ముముగా గాడిచేయును. ఆ గాడిచేయబడినపద్ద గాడి లో సీసపు కడిగివేసి వైని రెండవపద్దను చేర్చి వానిని జిగురునో నంటించెదరు. తరువాత దానిని గుండముననో ఎటుల గావలసిన నలుల సాపుచేయవలెను. తరువాత మెరుగుతెట్టుదురు. మిక్కిలి విలక్షణములనాక చేతితోనే మెరుగుతెట్టెదరు. తరువాత సంచులను సంపించుదురు. తరువాత పేరు చెక్కుదురు. ఆ పేరు మీద వెండిలేక బంగారు పాక చేయుదురు. గానికి లోహపు మూత రబ్బరు ముక్క అమర్చును. ఇది మామూలుగా పెన్షన్లు పుల్లలను చేయు విధానము.

హిందూదేశములో గ్రామీణులు.

హిందూదేశమునందు చెన్నపురి రాజధానిలోను తిరువాన్కూరునందును నల్లనీరును విస్తారముగా దొరకును. సిక్కిములో గూడ చాల కలుగుచున్నది. మా కిటీవల తెలిసినది. ఈ పరకు చాల మందినియు ౧౦౦కి ౯౩ పాళ్లునికాలము సగటు జీవించుచు గూడ తెలిసింది. చెన్నపురి రాజధానిలో విశాఖ పట్టణము జిల్లాలో కొండల ప్రాంతము నందును, కొండల గోదావరి కడప కర్నూలు జిల్లాల కృష్ణ తిరువల్వేలిజిల్లాలలోను, చెన్నపురి సమీపమున ఎర్రరాళ్ల గుట్టల వద్దను గూడ నీళ్లునీరును కొంతగాని విశేషభాగము తిరువాన్కూరు నుండియే వచ్చుచున్నది. 1904 మొదలు 1908 వరకును చెన్నపురి రాజధానిలోను తిరువాన్కూరులోను నల్లనీరుపురుగులలో దొరకు నీరును వివరము.

Table with 5 columns (1904, 1905, 1906, 1907, 1908) and 2 rows (మొత్తము వెల, టన్నుల పావులు). Data includes values for 1910-1911 and 1912.

1910-1911 సం॥ కృష్ణములలో నల్లనీరును చాల హెచ్చుగ తిరుబడినది. చాలభాగము తిరువాన్కూరు గవలనుండియు కొద్దిభాగము విశాఖపట్టణముగవలనుండియు తిరుబడినది. తిరువాన్కూరు గవలలోని సరకు టన్నుకు 5 పావులు వెలలిగి యుండగ విశాఖపట్టణములోని సరకుకు టన్నుకు 2 పావులు మాత్రమే ధరవచ్చినది. తిరువాన్కూరులో కొక్క గనిమాత్రమే యుండెను. అచాల లోతై పోయినది. అందువలన 1912 లో దానిలో పనిచేయుట మానివేసిరిగాన వెనసలుపుల్లల పరిశ్రమకు కావలయునంత నల్లనీరును హిందూదేశమున దొరకు నా.యను విషయము సందేహస్థదముగా నున్నది.

కలప.

హిందూదేశమున నీపరిశ్రమ చేయుటకుగల రెండవవిభాగం ది కలపయున్నది. జర్మనీ ఆమెరికాదేశములలో నుపయోగింపబడుచున్న మైదెనిసేదరు కలపవంటి కలప యేదైన నీదేశమున నున్నదో లేదో ఇంకను పరిశోధక పుత్రికా లేదు. దేరాహూనులో నున్న పరిశోధక ప్రతిష్ఠాపనమువారు 1908 మొదలు శ్రద్ధచేయుచున్నారు. కొన్ని విధములగుకలప నీపరిశ్రమచేయువారికిపరిష్కారమువేసిరి. వెలూవిస్తాననుందలి కొండలలోని మెరకలలో చిట్క జనీఫరను మాక్రోపోడలను కర్రవెనసలు పుల్లలకు పనికొచ్చునని ఇంతవరకు విధారణచేయుచున్నది. కర్రవెనసలు రుట్లానా యను నొకబాటికర్ర జనీఫరను కర్రకన్న కఠికముగా దొరకునగాని దానియంత ప్రశస్తమైనదిగాదు. ఇది కొంచెము గరుకుగానుండును. తక్కువరకముల వెనసలు పుల్లలనుచేయుట కుపయోగింప కర్రలనేకరకములుగలవి దొరకును. మైసూరునుండియు దక్షిణహిందూస్థానమునుండియు నురకొన్నిరకము లిప్పుడు పరిశీలంబుచున్నవి.

హిందూదేశమున మొట్టమొదటి ప్రయత్నములు

మనదేశములో పూనాలోని యన్నతపాఠశాలలో ప్రధానోపాధ్యాయులగు ఎం. ఎం. కుంటే, డి. ఏ. గారు మొదట వెనసలు పరిశ్రమ నారంభించిరి. ఆయన కలపను జర్మనీనుండి యుగ్రాఫ్టాను సింహళమునుండియు తెప్పించి యు మూడుదమ్ములకు 5 వెనసలు పుల్లలను ప్లవనముగలిగిరి. ఆయన చనిపోయిరి. ఆయనభార్యకాపని సంగతి తెలియక ఆపరి మట్టపన్ను బీసీ విధదీసి అమ్మిరి. దానితో నాయంత్రకాల యంతరించిరి.

ఇటీవలి ప్రయత్నములు

విశాఖపట్టణము జిల్లాలో అనకాపల్లిలోను భీముని పట్టణములోను 2 యంత్రశాలలు సుయోగ మూలధన పద్ధతిపైని ప్రారంభింపబడినవి. ఆజిల్లాలో గ్రాఫ్టానువోరకును నుత్నాచాముతో నీరు న్యూరెంబర్గునుండి వసినయంత్రోపకరణముల నన్నిటికొప్పించి. పరిపూర్ణద్రావణగా నేర్పించిరి. చక్కనివెనసలు పుల్లలను చేసెనాటికి. లాభము వచ్చునట్లు పనిచేయుటకు కావలసినంత మూలధనములేని కారణమున యంత్రశాలలు గాసివేసిరి. ఇటీవలనిదేశమున వెనకసలములలో శ్రమదేశములలో చేయుచున్న సామగ్రిలను జూపు సందర్భమున కలకత్తాలోని ఎఫ్. ఎన్. గ్రాండ్ కంపెనీవారి వెనసలు పుల్లలను గూడ చూపిరి. నీరు చొక్కరకము వెనసలుపుల్లలు దెబరు నూడదాంలు 12 దెబరులు 2-4-0 వంతు. అమ్మచున్నారు.

హిందూదేశమునందలి విదేశీయ నిర్మితములగు వెనసలుపుల్లలు.

హిందూదేశమునందుపుడు వెనసలు పుల్లలను చేయుచున్న చిన్న యంత్రశాలలు కొన్ని గలవు. వీరిలో సాధారణముగా కర్రచెట్టుటకు వర్తిగానుండుటయు నీసము వ్రాయుటకు గరుకుగానుండుటయులొసములైయున్నవి. నుప్రసిద్ధులగు ఫేబరులేక హార్వర్డు కంపెనీవారిచే నిర్మితగా నీదేశమునకు పంపబడు యంత్రకము వెనసలు పుల్లల దేశములోనివి సాటిగావు.

చతురకరము వెనసలు పుల్లలనుచేయుటలో జపానవారుగూడ పాటికొచ్చియున్నారు. జపానవారి వెనసలుపుల్లలు కారచతురగానున్నవి. 12 దెబరులు, 9 వై మొదలు 16 వైలకుదాని ధరలకు కలకత్తాలో నమ్మించుట కిచ్చుచున్నారు. హిందూదేశపు వెనసలు పుల్లలు కలకత్తాలో 12 దెబరులును 14 వైసలు ధరగా నున్నవి.

జర్మనీ ఆస్ట్రీయానుండి వచ్చురకములు

Table with 2 columns (నంబరు, వెల). Lists various types of iron and their prices, including 1 హార్వర్డు, 2 మెఫీస్ట్ డిటో, etc.

జే. సి. దాసుగారు ఇండియను టెక్స్టయిలు జర్నలు మార్చి నెల సంచిలో నటుల వ్రాసిరి. రంగువెనసలు పుల్లలకు గ్రాఫ్టాను నుపయోగించరు. మన్న ఒకవిధమైన (ఎనిలైను) రంగు, మైసూ జీరురులేకలయపిండియును కావలెను. దీనికుపయోగింపబడిన కర్రను కాచవక్కరలేదు.

Table with 2 columns (నంబరు, వెల). Lists various types of iron and their prices, including 1 హార్వర్డు, 2 మెఫీస్ట్ డిటో, etc.

ఒక విశేష ఆంధ్రప్రదేశ్ గృతిక కిటుల వ్రాసెను. ఒక సంవత్సరము 800 గోజులు పనిచేసి 80 లక్షల వెనసలు పుల్లలను చేయుటకు కావలసిసాము.

Table with 2 columns (నంబరు, వెల). Lists various types of iron and their prices, including మరణ, పనిముట్లు, ఆవిరక్తి, etc.

పనికి వ్యయము.

Table with 2 columns (నంబరు, వెల). Lists various types of iron and their prices, including గ్రాఫ్టాను, మన్న మొదలగు వానికి, యంత్రశాలవద్ద చేర్చుపద్ధతి, etc.

100 కి ద 0-9.0 వే, చతుర 15000 వచ్చును. వ్యయము 10860 హీను 4341 లాభమునును అగా పెట్టుబడిసాము 30 వేల మీదసాను ర 100 కి 14 రూపాయ నవడ్డీ గిట్టును. అనగా నెలకు 100 కి 1-2-8 వెనసలు వడ్డీ గిట్టును. రంగుల వెనసలు పుల్లలనుగూడ చేసిచో లాభమింకను హెచ్చుగా కలుగును.

ముగింపు

వైవిధ్యంపడుచున్న యంత్రముల వలన హిందూదేశమున గ్రాఫ్టానుతీయుపని నిలచిపోయిన దుయొను కర్రల సంఖ్య ఇంకను పరిశోధనలో నున్నదయి తేలుచున్నది. దీనిని బట్టి ఈ దేశమున వెనసలు పుల్లల పరిశ్రమ కనుకూలమంతగా లేదని కనబడునగాని ఈ దేశములో సామగ్రిలు లేనంత మాత్రమున నీ పరిశ్రమ యుక్తకూలము కావటం సామాన్యము. ఇంగ్లాండులో జరుగుగాని ప్రతిగాని ఏమాత్రమును పండకున్నను లాంక షెరులోని నూలు బట్టలు దండీలోని గోనె సంచులు ప్రపంచమందంతటను మొదటి తరముగా నున్నవి. ఈ కాలములో ధనము అలోచనాశక్తియున్నచో పరిశ్రమలు సాగింపబడును. దేశములో సరకులు లేకున్నచో చతురగా స్టీరురు కేవుల నేర్పరి చివి దేశములనుండి తెప్పించుకొందురు. హిందూదేశములో ధనమును జ్ఞానమునుగూడ తక్కువగా చేయుచున్నది. జ్ఞానంతులను తీరమిచ్చి సింపింపవచ్చు ననుకొన్నను ధనము చాల లోపముగా నున్నది. ఇంగ్లాండులో ౧౦౦౦ సంఘములబాలితా నాదగ్గరనున్నది. దీనిలో సాధారణముగ ౧౦౦౦కి సానునకు ర మొదలు ౬ కన్న కఠికలాభము దీనికి వచ్చుట లేదు. హిందూదేశములో స్థిరాస్థిరసభాలమీద ఆరలు సామున కేమాత్రమును వస్తుములేపద్ధతిసా ౧౦౦౦కి సానునకు ౯ వంతున వడ్డీగిట్టుచున్నది. ఈరీతిగా వడ్డీవ్యాపారములన మంచివడ్డీ గిట్టుమందగా నిట్టి పరిశ్రమలకొరకైనైన తమసామ్యంగుకు వినియోగించెదరు ఈదేశములో వడ్డీలేలు తగ్గవలెను. అంతవరకును పరిశ్రమలు ప్రబలకరవు ఆరవడ్డీలేలును తగ్గించుటకు సాధన మేమియును సంకె మీవ్యాసమున కులాతియంశము. ఈ లోపున ధనవంతు లీపరిశ్రమ నాలోచింపవలెను. ౧౦౦౦కి సానునకు 3 వైర ర వంతున వడ్డీలమీద సాము నిలవవేసిన వారందరును ఈ పరిశ్రమ నారంభింపవచ్చును. వారికంతకు తక్కువ వడ్డీ ఎన్నటికిని గిట్టును.

కావలెను.

ఆంధ్రదేశమునందలి ప్రతితాలూ గ్రామమునందును ఆంధ్రప్రతిక పక్షమున క్రొత్త చందా దార్లనుతేర్చి ఏజెంట్లు గావలసి యున్నారు.

1915 వ సం॥ డిశంబరు ఆఖరు లోపల ఆంధ్రప్రతికకు క్రొత్తచందాదార్లను చేర్చగలిగిన ఏజెంట్లకు మామూలు కమిషనుగాక ని క్రిందిదివిముగ ప్రత్యేక బహుమానము లీయబడును.

Table with 2 columns (చందాదార్లకు చేర్చగలిగినవానికి, ర). Lists various types of iron and their prices, including 100 చందాదార్లకు, 50, 25, etc.

సాముచెల్లించువారు మాత్రమే చందాదార్లుగ నెన్నబడుదురు.

వారపత్రిక చందాదారుకు దినపత్రిక కి మాసముల చందాదారుకు ఒక్కరుగను, దినపత్రిక 6 మాసముల చందాదారుకు ఇద్దరుగను, 12 మాస చందాదారుకు 4 గురు గను నెన్నబడుదురు.

మాదగ్గున ఏజెంట్లమీద వేరినవాటికి మాత్రమికమిషన్ నన్యయించును. సమర్థులగు వారికి వలయునేని, విసుట అమృతాంజ నము డిపోవారి యాషధముల యేజెన్సి గూడ నెసగబడును. సేవజరు.

ఆంధ్రదేశ పుస్తక బాంధాగారము

(ఆ. కాశ్యపరావు బి. ఎ., బి. ఎస్. గారు)

అజ్ఞానాంధకార పూరితమై దాండ్ల భూయిష్టమై వికమత్వ విహీనమై ఆత్మగౌరవహీనమై స్వేచ్ఛారహితమై అజ్ఞానవర్తన అధోగతియందున్న ఇక్కడలను విద్యావ్యాపకము చేసి జ్ఞానమును వెదచల్లుటకన్న పవిత్రమైన కార్యమెట్టి గలదు? మన దేశీయులలో విశేష భాగమునకు చదువకు ప్రాయశఃపాతము రాదు. మన యువకులను పెంచి దేశభివృద్ధి కరమగు విద్యాబుద్ధులు గలవలసిన కల్లులు విద్యా హాసాని రాండుగ నున్నాయి. మనసంఘమునకు బునాదిగానున్న కొన్ని జాతులు కొన్ని కల్యాణములనుండియు వైజాతులవారి యొత్తిడి క్రింద అణగి పడుతులకన్న హిసముగా చూడబడి తాము మనుష్యుల మనుమాటమరచి అజ్ఞానము దగ్గరను దుస్థితి లెవకు పుట్టుకవల్ల కల్గియుండునదిని వనియు ఈ జన్మలో తాము మంచి స్థితిపొందుటకు అర్హులము కామనియు నమ్మెడి స్థితిలో నున్నాడు. ఈ సమస్యకముతో వీరున్నంతకాలము తక్కిన సంఘముగా ఏమి అభివృద్ధి జరిగిందోమీ? దేశముయొక్క రాజ్యాంగ విధానములో ఎట్టి మాన్యు జరిగిందోమీ? వీరికి విద్య చెప్పించి తిండికి సదుపాయము లేర్పరచి సంఘములో కొంచెము కల ఎత్తుకొని తిరుగునట్లు విశేష కృత్యములతో బోధకులు చేసిన వారి మతముకు వీరు స్వీకరించుటలోను మన సంఘము నందు వీరికి ద్వేషము కలుగుటలోను ఆశ్చర్య మేమిస్తుంది? తమను దూరముగా తరిమి నీచముగా చూచి బిబత్రిడిచేయుచున్న వైజాతులవారిచేతిలో రాజకీయభివృద్ధి ముందుట కన్న తమను తమవైజాతులవారిని సమానముగా చూచు పర దేశీయులు పాటకులుగా నుండుటే వీరికి శ్రేయస్కరముగా తోలుటలో వింతలేదు. కనుక శ్రీ విద్యాభివృద్ధి చేయుట యగు సామాన్య జనులలో విద్యావ్యాపకముచేయుటయును హింజాతులకు విద్య గరపి వారికి సంఘములో ఎత్తునందుచి నిలి కలుగునట్లు చేయుటయును ప్రతి దేశభిమానియొక్క ప్రథమకర్తవ్యమై యున్నది.

ఈ సమాచార్యమునకు పుస్తక భాంధాగారములను పఠనమందిరములు నెట్లు ఎంతవరకు తోడ్పడగలవు? పదుగు రొకచోటచేరి పత్రికాపఠనము చేయుచు దేశస్థితిగులను ప్ర పంచవిషయములను ప్రతిదినును మాట్లాడుకొనుచుండుటలో కొంచెమైనను దేశసేవ చేయవలెననియు జాతీయ జీవనమునకు తోడ్పడవలెననియు నిభిలాష కొందరికైనను కలుగకమాను. ఆంధ్రదేశమందలి పుస్తక భాంధాగారములలోను పఠనమందిర ములలోను గర్భజనులకు తెలియుటకుగాను ఆంధ్రపత్రికలకును ప్రాముఖ్యమునిచ్చి తీరవలెను. ఆంధ్రదేశపత్రిక యావత్తు ప్రపంచ ములో జరుగు యుద్ధము మొదలగు విషయములనున్నట్టిని ఇం గ్లీషు దినపత్రికలతో ప్రతిరోజును ఆంధ్రదేశమునకు తెలుపుచున్నది. విద్యాభివృద్ధికి దేశభిమానులనునగు వారిచే నడుప బడుచున్న ఆంధ్రపత్రిక కృష్ణాపత్రిక దేశహిత దేశభిమాని మాననసేవ ధర్మపాధని సువర్ణ లేఖ మొలగు పత్రికారాజ ములు చదువుటలకు ఆంధ్రపాఠశాలకు వివిధాంశములు తెలియుచు దేశానురాగము పెచ్చుచున్నది. రామాయణభారత భాగవతాదితత్త్వప్రమేధర్మముననితినోధిమగ్రంథములు ను మనచంద్ర పాశ్చాత్యోపాఖ్యానము మొదలగు పూర్వకవి వింతితప్రబంధములను మాత్రమేగాక విజ్ఞానవర్దికామండలి ఆంధ్రభాషాభివృద్ధిసంఘము ఆంధ్రప్రచారిణి సంఘము సరస్వ తినీలేయము శేకుమార్ గ్రంథముల మొదలగువారు ప్రయరిం చుచున్న దేశచరిత్రలు ప్రకృతికావ్యములు నలల మహాపురుషుల జీవితములు మొదలగు నవిన జ్ఞానప్రబోధకములైన గ్రంథములను చేర్చి సామాన్యజనులలో జ్ఞానమును వ్యాపింపజేయుటకు అనకాళము కలుగు చున్నది. పుస్తకభాంధాగారములు అభిప్రాయభేదముల కెడమిచ్చు ప్రత్యేక మతోద్దేశ్యములను గాని సాంఘికాభిప్రాయములను గాని వ్యాపింపజేయుటకు ఏర్పడవలసిన సుమియెన్ జ్ఞానాన్విత నేత్ర యుద్దేశ్యములుగా గలవి గనుకనుప్రతివారును, జాతిమతవివక్షతలేక వీరిలో చేర వచ్చును. వికమత్వము వృద్ధిచేయుట కివిసహకారులగుచున్నది. సభ్యులు కొంతమందియుండి వీరిని పోషించుచున్నను ధర్మముగా అందరిని వీరిలో చదువుకొనియ్యవలెను. సభ్యుల ఇండ్లకు మాత్రము పుస్తకములను పుత్రకులను పంపవచ్చును. కాని శ్రీలు చదువుకొనుటకొరకు సభ్యులజవాబు దామిద పత్రికలను పుస్తకములను ప్రంధుం బంపి శ్రీవిద్యావ్యాపకము చేయుట అవసరము. వీరవారును తక్కువకులస్థులును స్వేచ్ఛ గాను ఉచితముగాను వచ్చి చదువుకొనుట ప్రోత్సహపడుట బద్ధమైనది. ఇక్కడికి తెలుగుదేశములో నేర్పరు ప

బడిన పుస్తకభాంధాగారములలో చాలభాగము ధర్మభాంధా గారములై తనరారుమందుట కదు క్లాపాపాత్రము. కొన్ని శ్రీలు పుస్తకములనుబంపి శ్రీవిద్యా ప్రోత్సహము కలిగించుచున్నవి. అన్నియు ఉచితమైనవిగనక శ్రీవిద్యా వ్యాపకము చేయునవిగనక పరిణమించునుగాక. ఆంధ్ర పుస్తక భాంధాగారములలో కొన్ని చేయుచున్నట్టియు అన్నియు చేయదగినట్టియు ముఖ్యులగు మూడువిషయములను గూర్చి కొంచెముగా వివరించెదను.

మొదటిది రాత్రిపాఠశాలలు.

పగలంతయు కామకమ్ము చేసి జీవించు బిరపాటల వాండ్రందలు మిక్కిలి యజ్ఞానదశలోనుండువారు. వారికి వలయునంత విద్యగరపుటకు రాత్రిపాఠశాలలు మిక్కిలి అవసరమైనవి. ఈకూలివాండ్రకు చదువు నేర్పుటకు విశేషవిద్యా వంతు లగపరచులేదు. చదువుట ప్రాయము గడితము కొంచెము భూగోళము దేశభౌగోళికావస్థలు దేశచరిత్ర వీరికి నేర్పిన చాటున. ఇవి నేర్పుటకు తగినవారు ప్రతి పుస్తక భాంధాగార సభ్యులలోను చాలమంది యుండురు. కనుక అన్ని భాంధాగారములవారును రాత్రి పాఠశాలలను నెల కొల్పి దేశభివృద్ధికి తోడ్పడవలెను.

రెండవదియు మిక్కిలి ముఖ్యమైనదియు

నిమ్మ బాతుధర్మణము.

ప్రతిచోటను మనకన్నులయెదుట మనసంఘమువారిచే దూరముగాతెరుమబడి చండాలులని చెప్పరానివారిని మిక్కిలి హేయముగాచూడబడుచు మిక్కిలిచోచనీయమయిన వైచ్య స్థితియందున్న మూలము మాదిగలు మొదలగు జాతులున్నవి. అతుద్ధమతిను కుక్కను ఎంకలనుతిని పిల్లిని మన ఇండ్లలోనికి రానిచ్చెదముగాని ఈజాతివాని ఏదేమిట మనకు సోకరాదు. ఊరికిదూరముగా వీరు నివసించవలెను. వీరిపుట్టుక, నీచము, వీరిని 'ఏమిరా' 'ఏమే' అంటుటకువీరిని బండుబూతులు తిట్టుటకును వైజాతులవారికి పుట్టుకవల్ల అధికారము గలదు. వీరికి అజ్ఞానము మూఢత్వము దరిద్రము తోడునీడలు. ఇట్టి దుఃఖ కరమైనస్థితిలో వీరు కల్యాణములనుండి యుండుటవలన తమ కీర్తితి కాశ్యతముగా భగవద్విర్భుతమైనదని వీరు నమ్ముచున్నారు. విశ్వాద్యైత మతాచార్యులగు శ్రీరామానుజులవారు వీరికి భక్తిజ్ఞాన వైరాగ్యములు నేర్ప వీరుకూడ వైజాతులవారితో పాటు సమాముగ ఈశ్వరానుగ్రహమునకును మోక్షము పొందుటకు అర్హులనితెలిపి వీరినివీరి బాగుచేయు ప్రయత్నించెను. అందువలన వైష్ణవులు పూజచేయుచున్న కొంద రాశ్వరులు వీరినండి యుద్ధించిరి. కాని కొంతకాలమునకు రామానుజాచార్యులవారి శిష్యులు కులకట్టుబాట్లు కాశ్యమునకు తిరిగి పూర్వముగా తోబడి, ఈ నిమ్మ బాతుధర్మణపు పనిని మునీశ్వరి. వీరిని బాగుచేసి వైకేశవలీని భారము ఇప్పుడు దేశభిమానులమీద నున్నది. అనేక సంఖ్యాకులగు నీ నిమ్మ బాతులలో విద్యావ్యాపకము కా ది, వీరు దరిద్రము లో నుండి వైకేశవిచ్చి ఎత్తున నాగరకులై తక్కిన సంఘములో కలియనిది, వీరికిని తాము తక్కిన వారి వాటిమనుష్యులమని ఆత్మగౌరవము కలుగనది, మనదేశ మెన్నటికిని బాగుపడవేరదు. కనుక ఆంధ్రభాంధాగార సభ్యులారా! నిమ్మ బాతులకొరకు పాఠశాలలనేర్పరచి వారికివిద్యా దాన మొసంగి వారిని తోడిమానవులుగచూచి సంఘములో ఇంతకన్న ఎక్కువస్థితివారికి కలుగజేసి దేశము నుద్ధరించుడి. తోడిదేశీయులను అజ్ఞానమునుండి జ్ఞానమునకును దగ్గరము నుండి కగిమికి, గుంభకరమై స్థితినుండి సౌఖ్యకర స్థితికిని తేవవత్తుడు. ఈదూమిటకు సులభపాధ్యము. ఈశ్వరుడు ఆశీర్వాదించును. భారతమాత బాగుపడును.

ఈసంకల్పమున పట్టాభిషేక సామాన్యముగాగల

రెండు దురభి సాహులునుగూర్చి కొంచెము వివరించుట యుక్తము. ఒకటిదిరి కామాగతమైన అభ్యాసమువలన కలుగు అసహ్యముకారి ఈఅసహ్యమువలన హిందూసంఘము ఆత్మ హత్య గావింపుచున్నది. మూలవానిని అసహ్యించుకొనక దగ్గరచేర్చి తమలో కలుపుకొనుటకు విశేషకృత్యక పాదరి సిద్ధముగానున్నాడు. అందువలన మూలమాదిగలు హిందూసా గరికతకు హిందూయైనను హిందూమతమును వదలికృత్య పులగుచున్నాడు. హిందూమతముల సంఖ్య క్షీణించుచున్నది. అసహ్యులముల అభివృద్ధిచెందుచున్నది. ఇంతేగాక, మిక్కిలి నీచస్థితిలోని మహమ్మదీ యనికం తెను కృత్యపురికం తెను విదేశీయుని కంటెను మనమతమునకుచేర మనతోపాటు క్రిరా ముని క్రికృష్ణుని గొల్పమలవానిని హేయముగా చూచుట కలర హిందూపుల కాత్మగౌరవములేదని చాటింపుచున్నది. మరెయ్యటి మూలమాదిగలను దగ్గరకుచేర్చి చదువుచేప్పించి యెడల మనపాలములలో పనిచేయుటకు పాఠశాలలను దొర

స్థానిక వార్తలు

కాలమానసితి:— నిన్న సభికోష్ఠ స్థితి కొరంగు మార్తలు, అధిమోక్షస్థితి రంగు మార్తలు.

బ్యాంకు వివరము:— నేడు సామాన్యముగా 30 గంటలకు ఎమ్. పి. జి. బ్యాంకువారు లోనున్నట్లు, రులో గావిసోదము గావిచెదరు.

పరశువాక మున్నదాన సమాజము:— కడచిన మేసెలలో 150 మంది పేదల కన్నదానము గావింపబడినది.

తిరువల్లక్కే సహకార సంఘము:— వీరు నిన్న తమసంఘ కార్యాలయమున శ్రీరాజుగారి జన్మదినోత్సవమును గావించిరి. రాజుగారి పటము మూలంకృతమై సభా మంటపము నలంకరించెను. సంఘప్రతిష్ఠాపథకులలో నోకరగు హనుమంతరావుగారు సహకారమునుగూర్చి యుపన్యసించిరి కృతజ్ఞతాభివాద సమర్పణముతో సభ సమాప్తమయ్యెను.

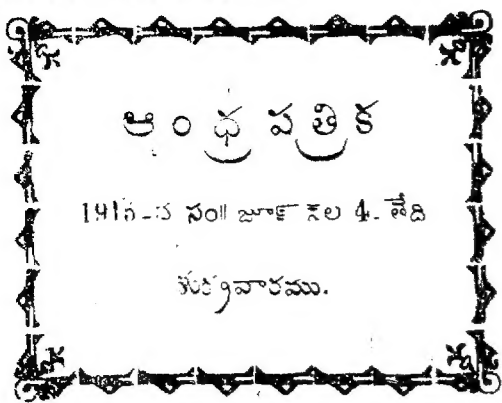
కరను దుష్ప్రేమ:— మూలవానికి కొంచెము చదువుకమ్మటకున కొంచెము జ్ఞానము కొంచెము కలిసుకృత తనస్థితి బాగుచేసి కొనెదమను తలంపుకలిగి ఇంతకన్న కొంచెముమంచిస్థితిలోనికి వచ్చునేగాని ఇంతమాత్రముచేతనే పెద్ద పెద్ద యుద్ధాగములు లభించవోవుటలేదు. జీవనోపాధికారకు ఏదో కామకమ్ము చేసికొనక తప్పదు. ఇంతకన్న తెలివిగల కూలీలు దొరకుదురు వీరిలో కొందరు కూలీపని మానెదమనకొన్నను ఏదో జాతికూలీలు మనకు కావలసినంతమంది దొరకక మానరు.

మాడడి జాతీయ పండుగలు.

ప్రాచీనహిందూదేశములో నేమి నవిన భరత వర్షమునం దేమి, పుట్టి, మన దేశోద్ధారణమునకై తమ జీవితమును ధారపోసి మన దేశమునకు కన్నెదెచ్చిన మహాపురుషుల చాత్రము సంకల్పమున కొక్కసారి స్మరించిన మన ప్రవర్తనలు? పడి స్వాస్థ్యపరత్వము నశించి దేశభిమానము హెచ్చి న పోయిన పద్ధతుల పోకలెను కుతూహలము కలుగును. మహాపురుషులయొక్క జన్మదినములుగాని పరమపదించోజులుగాని మన జాతీయ పండుగలుగా నేర్పరచుకొనామ సృరణము వారి చరిత్రాలాపము గావింపవలెన ఏకాదశి, శ్రీరామ నవమి, శ్రీకృష్ణ జయంతి, జయంతి, నగర చతుర్దశి, విజయదశమి, ఈ పండుగలు కాలమునందించిన మహాపురుషులకు సంబంధించినవి. గల యొక్క ఆర్థము మనము మరచిపోయి పిండిన.

కొని తిని కుమ్మలాపములతో కాలముగడుపుచు కట్ట విద్యాసము మాత్రమే మిగులుకొని యున్నాము. కొందరు వీరియందు నమ్మకములేక బాతుగా వదలిపెట్టుచున్నారు. ఈ పండుగ నెవరందు సభలు చేసి వారి చాత్రములను వినన జాతీయభావము విజృంభించును. ఇట్టి కూతులకు విజ్ఞానులను, స్వాస్థ్యపరత్వగులను పవిత్రచారిత్రులకు భక్తాశ్రయ లను విరుషీయులను పూర్వకాలమందు కన్న భంత మాత ఇక ముంగు మాత్రము అట్టివారి నేల కనదు? ఇప్పుడు నాగరికాగ్రేసరుల మని విజ్ఞులగు జాతులన్నియు మిక్కిలి మోటు తనమందున్న పుడు కౌర్య గాంధీయులతోను కార్య పరిజ్ఞానముతోను వివిధ కృత్తులతోను భంధావ్యయలతోను తుల తూగి ప్రపంచమందంతట హిమాలయపర్వతశిఖరమునల ప్రకాశించిన హైందవజాతి నీరిని ఉత్కృష్టమైన పదవి నేల పొంద నేరదు? అను అభిప్రాయములు కలిగి ఆత్మగౌరవము స్వయం సహాయము మనదేశములో వ్యాపించును. ఇంతియగాక నవీన హైందవ జాతీయజీవనమునకు పునాదిచేసి పెంపొందజేసిన శ్రీరాజు రామమోహనరాములు, ఈశ్వర చంద్రవిద్యాసాగరులు, శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస, విశ్వకాండస్వామి, మహా దేవగోవిందానందీ, దాదాభాయిసాకోడి, స్వామిదయానంద, సరస్వతి, గోపాలకృష్ణగోష్ఠీ, కరుణాసాంద్రగంధి, మొదలగు హైందవదేశ భక్తాశ్రయలయొక్కయు ఆంధ్రజాతియొక్కయు కీర్తికిని, ఆంధ్రవాద్యయయొక్కభోధకును, తోడ్పడిన శ్రీకృష్ణదేవరాయలు తిక్కన పోలన వెంకటగూరియొక్కయు వర్ధంతులను జాతీయపండుగులుగా నేర్పరచుకొని ఆయా దేశములందు ఆంధ్రగంధి భాంధాగారములవారు, అత్యుచ హాసీయుల జీవితకథలను వారి యుద్దేశ్యములనుగూర్చి విశద వ్యాసమును ఉత్సవములనుజరిపి దేశభిమానమును భావభిమానమును పెంపొందజేయవలెను.

ఈ వైష్ణవులను ముఖ్యముగా నలంబించి ఆంధ్ర పుస్తక భాంధాగారముల పనిచేసిన ఆంధ్రదేశభివృద్ధియ మనకు ముఖ్యసాధనము లగును.

మూడు మాసముల గ్రంథములు

ఈ సంవత్సరపు మొదటి మూడు మాసములలో నాంధ్రమున ప్రకటితమయిన గ్రంథముల మొత్తము సంఖ్య 176. అంతకు ముందటి మూడు మాసములలో బోల్చిచూడగా 27 గ్రంథములు తక్కువయినట్లు కనబడుచున్నది. ఇంతతక్కువయగుటకు తగిన కారణము మాకు గానరాలేదు. సంఖ్య యెల్లప్పుడును సంఖ్యము గాకున్నను వాఙ్మయాభివృద్ధిగోరమారము ప్రథమదశయనందగు నీతరుణమున కొంతకనిపెట్టదగినదే యగును. జనవరి, ఫిబ్రవరి, మార్చి మాసములలో సంఖ్యతగ్గుట ఏదో యాకస్మికము తాత్కాలికమునగునదియే గాని మనవాఙ్మయమునకు మనకు గలిగిన యశ్రద్ధవలన గాదనివిశ్వసించుచున్నాము. ఆంధ్రులు దినదినమును హెచ్చుచున్నారని చెప్పుచున్నారనుకీర్తిగడించుటకు సయత్నములు జరుగుచున్నాక. సూక్ష్మశాస్త్రములను పండితగా నెప్పటివలెనే మతవిషయక గ్రంథాలగ్రాహణము నాక్రమించినవి. 52 ప్రకటితములను. అందులో శ్రీ సరస్వతిములవారి గ్రంథాలకులపు. దివ్యజ్ఞానసమాజమువారిదొక్కటి సించుచున్నది. శతకములాదిగాగలవి కొన్నియు సూతనమార్గమును సూచించునవిగలవు. ఇటు పదునెనిమిదికలవు. అందులో ప్రాథమిక రుక్మాగదచరిత్రము పేర్కొనదగినది. ఇటు ఇరువదినాంధ్ర ప్రకటితములయినవి. వీనిలో హాసములు. మూడవ స్వకపోలకల్పమును సాంఘికనాటకము. ఇనియునంత పేరు గాంచినదిగాదు. ఏడు పౌరాణికాధారముగా గలవియు, ఒక్కటి అరేబియన్ నైట్సుకథలకు సంబంధించినదియు, మరియొకటి పౌరాణికయగు బిల్వీయమునునై యున్నవి. నవలలయందు నాల్గు చారిత్రకములు కలవు. ఇవి స్వతంత్రరచనలనుటకు సూచనలుకలవు. కాని నవలా సముదాయమునగూడ నింతకంటె స్వతంత్ర రచనలు కానరావు. వంగభాషానవలలను నాంగ్లమున నొకవిధముగా జూడబడు నవలలను మన నవలలకింకను మాతృకలగుచుండుట మానలేదు. ఇట్టివి పదునైదుగలవు. చరిత్రమున యుద్ధ మగ్రాహణము నలంకరించినది. విద్యగ్రంథముల ప్రకటితములయినవి, ఈ విషయమున నొక్క యరవము మాత్రము మనలను నెరుకకు నైచినది. ఆభాషలో నారుప్రకటనలున్నవి. అందులో నొకటి మూడుభాగములు నెలువవడినది. ఎట్లయినను సరవలు మనకింటి కా లానుసరణమునొక్కవగా నెరింగినవారుగదా. కన్నడమున రెండు ప్రకటనలును, మలయాళమున నొక్కటియు లేకుండుటయు, తెలుగున కొకవిధముగ ప్రాసమేర్పడినది. అయిన సరవము యుద్ధ చరిత్రలలోనే నిలవగా ఆంధ్రము ఆంధ్రదేశమునకు సంబంధించినదియొకొంతయైన శాస్త్రోత్తరమును సహయోగముగల యట్టియు మరి రెండు చరిత్రలను శ్రీయుత చిలుకూరి వీరభద్రరావుగారి పరిశ్రమ మూలమున ప్రకటించి విన్నయినది. విమర్శకు సంబంధించిన మూడుమాసములలో శాస్త్రగ్రంథ మొక్కటి మాత్రము బయలుపడినది. ఉద్యానక

షి నిజముగా మనశాస్త్రగ్రంథమునందలి నుండదగినదియే. ఇక భాషావిషయక గ్రంథముల వంకకు దిగుగండిగుగ నిస్సహజమిచ్చుచున్నది. ఆరు మాసముల దినములకొక్క మంచి గ్రంథమునునను “భాషావిమర్శకు” సంబంధించినది కానము. ఒక్క విమర్శగ్రంథము పేరునకు జనవర్యాది ప్రామాణిక పట్టికలో నున్నది కాని అది నేటిపోటివిమర్శ. ఆంధ్రకావ్య సముద్రము నాంధ్రలోకము తరచియందుండి యుద్భవింపగల యమృతము నాస్వాదించు సమయమింకను రాకుండుట చిత్తము. మహానిర్మల కౌశలమును వారినిర్మాణముల బరిశీలించుటచే నెరింగికొను వరకును జాతీయనిర్మాణమును వారికినిమనకును కీర్తిగలుగు రీతిని నిర్మించుటకు వలంతులము గా జాలము. కావున నాంధ్ర యావములు “భాషావిమర్శ” వాఙ్మయవిమర్శలకు భక్తితోపూని ముందురానుండు సుందర భవములకు బునాదులు నైవలసిన యున్నారని హెచ్చరించుచున్నాము అంతవరకు నిశ్చయముగ నిర్మాణ క్రిమనకు కలుగ నేరదు. ఆశక్తి లేక యభివృద్ధి సమకూరదు. ఎవరో కొందరు నిర్మాతలు సహజవస్తువుముగలవారు బయలుదేరినను వారుగూడ సానకెట్లని రిత్తుములవలె సంఘలోపముచే నుండి పోవలసినవారు.

నేటి గ్రంథపట్టిక విమర్శకు సంబంధము లేకున్నను సీసందర్భమున మనవాఙ్మయవిషయమున మరియొక సలహా యియ్యవలసి యున్నాము. ఆంధ్ర జాతీయాభ్యుదయమును గోరితిమేరి ఆంధ్రవాఙ్మయమిట్టిది అందలి విశేషప్రతిభయిది. ఆంధ్రవాదయమున కీర్తిదృష్టాంతము లాభాషావాఙ్మయముగలవు. ఆవాఙ్మయమువలన నింత చరిత్ర యాంధ్రులకు సంబంధించినది బయల్పడుచున్నది అనునీవిషయములను విపులముగా లోకమునకు ప్రకటించుట యవసరము. వాఙ్మయములోని రిత్తుములు కాంతిని వెదకల్లిలోకపు దృష్టులనుమనమైకి మరల్చుకల్లు మరి యెంతర సాధనములునుజేయు జాపు. కావున నాంధ్రయావములు అంగ్లమున పాండిత్యముగలవారు, స్వభాషయందును పాండిత్యము గడించిలోకమునకు తమ వాఙ్మయాత్మకృష్యమును ప్రకటించుట యిప్పటి తరుణమున సత్యవసరము. ఎన్నో వాహనుభావులుజూను కాంపుబెల్లు లాదిగాగలవారు చేసిన కృషి ప్రాచ్యలిఖిత పుస్తకాగారరూపమున తప్ప నితరవిధముల మాసిపోయియున్నది. వారిదానినైన నాంధ్రపుత్రులు తనుబాషకునై పరిశ్రమచేయకున్నవీరీ దేశాభిమాన ప్రకటనలేమిఫలము నియ్యగలవో యెఱుంగరాదు. వట్టిచూటల కాలమును దాటివోనారము. ఏవంకికునరిగినను కార్యసరణికిగుసాహస మవసరమయి కన్పించుచున్నది, మన జీవితముయొక్క యొక్కొక శాఖయందును నూర్లలకొలది యావములు పరిశ్రమచేయవలసిన కాలమువచ్చినది. వాఙ్మయశాఖ యట్టిసేవనుకోరుచున్నదిగాని యొకను కొలదిపాటి ప్రత్యుత్తరమేని వచ్చి యుండలేదు. త్వరలోవచ్చునుగాకయని యెదురుచూచు చున్నాము.

ఇటీవల మన ఇండియా శాసననిర్మాణసభ వారుచేసిన దేశక్షేమరక్షణ శాసన-మనేకవిధముల పజాబు బంగళములలో నుపయోగింపబడుచున్నది. కాని ఒక్కసందర్భమున నుపయోగింపబడిన తెరపుమాత్ర మనేకులకు విచారమును గలిగింపకమానదు! కాస్త్రేడు హామదాద్దపత్రికల సహజకులగు మహమ్మదాలి షేత్తాలిగ్రాంథుల కడదినమాసము నేడవనాదొక యుత్తరువును

గొనిరి. వారు ఢిల్లీవరగణానామల నుండవలసినదనియు, మహమ్మదాలి షేత్తాలిగారి యుత్తరువులేక యచ్చుటివండి కడలరాదనియు రాజకీయమైట్టి గాని బహిరంగ మయిట్టిగాని సభలకు పోగాదనియు ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించిరి. మహమ్మదాలి షేత్తాలిలు మహమ్మదీయుల నాయకులలో ప్రముఖులయిన వారగుటచే వారికిగలిగిన దర్జను తప్పించవలసినదని మహమ్మదీయులు త్వర హిందూశాసనమున మూడుసభలుగావించి మనవుల న పుకొనినారు. ఒక్కసభకు గా. మాజులుహక్ గారగ్రాననాపత్యమువహించి మహమ్మదాలిని తాము చక్కగా నెరుగుదురనియు నాతనివలన నేలాటి దోషమును నుండదనియు వాక్రుచ్చిరి. ఈ మనవుల ఫలమేమనో చెప్పరాదు. కాని ప్రస్తుతము జరుగుచుండు కార్యసరణిబట్టి యెక్కువ యాశ కానరాలేదు. సాధారణ సమయములలో స్వతంత్రప్రభుత్వము వహించినప్పుడుగా ప్రవర్తించు అహమ్మదాలీవంటి దేశనాయకులు తామొక విజముగా బ్రతిభుపక్షపాతులైనను నిప్పటి సాధిగ సమయమువంటి సమయములలో ప్రభుత్వమువారికి వేళ పొరబడి ప్రవర్తించినను ప్రవర్తించవచ్చునను జ్ఞానము లేనివారుగా నుండరు. అట్టిజ్ఞానము లేనివారై నడచుకొ. దురనియు నమ్మకాలము. కాని ప్రభుత్వమువారును తగినరీతి నాలోచించి యట్టివారియెడ నుత్తరువుల నిడట యావశ్యకము సి. ఐ. డి. శాఖవారి రిపోర్టు కియ్యవలసిన కారవము తక్కువయనుట ప్రభుత్వమువారింకను నెరుంగకున్నారు. ఒకవేళ విధిలేక సి. ఐ. డి. శాఖ రిపోర్టులపై చర్యజరుపవలసినప్పుడు తగిన యనుకూలములను కష్టమందవలసిన వానికి ఏర్పరచుట యత్యవశ్యకము. ప్రభుత్వమువారి ప్రథమధర్మము అట్లుచేయక ప్రభుత్వమువారు మహమ్మదాలి గారి విషయమున నాతడు బహిరంగ విచారణను ధైర్యముతో కోరుచున్నను అట్టివిచారణ మంజూరు చేయకుండుట యట్లుండ ఆతని నొక్క స్థానమునకు నిర్బంధించి యు ఆస్థానమున నాతనికి జీవనోపాయము చూపకున్నారని వినుట కుండుకొలి చింతించుచున్నాము. మహమ్మదాలి నొక స్థానమునకు నిర్బంధించుటయు ప్రవాసమున కనువులుయు రెండునుకొక్కట. వట్టిపోలీసువారి పై విచారణకలదనిననే స్వేచ్ఛగా తిరుగువారికి గూడ కాలము గడచుటకష్టము. అందుగోవిశేష శాసనము క్రింద మహమ్మదాలి నొక్కస్థానమునకు నిర్బంధించినప్పుడు ఆతని పనిజరిగియోతనిని నార్జన శక్తియుండు ననుమాటకల్ల. ఇట్టిసందర్భములలో దోషమధుననిర్ణయముకాని మానవుని ప్రవాసమునకునుపబడిన వానివలెనైన జూచుటన్యాయము. అట్టివానికి ప్రభుత్వమువారు అన్ని సదుపాయములను జేయుచున్నారు. తుదకు రాక్షసశత్రువులై పరిణమించి యుండు జర్మనుజాతివారిని నిర్బంధమున నుంచిన చోటులలో వానికి నాటలుపాటలకు తగినసౌకర్యములుకూడ నమచ్చబడినవి. హైదరాబాద్ ప్రభుత్వతనాయకుల నొకవేళ నేకారణము చేతనో నిర్బంధించవలసినప్పుడు వీరి కామాత్రపు దయయైన జూడకుండుట సమ జసము కాదు. అయిన విషయము లింకను నుదారులగు హిందూప్రభువర్ణునివరకును జేరియుండువనియే మానప్రభుత్వము. వారాలోచించి మహమ్మదాలిగారికి ఆతనినిదరునకును స్థానికాధికారుల పౌరజాతున గాబోలు జరుగుచుండు నన్యాయము నివరయించి నగా సోదరులగు మహమ్మదీయుల కృతజ్ఞతకు కాన్పూరు కేమనందువలె పాత్రులగుదురుగాక యని నమ్ముచున్నాము.

బరోపా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లండు

ఆర్థిక విషయమునుగూర్చి ఇటలీ ఇంగ్లాండు మంత్రులారాచించుట.

లండను జూన్ 3:— ఇంగ్లాండుదేశపు కోశాగార ధర్మాధికారియైన ఇంగ్లాండుబాంకి సర్వాధికారియైన ఫనా గారనుందలి ఆర్థిక కార్యదర్శియైన ఈవారసునకు నీమకద్ద ఇటలీదేశపు ఆర్థికమంత్రి కలసికొని ఇటలీవారు, యధ్యము నకు దిగుటవలన కలిగిన ఆర్థిక ప్రక్షాళన చర్చించును. అది వాస్తవమునవారు ప్రకటించిరి.

లండనుమీద జప్తి నులు బాంబులు వేయుటవలన చనిపోయినవారు.

భార్యాభర్తలు చనిపోవుట.

లండను జూన్ 2:— జప్తి నులవలన 2 రు చనిపోయిరి. మరణ విచారణాధికారి ఇటుల ననెను. జప్తి నులు చచ్చిపోవుట లండను నగరవాసులు కళకళ మేమియులేమండ కాంతముగ నుండుట చాల భాష్యము. ఏకముం దెల్లప్పుడునుగూడ నిలువే యుండునని వాట నన్యుకముకలదు. ఎక్కుమంది సైన్యమున చేరుటయే ఇట్టి వాడికి కలిగిన ప్రత్యుత్తరము భార్యా భర్త

ఇటీవల మాపత్రికలో 'ఆంధ్రన్యాయమూర్తి' నును శీర్షిక క్రింద నొకవిలేఖకుడు వ్రాసిన జాబును చదువరులు చూచియున్నారు. సర్. కెం కరినాయుడుగారు ఇండియా ప్రభుత్వపు కార్య నిర్వాహకులలో నొక్కరగుట తటస్థించుటచే స్థాని కోర్టుమన్యాయ స్థానమున నొక ఖాళీపడినది. ఆప దశకిరగినవారిని ప్రభుత్వమువారు నియమింపవ లసియున్నారు. ఇంతకాలమును న్యాయమూర్తులు ఆంధ్రేతరులే యుండుచుగచ్ఛినారు. కారణము స్పష్టమే. తగినంతమంది యాంధ్రులీనగరమున లేక పోవుటయు నాంధ్రులవలకుబడి లేగ్గుటయు నాం ధ్రులకర్తృత కలుగలేదు. నేను ఈన్యాయస్థాన ముననే న్యాయవాదిత్వ మూని, యరన లోని ప్ర ముఖులతో సమానముగా బనిచేయుచుండు నాం ధ్రులుగలరు. ఇప్పుడు న్యాయమూర్తులుగా నుండు నాంధ్రేతరులకు తీసిపోవని వారున్నా రనుటయు నసత్యము కాబోదు. మాహక్కులను మగునకు డని మొరపెట్టుకొను యోగ్యతయు నాంధ్రులకు కలిగినది. ఇటీవల సోమరేడిఫార్మరు పత్రికకువ్రా యుచు నొకవిలేఖకుడు, ఆంధ్రేతరుడే కాబోలును, ఆంధ్రన్యాయమూర్తి ఏర్పడనున్నాడని సూచించి నాడు. అన్నియుబట్టిచూడ సితరుణమున నాంధ్రు లు ప్రయత్న ముచేసిన యెవల ఫలముగలుగవచ్చు ననునాశంకలేవి. దిన్న నిప్రవర్ధమాన మగుచుండు నీయాంధ్రజాతియొక్క ప్రతినిధికి ప్రభుత్వమువారు న్యాయమును గలబరతు రని నమ్ముచున్నాము.

సింగార వేలు మొదలియారుగారు, స్థానిక మగు పచ్చయప్ప కళాలయము గణితశాస్త్రాధ్యక్షులుగనుండి కళాశాలాధి పత్యముగూడ కొంతకాలమువహించినవైదపును. బోధనాచాతుర్యమున పేరునడసినవారు. నీరిశిష్యవరంపరణ ననేకులు పేరుగననవారున్నాగు. వీరందరును మొదలియారు గారు గతించినందులకు మిక్కిలివ్యసనము జెందు చున్నారు. సింగార వేలు మొదలియారు గారు జాతీయ ప్రతిష్ఠాపనమనందగుపచ్చయప్పకళాశాల యందు బహుకౌము కీర్తివహించి పనిచేసిన వారగుటచేత ఆ కళాశాలా కార్య నిర్వాహకుల కును జాతీయ ప్రతిష్ఠాపనాపరులగు నితరులకును గూడ సొస్సరణీయు లైనారనుటకు సందేహము లేదు.

లిద్దరు జప్తి నులు వేసిన బాంబులవలన చనిపోయిరి. వారిద్దరును వారి మంచముపక్కను మోకరిలబడి యుండిరి. భర్తయే భార్యనుడును మట్టి ముండెను. వారిబట్టలు కాలిపోయినవి. తీర్పు.

నల్గొండులగు నిరువురు పౌరులును జర్మను లూపిరాడకుం డ చేసేము కార్మికులు వాత్యచేసినని ప్రాశ్నకులు తీర్మా కించిరి.

మరియొక స్త్రీ చనిపోవుట.

మంటన తప్పించుకొనవలెననిదిమికి యొక స్త్రీ చనిపోయెను.

మరియొక ఆంగ్ల నౌకను బారెడ్జోతో కొట్టి జర్మనులు ముంచుట.

లండను జూన్ 2:— అరెస్టాండా నండి హల్లుకు వచ్చు చున్న కెటీపు స్టీమరులలో చేరిన నైడియా ఆను స్టీమ రును ఉత్తర సముద్రమున జర్మనులు బారెడ్జోతో కొట్టి ముంచిరి. ఒక పడనను స్టీమరులోనుండి దింపుటలో నది తల్ల క్రిందగుటచే నందులోనున్న వావిటలలో 7 గురుకు ఒకవరకు లందిచ్చు స్త్రీయును మాత్రము చనిపోయిరి. తక్కిన వారంద రును బ్రతికిరి.

విక్రీయము సముపేక్షెను.

టర్ని-వారి స్టీమరులను ముంచుట.

ఏథెన్సు జూన్ 2:— కానిస్టాంటి నోపొలుసుండి యీక్రింది వార్తరచ్చుచున్నది:— యధ్యస్థానుగోత్రంకు టర్ని స్టీమ రులు దార్జినల్లుకు వెల్లెముడగా మార్మరా సముద్రములో నొక బ్రిటిషు సముపేక్షెను బార్నిడో చేసి ముంచినది.

వెద్ద జర్మనుస్టీమరుకు ముంచుట

బ్రిటిషు ఆధికారులిట్లు ప్రకటించుచున్నాను. — మార్మ రాసముద్రములో నిన్న జూన్ 2 వారి వెద్దస్టీమరుకు, బ్రిటిషు సముపేక్షెను బార్నిడో చేసి ముంచినది. దీనిలో యధ్యస్థాను గ్రికలరు.

సర్ కృష్ణగుప్తగారి గౌరవాధ్యము జరిగినవిందు

లండను జూన్ 3:— సర్. కృష్ణగుప్తగారు ఇండియా మంత్రిగారి సభలోనుండవలసిన కాలపరిమితి తీరించున గుప్త గారి గౌరవాధ్యము చేయుబడినందునకు మామేళు గారధ్యక్షత వహించిరి. గుప్తగారు భావిదశమును నిదానముగదృష్టిపంచి మారదృష్టితోగూడిన యోగ్యుడు కలిగియుండుటలో తక్కిన వారికన్న నధికమగు తీక్రిబడనీ యున్నారని మామేళుగారు నుడిచిరి.

నవరతు జాను సా హెబు గారును వెనుక ఇండియా సహాయమంత్రిగా నుండిన రాబర్ట్సు గారును గూడ గుప్త గారిని ప్రశంసించు నుడిచిరి. నేను మంత్రిత్వమును విడదిన పిమ్మట గుప్తగారు గూడ చాలకాలము సభలో నుండవలసిన వాట గుప్తగారితో సాహభౌతి గలరు. గోఖలేగారి మరణము మున్నగుకారణములు నిరుత్సాహమును గలిగింప గూడకు. రాజభక్తితోగూడి హిందూదేశమువారు తోడ్పడుట వలన రానున్న సంవత్సరములలో హిందూదేశమునకు చక్కని లా భము చేకూరగలదని హిందూదేశమువారు విశ్వసించుచున్నారని రాబర్ట్సుగారు నుడిచిరి. సర్ కృష్ణగుప్తగారు వారికి వందన ములను చేయుచు నేను సంఘములో చేసిన కార్యము లను కూలములని నా సహకారులునుదేశీ ముఖులగుడ వామోషిం చుటచే నేను సంతసము నొందుచున్నాను. యుద్ధానంతరము జరుగు వ్యవహారపరిష్కార సభయందు ఆంగ్ల ప్రాజ్యమునకు మూలాధారమగు హిందూదేశమునకుగూడ తక్కిన స్వరసిపాల నముగల ఆధిపత్యములతో ప్రమాదమగు ప్రాతినిధ్య మొసంగ వలెనని నొక్క చెప్పిరి.

పార్ల మెంటుసభ

క్రొవర్ణుచెప్పిన సంగతులు

లండను జూన్ 3:— సర్ ప్రాక్టీబరు మాస్టరుగారియాచ మాన్యుక్రీ ద ప్రభువుల సభ నేను తిరిగి సమావేశమైనది. ఈ సందర్భమున క్రొవర్ణుగారిట్లు తెలియజేసిరి:— ఇటలీవారు యధ్యములో దిగినందువలన ఇంగ్లీషువారికిని ఇట లీవారికిని ఉన్న సంబంధము బలపడినది. మొదటినుండియు ఇంగ్లీషువారు స్వతంత్ర్యముకొనినట్లు ఇటలీవారు చేయుచున్న ఉదార ప్రయత్నములందు సాహభౌతికకలిగియుండుటచే, ఇంగ్లీషువారుఇటలీవారి కళలనును, వారి గ్రంథములందును మేధాశక్తియందును, చాల కాలమునుండి ఒక విధమైన యభి

మానమును కలిగి యుండిరి. లండను నగర పీఠులందు గారిబా డ్లిగారి విగ్రహముకంటె జనరంజకమగు విగ్రహము మరి యొకటి లేదు. ఇప్పుడు రెండు దేశములవారు కలిసికొనిన తేజమంచిది తప్పక నొప్పు విజయము కలుగు నని యెరుగుచున్నాము.

ఫరవార ఆర్మి పక్షములవారిని కలిపి మంత్రిగర్వము యేర్పాటుచేసిన విషయమునుగురించి ఆస్కీప్ట్రు గారుచెప్పిన విషయములనే క్రొవర్ణుగారుచెప్పిరి వీరికిప్రక్కగూర్చున్న లాన్సుడోను ప్రభువు ఇట్లు చెప్పిరి:— యుద్ధానంతరమునుండియే మంత్రిగర్వమునం దిట్టియార్పు కలుగునని నేను అనుకొనుచునే యున్నాను. యూనియన్ నిష్ఠులందరును ప్రభుత్వమువారికి ఆహూతులగునందునని నేను నొక్క చెప్పి చున్నాను.

ప్రాన్సు

పరాసువారి ప్రకటనము.

లండను జూన్ 3:— పారిసు, ఆధికారు లిటుల ప్రక టించిరి. జూన్ 2 లెక్క దగ్గరనున్న జేబూహూగును ఆంగ్ల నైకులచట శత్రువులను సన్నిలతో బోడిచి పారిడోలిచ్చు కొనిరిన్యూ వెలీక్ సైన్యభాగమున జర్మనులు పరాసువారు జర్మ నులను పారవోలి వెనుదరిమి కొందరిని చైదీలచేసిరి. కాచేస్ ఆల్బెయను సౌబెజులను పట్టుకొనిన పరాసుసేన 9 వ మెయి మొదలు 1 వ జూన్ వచ్చు 3101 మంది జర్మనులను చైదీ లను గావట్టుకొనిరి. హుల్లెన జర్మనులలో 2511 మందిని చూడ్చిరి. పరాసు సేనలో 8200 మంది యుద్ధాస్త్రులైరి. వీరిలో చాల మందికి స్వస్థములగు గాయములు మాత్రమే కలిగినవి.

లండను జూన్ 3:— పారిసు ఆధికారు లిటుల ప్రక టించిరి. అర్రాసు ప్రాంతమున పరాసువారు తీరముగపారాసు చూడిరి. ఒక్క న్యూ వెలీతోనే పరాసువారు రగించి మంది జర్మనులను ఖుదీబుగా చేసిరి.

లండను జూన్ 3:— పారిసు-ఆధికారు లిటుల ప్రకటించిరి. లా రెట్టికొత్తునకు తీరముగయుద్ధము కాల్యములకు జరుగుచున్నది. ఇంతవరకే 6 వారి 6 మాన్యులేరు, గడచిన రెండుదినములలోను లా రెట్టులో పరాసువారు 800 మంది ఖుదీబుగా పట్టుకొనిరి.

అల్బానునును పరాసువారు పట్టుకొనుట.

లండను జూన్ 3:— పారిసు, ఆధికారులు ప్రాణ నష్టముకలుగ వుండుటకు గాను ఆల్బానునులలో నున్న కొద్ది పాటి జర్మను సేనను శత్రువులను తెలియకుండనే జర్మనులు వెనుకకు రప్పించిరి తెల్లెయలో ప్రకటింప జడినది. దీనినిబట్టియే జర్మనుల ప్రకటనలలో సత్య మెంత వరకు లేనవలయున్నో చదువుకు లాగింపగలరు. మే 28, 29 తేదీలకు పరాసుసేనలు భూమి హతముగ పోరునలిపి ఆల్బానులలో కడపటి భాగమునూక స్వాధీనపరచుకొనిరి. ఆవాసు ఎండ చక్కగా కాముమండెను. మ్యాగ్నెట్కరలక పరాసు పరాతు లుత్సాహములై శృంగారవ్యవహాసున్న జరితువుకు జర్మను స్థానము వాక్రమియగొన నుడికి. శృగా నజనున వెనుక ముంచబడిన రోడ్డుకు చేరి పరాసులు దీని గుండ వెనుకకునడచి జర్మనులకు చుట్టుకొనిరి. జర్మనులో నూరు మంది ఫిరంగి గుండ్లవలన సర్వీలలనను వధించుటచే, తక్కిన వారు 500 మందియును లొంగిపోయిరి.

మిక్కిలి వింత సంగతి.

పరాసువారి రెండవ సైన్యమంత్రిగారు ముందునకేరకుం డగా జర్మను సైన్యము వెల్లగుపుక చేతులు మీడి కత్తుకొని జర్మను కిరంకులా జ్యోతి నైకులకు వాకేముచేయు నీమో యను ధితువునవారు తీక్రిలలి. పరగిడి రూపు నీ వా పర్వ ముచచేరిచాలాచెవువుకులిగించిరి చాలముకలనకదలలేరుం డిరి. ఇనియొక యువకుడ 150 మిడుముల లోపుననేజరిగినది. ఆప్పుడు సామంతునకుచుండెం. పరాసుసేనలు ముందుకు రికి యడలు నొక్కసాసమునామును పట్టుకొనిరి. తర్వాత యుద్ధసానుగులతోడని భావనవాద్యములతోడని నిండి యుండిన మరియొక కోటనుగూడ బట్టుకొనిరి. ఒక ఆంగ్లంబు సేపు పోరుజరిగినదిగాని జర్మనులు సాటోపముగా పోరలేదు.

విషయము

మరువాడుదమున మతిగురువు నినాసస్థలముకైస్సెనక దేవాలయము మిగిలియుండును పట్టుకొని ఆ నేక వందలకుండి జర్మనులలోను 21 మంది మాత్రమే హతశంఖుండరి. వారు పరాసువారికి లొంగిపోయిరి. ఆ గ్రామము పరాసువారిని లొంగిపోయినట్లు తోచగానే జర్మనులు ఫిరంగులను గార్చి తమ సైనికులను శత్రు సైనికులకుగూడ మామ్రుపిరి.

యుద్ధరంగమున భారతీయ సైనికుల

వివేక ఫలము.

లండను జూన్ ౧:— ఆంగ్లేయమునకును మాటకు బిల్లింగ్స్ ఇంటి వారసులైన యెంజెన్-స్ట్రాండ్ యుద్ధము జరుగు ప్రదేశమునకు కొన్ని మైళ్ల దూరమున భారతీయ సైనికులు వివేకముగ నాటలాడిరి. ఆంగ్లేయరాజు-అల్బర్ట్ యొక్క మున్నగువారు ప్రేక్షకులలోనుండి ఆయాటలను చూచిరి. ఆయాటలలో భారతీయులగు వాక్యకులూర్నిక గుడ్డపు సవారిలోని చిత్రములు చాలవంతయు గలిగించెను. ఆయాటకు గుడ్డములను సవారులనుగూడ చాలతీయించెడిది. ఈ ఆటలో రెండు పక్షములుగ నేర్పడి వీరి కొందఱులను కలిసికొను ముందు మాడ సాంప్రదానముండెను.

రుష్యా

రష్యా యుద్ధము.

బాల్టిక్ యుద్ధము.

లండను జూన్ 2:— రష్యా ప్రభుత్వమునకు జర్మను సైన్యమునకు ప్రధాన సేనానిగాను జనరలు క్రిస్టియన్ గాబి కొంతమంది సైనికోద్యోగులను ఒక రష్యా సేన సేన పట్టుకొనెను. జనరలుగాక కొద్దిగాగా మును తిరిగింది. జనరలుగారి ఆంగరక్షక బలమును రష్యాను వారిముచేయుటయొక్క పట్టుకొనుటయొక జరిగినది.

బ్రూరవకా యుద్ధము.

లండను జూన్ 2:— రష్యాలో నేదోయొక పర్యవసాన మనతికాలమున తేలినయెట్లు. రష్యాలో వారికి విక్రాంతి సొంగుటకు బ్రూరవకా యుద్ధముక పిల్లపోరాటుముగ నేర్పరచబడినది. జర్మనులు ముట్టడించిన కొటలు క్రైస్తవములు 20-25 మైళ్లదూరమున నున్నవి.

గవ్యనులధికారుల ప్రకటన.

జమ్మియ్యుద్ధము.

పీటర్స్ బర్గ్ జూన్ 3:— 11, 2 కొటల ప్రాంతము నందలి ఉత్తరభాగమున శత్రువులు వెద్దవెద్ద ఫిరంగులతో నెదిరించిరి. ఈకొటలు రెండును మనకు లొంగిపోవుటకు ముందుగ ఆస్ట్రీయావారు వాశముచేసిరి. వీరు ఎదిరించినప్పుడెల్లను, వెనుకకుగొట్టితిమి. కాని శత్రువులను యెదిరించుచున్న, మన చాలాఫిరంగులను జర్మనీ, ఆస్ట్రీయావారు పట్టుకొనిరి. గుడ్డు అయిపోవునరకు మేము శత్రువులమీద ఫిరంగులను వేసితిమి. ఫిరంగులదగ్గరకు వచ్చు వరకు ఇచ్చేసేసితిమి. మేము 7 కొటలూ మరీ 2 కందల యెదిరిన, 5 ఫిరంగులను పట్టుకొంటిమి. కెమ్మిలు విచ్చుటలకు మధ్య పోరాటములొగి తీవ్రమగు చున్నది. సాననది దిగువభాగము మన కొక విధమగు విజయము కలిగినది. సన్నీలలో శత్రువులను పొడిచి గ్రామములను పట్టుకొంటిమి. ఒకకొల్మి కొత్త గ్రామములూ నే గిరింపి సైనికులను ౮ ఫిరంగులను పట్టుకొంటిమి. వీరిలో ౨౨ ఉద్యోగులు కలరు కెమ్మిలు మొదలు, నీర్లునది వెద్దయరద ప్రదేశమునకు స్థితిగతులలో మారుచున్నది. వీరు ఇక్కడ స్త్రీలు మధ్యకు శత్రువులు చాలా ఫిరంగులను, క్రొత్త సేనను తీసికొనవచ్చిరి. మే 31 వ తేదీ రాత్రి ఇంకవలసవారికి కొంత విజయముకలిగినది. మరునాటి ఉదయమున కూడ యుద్ధము జరిగినది. మేము జర్మనులను ప్రదేశములో కొంత భాగమున ఖయిలను పట్టుకొంటిమి. విజయ ప్రదేశములో రష్యావారికి కొద్దికాటి విజయములు కలిగినవి.

మరికొన్ని సంఘటలు.

అలహాబాదు జూన్ 3:— ముస్లింపక్షము వచ్చినవారై. సానుదియద యుద్ధమునకు జరుగుచున్నది పర్యవసాన మేమియు తేలలేదు. ఉపసాంతియొందు శత్రువులకు ఆపరిమిత మైకపుము కలిగినది. ఇంతవఱకు పలుగుట ప్రాధ్యమాయని ఎవరును ఆనకొరాలరు. రష్యావారు కిత్తుముగనంతట కలసనై శత్రువులకు చాలాపుము కలిగించిరి. జర్మనీవారు ముందుకు వచ్చిన తరువాత, వారికలరుముకలరు గుండ చేసిరి. జర్మనీవారివలననే తెక్కజూబికినివచ్చివారికినివచ్చినయెము కలిగినట్లెందులకు. రష్యావారికి పట్టుములన్న సాను దిక్కు లొంగిండు. కాకపోయినను జర్మనీ ఆస్ట్రీయావారు గలిగింత కష్టము చేశెను. శత్రువులకు చాలాపుము కలిగించే టిలున్న పుష్ప విహార ఒక ప్రదేశము తనచేతిలోనుండకలెను పట్టిపు రుక్మకు సేనానియగు గ్రాండు గ్యుట గారికి తేదు. కెమ్మిలుకొటలలోని ఆస్ట్రీయా సేనను, వారి సాహససామగ్రిని రష్యావారికికక పట్టుకొనిరి అందుచేత వీరి నిష్పడు పట్టుక

కొలుకుటలన అంతిమయోజనములేదు. శత్రువులను ధ్వంసము చేయువలయుననియే రష్యావారియుద్దేశము. అందుచేత జమ్మిలు పట్టణము తమచేతులలో నుండుటలన ప్రయోజనముండదు. రష్యా సేన వెనుకకుపోవుచు కిల్తులనుండి శత్రువులకు నష్టము కలిగించినది. వెనుకకుపోవుచున్న సేనయు ఇంతవఱకు కలిగించియెరుగదు. ఇంకవలస జర్మనీవారికి ప్రత్యేకమైకవిజయ మేమియు కలుగకపోయినను రిజర్వు సేనను ఉపయోగించి ఏదో విజయముపొంది ఇటలీని యుద్ధములోనికి దిగకుండచేయు వలయునని వీరియుద్దేశము. ఇది సెరవేరలేదు. జర్మనీవారికి కలిగిన విపరీతనష్టముగరించి పత్రికలలో వ్రాయులేదు. కాని ఆస్ట్రీయావారు తమకు చాలానష్టముకలిగినట్లే ప్రకటించుకొని నారు. ఫిరంగులను ఖయిలను కిక్కిరంగులను రష్యావారు పట్టుకొనిరి.

ఇటలీ.

ఆస్ట్రీయావారి వాయువాస్త్రాస్తానము

ఇటలీవారు ధ్వంసము చేయుట.

రోము జూన్ 3:— ఇటలీ అధికారులెట్లు ప్రకటించుచున్నార:— మంగళవారమునాడు మన యుద్ధనౌకలు డాల్ఫిన్ దివులలో శత్రువుల గుట్టును కనిపెట్టుటకు బయలుదేరి వాయువాస్త్రాస్తానమున, వేరుమాచు ప్రదేశమున ధ్వంసము చేసింది. ఆస్ట్రీయావారి యుద్ధనౌకలు బయటకు రాలేదు.

ఇటలీ దేశపుమంత్రీ

కాఫిల్లోలులో ప్రసంగించుట.

ఆస్ట్రీయా జర్మనీలద్రోహము.

రోము జూన్ 3:— కాఫిల్లోలు నుండియును ఇటలీ దేశపుమంత్రీ సర్ సలూద్రాగారు నేడిట్లుప్రసంగించిరి:— ఇది ఇటలీదేశమునకు పవిత్రయుద్ధము. ఆస్ట్రీయా జర్మనీదేశములు ప్రజలనాకులను, సంధిపరతులను అణగక్రొక్కినవి. అట్టిపంద ర్భులులో సంధిని మన్నించ లేదనిగాని మిత్రభావము గురించిగాని మాట్లాడుట కంతమాత్రము వారికి నాకులేదు. ఆస్ట్రీయావారికికక ఈయుద్ధమున కొరితెచ్చిపెట్టినారు. (బిటీ షునా రేవోవిధముగ వ్యవహారములను పరిష్కరించెదమనినప్పుడు వీరు ఒప్పుకొనలేదు. ఇటలీకి సమర్థతలేదనియు, కత్తికట్టి తన మాకులను సంపాదించుకొనలేదనియు, వీరు తలచిరి. లిబియాలో ఇటలీ యుద్ధముచేసినప్పుడు, జర్మనీ, ఆస్ట్రీయా దేశము లేమియు సహాయముచేయలేదు. ఏకాహిలోని టర్కీమీద ఇటలీ పడిన యెడల, తాను మామీద పడుచునని ఆస్ట్రీయా వెదరించి, ఇరుసును పట్టుకొనకుండ చేసినది. మేము మేము సఖ్యముగనున్నప్పుడు, వ్యవహారములెట్లుజరిగినవి. ఆస్ట్రీయాఇచ్చె దన్న ప్రదేశమును పుచ్చుకొని యూరకుండుట చాలపరిహాస పాత్రము. ఒకవేళ మేమిట్లు చేయుండినయెడల, జర్మనీ, ఆస్ట్రీయా దేశములు చెప్పినట్లు విని పడియుండవలసినవవును. జర్మనీ లొకసామ్రాజ్యముకై తంటాలుపడినది. ఇప్పుడీ ఆకలిరి పోయినది. ఇందువలన క్రొత్తసందర్భము తేర్చుకును. మానవా భివృద్ధికి, నాగరకమునకు భంగము కలుగదు. దయాధర్మ భీక్షముగ, ఇంత యిచ్చినది పుచ్చుకొనుటలన కాదు. కత్తి కట్టి ఆస్ట్రీయావారిని బయించి, మనయభీష్టమును, సెర వేర్పు కొందుము.

ఇటలీ అధికారుల ప్రకటన.

రోము జూన్ 3:— ఇటలీ అధికారులెట్లు ప్రకటించుచున్నార:— మోంటెనేరోగట్టును ఇటలీవారు స్వాధీనము చేసికొని నిరవధి. ఇది విపరీతవిజయము. కెమ్మిలగుల యెత్తునున్నది. టర్కీలోకు వాయువ్యభాగమున, ఆరుమైళ్ల దూరములోనున్నది. ఇది చాల ముఖ్యమైకవిజయము. వీరు ఆస్ట్రీయావారి రక్షణస్థానమును భేదించుకొనివెట్టినారు. శత్రువులు, తిరిగి తీవ్రముగ నెదిరించినప్పుడు వెనుకకుగొట్టుబడిరి. ఇంత కిట్టుముగ నెదిరించుటలన, సిత్తికులు విపరీతముగ చున్నట్లు ఆస్ట్రీయావారు తలంచుచున్నారని తేలుచున్నది.

జర్మనీ

పేరువానుడైన బర్గుగారిని.

నరసాయముగ జర్మనీకి వెళ్లవచ్చుట కాంగ్లమిత్రమరీడలి వారంగిరించుట.

లండను జూన్ 4:— న్యాయాయుక్త మారువానుడైన బర్గుగారిని నరసాయముగ జర్మనీకి వెళ్లవచ్చుట కాంగ్లమిత్ర ముండలి వారంగిరించెడిది. ఈయనయొక నార్వేదేశపు నౌకలో జూన్ 12వ తేదీని బయలుదేరి సార్వేకువెళ్లెదరు.

టర్కీ

టర్కీవారి స్త్రీమరుదు ముంచుట.

సిమ్లా, జూన్ 3:— జూన్ ౩న 1వ తేదీని మాసైనికులు టర్కీవారిని త్రైగినునదివరకును తరిమిన విషయమునుగూర్చి వివరముగ కొంత మరల తెలియవచ్చునది. జమ్మిలు అను టర్కీ వారిస్త్రీమరుదు ముంచితేసితిమి. 2వెద్దకున్న నౌకలను 3 చిన్న పడవలను 800మంది సైనికులను 3 యుద్ధఫిరంగులను 1 మందు గనిని మంచుగుండును కొనిపోవుచున్న మరియొకనౌకను మేము పట్టుకొంటిమి.

మెక్సికో

మెక్సికోస్థితి

లండను జూన్ 2:— వాషింగ్టన్ ప్రెసిడెంటువిల్సను గారిటుల ప్రకటించిరి. మెక్సికోలో నరాజకస్థితిఎల్లప్పుడునుగూడ నుండుటకు ఆమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములవారు వైఫరుగాన నచటనున్న నాయకులు తమ తగవులను మాన ప్రభుత్వ వ్యవస్థ నేర్పరచవలెను. లేకున్నచో ఆమెరికావారు కల్పించుకొనవలసి వచ్చును.

గవీనాపాంధూస్తానము

బెంగుళూలో గొప్పగాలివాన.

బెంగుళూ జూన్ 4:— నిన్నుధ్యాహ్నము తీర మగుగాలివాన పట్టినదనియు పట్టణమునందన్ని చోట్లను గూడ చాలచెట్లు నేలగులివనియును (ఎలక్ట్రిక్) విద్యుద్దీపములకు సంబంధించిన తీగలకు చాలచోట్ల డక్కాకలిగిరినదనియును నిన్నరాత్రి పట్టణములో విద్యుద్దీపములు వెలిగించుటకు వీలుం డదనియును ఒకగుడ్డముక విద్యుత్తంత్రానికి విద్యుచ్ఛక్తికి పాల్పడినదనియును ఒకబిడ్డ పెద్దకాల్వలోపడి కొట్టుకొనిపో యినదనియును 2 దుక్కులదర్జను కురిసినదనియును తెలివార్త వచ్చినది.

బొంబాయి

బొంబాయిగవర్నరు.

బొంబాయి జూన్ 3:— జూన్ 28 వ తేదీ మొదలు జూలయి 8 వరకున, ఆగష్టు 24 మొదలు సెప్టెంబరు 8 వ తేదీవరకును బొంబాయి గవర్నరుగారు బొంబాయిలోని గవర్న మెంటు భరవముననుండును.

సీమటపాలు.

బొంబాయి జూన్ ౪:— సీమకుంచి వచ్చి టపాలను తీసికొనివెళ్లు రయలుబండి నేడు బొంబాయిలో పగలు ౧-౪౦ నిముషములకు బయలుదేరును.

కలకత్తా

దేశరక్షణ భాసనప్రకార మొక విద్యార్థికి నోటీసు.

కలకత్తా జూన్ 3:— భూనేంద్ర చంద్రముజందారను నతడు కలకత్తాలో ఎం. యస్. సి. పరీక్షకు చదువుచున్నాడు ఇతడొక డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటుకుమాడు. మైదుస్సింగు నివాసి. ఇతనిని చిటగాంగులో నివసించవలసినదని దొరతనము వారు తెలిపిరి.

బొరిసాలు కుట్ర కేసు.

కలకత్తా జూన్ 3:— నేరముకొప్పుకొనిన చంద్రచర ఇగారను ననికి బాసాలు జిల్లాస్ట్రీ కామెడిగారు 3 సంవత్సరములు కఠిక కేసువిధించిరి. తక్కినముద్దాయాల విచారణ సందర్భమున రాష్ట్రది లిఖిని సాక్షిగా విచారణకు వెల్లెదరు.

లాహోరు

లాహోరుకుట్ర కేసు

కమ్మివనరులు విచారించుట.

లాహోరు జూన్ ౪:— నిన్ను చక్రవర్తి జన్మదినమైనను, కేసు సాఫ్యమైకత త్వరలో ముగియవలెనని, లాహోరు కుట్రకేసును విచారించుచున్న కమ్మివనరులు నిన్ను సమావేశమైరి. డిసెంబరు, జనవరి నెలలలో నుపాసింగు పాతశాలకు కొన్నికొజులు వెల్లెలేదు. లాహోరు సి. ఎం. స్కూలులో నుపాధ్యాయుండును, బూడిమావా డి. పాట్టి. ఇస్తా మిథూపాతశాల కిదివరకు కమ్మివనరుగ నున్నట్టియు, మన ముదు యాకూబు గారు కిదివరకు తీసికొనినచ్చి వెనంగిలి

ధ్రువపరిచిరవశ్యమునందలి సుమసింగు గదిలో నెవరో వైవాహికము జరిగెను, ఏలిన వాక్యమునకు చెప్పినదియొకటి కాదు పరీక్షలు చెప్పిరి.

సరసింగు, అబ్దులు అలీయు అను విద్యార్థులు ఇట్లు సాక్ష్యమిచ్చిరి:—సుమసింగు గదిలోకి చాల మంది విద్యార్థులు ను, విప్లవ పక్షపు వాగును వచ్చే వారు. వీరు సుమసింగు వాక్యములు చెప్పిన పంతులకు ప్రసంగించుచు సాక్ష్యమిచ్చిరి వీరు కొందరును ద్రావణమును త్రొందిరి.

కలుకుచెప్పటకును, కాగితములకట్టకు ఇచ్చుటకును సరసింగు మొదలుపెట్టెను. దీనివరకును నితరులవరకును. క్రానుపరీక్షలు నితడిట్లు తెలియజేసెను:—గౌరవ - కి - గంజ్ అను గ్రంథమునుండి క్రాయముండగా నేను కొన్నింటిని చూచినాను. దగ్గర కల్యాణాపాతము సుమసింగును చూచెను. ముగ్ధులను బురిపోటునుగురించి, సుమసింగు వాలో చెప్పినాడు.

చేలాసింగు, వీరాసింగు, లక్ష్మసుసింగు వైపంగతులను ధ్రువపరిచిరి.

మద్రాసులకు గవనాదేశగారుల నమిత్త సంగతిని మదిరాను, మజీలాలు, విద్యాదేశిగాను, డాక్టరు బృందావను, గాడ్ల బుజువుపరచిరి.

దేవాసింగును, అతని స్నేహితుడును, కోరగా, ఇత్తడి బుద్ధను రెండు బాంబులపైను, మార్చిట్లు వాలీయవామరు, మియాసింగు చెప్పిరి.

హీరావాను, జ్ఞానసింగు, ఖియచంద్రు, మహమ్మదు ఇస్మాయిలు, మున్నగువారు సాక్ష్యమిచ్చిరి.

ఇంతవరకు 251 మంది వలన సాక్ష్యము ప్రస్తుతించబడినది.

సిమ్లా

అధికారులకు వచ్చిన యుద్ధవార్తలు.

సిమ్లా జూను 31:—జెమ్మియట్టును జరుగుచున్న యుద్ధము గురించి ఒకకొక విధముగాను, మరియొకరు వేరువిధముగాను చెప్పుచున్నారు. జర్మను అధికారు లిట్లు చెప్పుచున్నారు:—మే 31 వ తేదీని జెమ్మియట్టు ఉత్తరభాగమున నున్న, 10, 11, 12 కోటలను బనేరయా ప్రాంతము గొమ్మిచేసి పట్టుకొని, వీనిలో మిగిలియున్న యెక్కువ సేనను స్వాధీనము చేసికొనిరి. రష్యను అధికారు లిట్లు తెలియజేయుచున్నారు:—మే 31 వ తేదీని క్రతువులు రష్యను సేనాముఖమునై పడియెరిందిరి.

ఈ సేనాముఖము జెమ్మియట్టు పడమటను, వాయవ్యభాగము నను, 7, 8, 9, 10 కోటలవంటి యున్నది. రాత్రి కోటలలోని కొన్ని స్థలములను పట్టుకొనిరి. కాని 31 వ తేదీ మధ్యాహ్నమున, చాల నష్టమును కలిగించి వెనుకకు గొట్టితిమి. 7 వ కోటలలోనికి చొరబడిన వాలో మిగిలినభాగము ఖుయిదీలుగ పట్టుకొనబడిరి. జెమ్మియట్టు ఆ స్నేయ భాగమునకుండ తీరగనుద్దము జరిగినది. రష్యవాట్టు తెలియజేయుచున్నారు:—నీప్రుగ్ దిగురభాగమున స్త్రీజుప్రాంత సమీపమునకు జర్మనీ ఆస్త్రియావారు చాలసేను తీసికొని

గిరి. యుద్ధము జరిగినది కాని, దీనిపైని ఇంతవరకు తెలియదు. జర్మను అధికారులిట్లు తెలియజేయుచున్నారు:—మ్యా రక్షకసేన స్త్రీజు ఒట్టణమును గొమ్మిచేసి పట్టుకొని, రికి వాయవ్యభాగమునందును సమీపమునకును రష్యను దిగి ప్రదేశమును ఛేదించుకొనిపోయినది. స్త్రీజుపట్టణమును పట్టుకొంటిని ఆస్త్రియావారుకూడ తెలియజేయుచున్నారు.

వార్తాపట్టణమున కెక్కువ పోలండులో కొంతకదలిక ప్రతీక్షి. జర్మనులు విషవామువులను ప్రయోగించి, వాజానదిమీది రుష్యను వైసికసాములను ఎదిరించిరి. కాని వెనుకకు వెట్టితేయుచుండిరి.

వాలిమడగజాలలో యుద్ధము జరుగుచున్నది. కర్వర సానమేమియు తెలియలేదు.

క్రెంటిస్లోలోను, కాన్డానరమ్మకు తూర్పుభాగమునను ఇటలీ సేనలు క్రమక్రమముగా ముందుకుపోవుచున్నవి. కొనిరి దోలో కొంతకాలమునుండియు ఆస్త్రియావారు దుర్గమును నిర్మించుచున్నారు. ఇటలీవారికొక ఉన్నతస్థానమును పట్టుకొని వారు, దీనిమీదనుండి ఫిరంగులను వేసిన దుర్గముమీద పడును. ఇటలీవారు వాలోకు 5 మైళ్లలోనున్న ఒక ప్రదేశమునవేరిరి. ఇది క్రెంటుకు తూర్పుననున్నది. ఇక్కడ సేనలు నిగపడినవి. వన్న మువలన క్రెంటిక్ పడమటనున్న ఇసంజొకద్ద యుద్ధమునకు నిరోధము కలిగినది.

ఆస్త్రియా ఉత్తరభాగమున, తీరయుద్ధము జరిగినపరాను వారు మర కొంతమోయు ముందుకుపోయిరి. సావేజు వద్ద పంచవారను పుట్టుచేయు ఘాత్తరీని కూడ పట్టుకొనిరి.

బాయిసు లావెటరులో మూజునదిమీద జర్మనులు పరానువారినుండి కొన్ని కందకములను తిరుగ పట్టుకొనిరి.

లండను మీద కొన్ని జర్మనులు ౯౦ బాంబులను వేసి కని. వీనిలో చాల భాగము ఎక్కడ తగిలిన ఒక్కడ నిప్పు ముట్టుకొని మండిపోవును. పబ్లిక్ థనడమునకు దేనికీ నష్టము కలుగలేదు. ఒక చంటిపిల్ల, ఒక బాలుడు, ఒక పురుషుడు, ఒక స్త్రీ చనిపోయిరి. మరికొందరుకు దెబ్బలు తగిలినవి.

ఇండియాకొన్ని ఉద్యోగము

సిమ్లా జూను 31:—సర్ చార్లసు ఆర్మెల్లు వెలు గారిని, ఇండియాకొన్ని మెంబరుగ హిందూదేశ కార్యదర్శి గారు నియమించిరి. వీరిదివరకు చెన్నపుర ప్రాంతాల్లో ముఖ్యన్యాయాధికారిగ నుండిరి.

వైగు నురణములు

సిమ్లా జూను 31:—మే 29 వ తేదీతో నుతకుండిన, వారములో 8912 మంది వైగువలన చనిపోయిరి ఆ క్రిందటివారములో, 7920 మందిగోయిరి. బొంబయిలో 165, చెన్నపురిలో 2, బంగాళములో 5, బీహారు ఒరిస్సలలో 70, సంయుక్త రాష్ట్రములలో 198, పంజాబులో 8274, మధ్యపరగణాలలో 41, మైసూరులో 8, హైదరాబాదులో 1, సరిహద్దురాష్ట్రములలో 37, కాశ్మీరములో 163 మంది చనిపోయిరి. బర్మాలో వెంతుండిచరియినది రిపోర్టులేదు. ఢిల్లీ, మధ్యహిందూదేశము, రాజపుత్రస్థానము, బెయాచి స్థానములలో కూడగ ముతదని తెలియుచున్నది. ప్రజావాక్యముగ నున్నది.

బర్మా

చక్రవర్తి జన్మదినోత్సవము.

బర్మాలో జరుగుట

రంగూను జూను 31:—చక్రవర్తి జన్మదినోత్సవము రంగూనులో నెమ్మదిగ జరిగినది. గవర్నరు మెంటు ఆఫీసులు, కోర్టులు, పాఠశాలలు, చాల మట్టుకు దేశీయ ద్రిటిషుకంపెనీలు మూడుబడినవి.

సేవాసంఘము

ఉన్నతవిద్య.

కారణాంతరములచేత ఉన్నత విద్యాభ్యాసభాగ్యము మూడుయిన పడుచునారు పట్టణములం దనేకు అందురు, కాని వారికి ఉన్నత విద్యావికాసమును బాలుగోనవలెననుకొనుకాళిని వేళములు లేకపోలేదు. ఇట్టి యొక జనమునకు అసీ వాక్యప్రాప్తయైన యీ కొంతత దీర్ఘకాలే సేవా సంఘము కొంత పాలుబడుచున్నది. పక్షమున కొక పర్యాయము ప్రవీణులగు మహామతుల వాహ్వరించి యుపన్యాసము లిప్పించురు. వీనికి పకుచువారు వత్తురు. కదవిన సంవత్సరము జరిగిన ఉపన్యాస క్రమము నిచ్చినచో ఈ పద్ధతివలని ప్రతిఫలము చక్కగ బోధపడును.

ఉపన్యాసకుడు:—విషయము.

ప్రాథమిక కుక్కాభాన్ ఎం. ఏ. :—

రోమక సంఘ నిర్మాణము.

కె. నల్లరాజు:— 2. స్త్రీలపదవి. 3. రోమక సారస్వతము జనాభాగణితి.

డాక్టరు రిడ్. వైయుసంపాదకడు:— అందరి విషయాంతరపరిచినము. జనాభాగణితి తర్జనము.

ప్రాథమిక భాటి. ఎం. ఏ. ఫర్వక కాలేజి:— సాంఘికవైజ్ఞానిక సాంఘిక సంపత్తి.

3. సంఘముయొక్క ఆదిమ వ్యాయములు, వాసములు.

4. హిందూసంఘముయొక్క ఆచారవ్యవస్థలు.

5. వివాహాదికర్మలు, స్త్రీలపదవి.

6. కులయములు, వానిసాంఘిక ప్రాముఖ్యము.

ఆర్. స్కాట్. ఎం. ఏ. ప్రాచీన ప్రతిచి విశ్వవిద్యాలయములు.

కన్య సారాస్వత్యారో:— కాన్త్రము— స్వేచ్ఛాధారణ.

అన్నియు వాంగ్మూలమునందని ముగియవలెను.

వేదవిద్యార్థులకు ప్రశ్నములు సంఘసభ్యులు ఆయామిత్రసాహాయ్యముచే ఉత్తరములను వారిప్రశ్నములను సేకరింతురు. యోగ్యులయిన బాలకులకు విషయకలప్రశ్నములకి, సాహ

య్యముగా బంచిపెట్టుదురు. ఇవిగాక ప్రత్యేకనిధినుండి క్రాంతి ప్రశ్నములుగూడ విలవిలువులు. ఈసంవత్సరము 41 మంది విద్యార్థులు ఈసాహాయ్యము నందికొనిరి. వాదాపు 195 ప్రశ్నములు పంచిపెట్టబడినవి.

సారాస్వత్యము-ఆరోగ్యము

దేశమునందు పసికట్టల ముగియు ధోరణులగుండును. కవలకే చనిపోవుచున్న ఆకుపకుముల సుఖ్యమైవచ్చినది. ఈరొడును రొడువారుబిషత్తులు సంఘ మొగతున కృశించినచో మూల కృష్ణ దమున కం తో కాలము పట్టుదు. ఈ ఆపత్తు వాపుట సేవా సంఘాదేశములలో నొకటి. కనిపెంచుతలలకు తీర్మానముకవిత్వాపరచుచుము అవివార్యము. భారతకన్య మనము ప్రాణు చాలభాగము విద్యావాసన నెలుంగువారు. దురాచారదాస్యము మెండు. వానికి తోడు చాలాద్రవ్యభాగ యొకటి. తదనుగతముగ నుపాధికొలుకు పాలుబడవలసిన దేవాశ్రమ మతియొకటి. ఇట్టి శోచనీయ దుర్లక్షయందున్న స్త్రీలొకము నుద్ధరింపరే, సంఘము ఆచిరకాలమున నస్తమియను. గృహభారముమాయా ప్రతిష్ఠాకొంతభాగ వానశ్యకము శుభగోషణ స్వస్థసంరక్షణ ఆరోగ్య పాలనము అవోరనియము మున్నగువి అందు కొన్ని. ఈ విద్యుక్తరిర్యహామనకై అనుమలకాలము ననుసరించి తల్లలకు ఆరోగ్యపాతములు గలుపుచున్నారు. డాక్టరుకన్యా జోసీ యాపుణ్యకార్యమును దలయొగ్గి కొనసాగించుచున్నది. ఆరోగ్యపాతములు వివరుకై వచ్చు సాధ్యమణులసంఖ్య నానాట పట్టియున్నది.

ప్రభుమోపచారము.

ఆ. డాక్టరు కన్యావనారాణులు తలవీరుతుక్రింద పలువురు కన్యాయణులు ప్రభుమోపచారచిత్త్య సభ్యునించిరి. గిరివారములయినతనవారి పక్షము జరిగిరి. గొమంది కన్యకలు కృతార్థతఁజెందిరి.

ఆ. డాక్టరు మాండలే యధ్యాపకముక్రింద పురుషులు. ప్రభుమోపచారమునకు తలవీరుతు. చేయబడుచున్నారు. ఇందు లిగిమంగి చిత్త్యారులు కలరు.

ఇ. డాక్టర్ కన్య జోసీ నిర్వాహకముక్రింద నింకొక ప్రభుమోపచారక సంఘము తయారగుచున్నది. అంగు అందఱును ఆకువారె. వాదాపు గొం మంది చిత్త్యాధ్యయన మొనర్చుచున్నారు.

ఇవిగాక స్త్రీలకొలుకును పురుషులకొలుకును ఆరోగ్య పాతములు గలుపుటకు బ్రత్యేక సౌకర్యము ఏర్పాటు చేసిరి. ఈనానాపద్ధతుల క్రింద తయారయిన హిందువులు 29 మంది నెయింటు బాక్ ఆంబులపైను బ్రిగేడునందుం జేర్చికొనియెన్నారు. కొందఱు పందరిపురుషు, దేహలా, వాక్కులు, ఆలంది మున్నగు మహాశ్రేణులయందు తీర్థాత్మక సమయములయందు చిత్త్యాకాలలలో బనిచేసి, అధికారుల గౌరవ విద్యాసములు గడించెరి.

కరపత్తములు.

జన సామాన్య బోధకముగ గావళి మాసమున కొక పర్యాయము కొన్ని కరపత్తములను ఉచితముగ పంచి పెట్టుదురు. ఇయవలన గలుగుప్రయోజన మపారమని సేకటల యభిప్రాయము. చలిజ్వరము తుమారొక్రిమము, స్వేచ్ఛా వాయు ప్రసారము, మున్నగువి కొన్ని లాచ్చితిరి. జనము గుంపులుగూడు తేలికత్వన సమయములయందు ఈ సంఘ సభ్యులు కరపత్త ప్రయోజనమును చక్కగా సాగించుచున్నారు. వైక్లిష్టికయందు ఆరోగ్య పాత బోధనాని క్రమము స్వయముగా దిలకించి గ్రహించింగాని వాగుగా బోధ పడదు. అవకాశ మొదలవేసేది ఈ శ్రేణునకు తన కాలమునందు కొంత వివిధానింప నున్నాడు. ఆంధ్ర సేవారుల సేర్పడినచో సోదర బాకడరు బొంబాయి కుదురయె వానికాసము

సేవాపురము రాజాగారి కళాశాలలో ఎఫ్. ఏ. సర్టిఫై ప్రశ్న పత్రములు వెల్లడియగుం—ఎఫ్. ఏ. వ్యాయుకురు తిరుగతి పరీక్షాప్రశ్న పత్రములను ముద్రించుటకు ముద్రాకాల కిచ్చినపు డెబులనో యని నెల్లడియెవరని యనుమానము గలిగి తిరిగి మే నెల 24 మొదలు 27 వ తేదీవరకును పరీక్షచేయు, బడుని విద్యార్థులను 26-4-1915 న అచ్చు నోటిసులుపంపబడినవి. వారందరును ఉత్తరముగనున్న ఈ కేసరిలో చాల శ్రమపడి బహుమాముతుండి వచ్చిరి గాని చివ్రి ఆంధ్రభాషా రచనలను గూర్చిన పరీక్షాపత్రములు విధముగా లేక. పరీక్షా పత్రములు వెల్లడియైయున్న ప్రధానోపాధ్యాయులను నమ్మదగిన సమాచారము తెలిసి ది. వాని సత్యసత్యములు పూర్తిగా తెలిసికొనుట, కావలసి ఆలంది విద్యార్థుల కందికెని, నిజము చెప్పవలసింది పర్యవ్రాసమును తెలుప బలపెడిది. సేవము సోప్యకొని కూచునకు వా విలాసమున ప్రాణు కలవినని అచ్చునోటిసును ప్రకటించినది యొక బలేఖరి హిందూనతికక ప్రాసెన.

మొయిల్లీయరు

గొంబాయి జూను 4- సాల పెట్టి స్త్రీయరు మే నెల 15 వ తేదీ బసాలను తిసికొని ఇండ్లమునుండి బయలుదేరి నేడు శేతువను బొంబాయికి వచ్చింది. తిపాల రైలుబండ్లు పంజాబుకు వచ్చావును 1-30 గంటలకును చెన్నపురికి 1-40 కిని కలకత్తాకు 2-గంటలకును విక్టోరియా స్టేషను నుండి బయలుదేరును.

వృత్తాంతములు

స్కూల్-జుకోట్ట:- ఎఫ్. బి. తూరీ గారు ఈ నెల ౧౭-వ తేదీని నీలైరయ్యదరుగనుక వారిస్థానమున వారిప్రభుత్వ కె. కృష్ణరావు గారు రిజిస్ట్రారుగా నియోగింపబడినారు.

పితాపురమువిషయము:- పితాపురమురాజు గారి కోటలో విషప్రయోగము చేసినట్లును మానిపబడిన ముద్దాయిల విచారణ కాకినాడలో హైకుర్తీయర్స్ దివ్యుట్టి మేజిస్ట్రేటుగారి కోర్టులో జరుగుచున్నది.

మహమ్మదీయ విద్యార్థులకు మాసవేతనము:- సాంసులు ఉల్కాపేట మహమ్మదు గిలనీగారు గొప్ప విద్యార్థులను మయ్యసంఘమువారి కారాధ్య కార్యకర్తలు నగటుచే ఒంగూరు దొరజేతను వారాయనకు యావజ్జీవమున నెలకు రు 100 ల వంతుక నొసంగుటకు తీర్మానించిరి. ఈరీతిని ౧-౩-౧౯౧౧ మొదలు మహమ్మదీయ ధర్మనిధులకి యొసగబడును.

బుగ్గాలవలె నీవుకూడ చేయక గొడుగొక్క- గినిషము ముచువుము.

కరీంనగర్ సమీపమున నాలియా కాలువవలెన కట్ట బడుచున్నది. కృష్ణచంద్రుడు పంజాబుదేశము నుండి వచ్చియున్నగా పనిచేయుచుండెను. వాని కురియుచుండుటచే నాలియాగారు వేసికొనెను. అప్పటికి డి. పి. డబ్బూర్. గుబుడిబజలు అక్కినరు అలెగ్జాండరు గారు వెళ్లిరి. ఆయననుంచి కృష్ణచంద్రుడు గొడుగు ముడుకనందున నది తాజేదారుడు చూపవలసిన సుర్యదగదారి అదొరగారికి లోచించెను. "పంజాబులో ఎవ్వరును ఈలాగున చెయ్యరు. నీవుకూడ బంగారీలవలె చేయకుము. కృష్ణచంద్రా! తుణమాత్రమైన గొడుగు ముచువు మని అదొరగారికి" అయ్యా వన్న ము కురియుచుండగ గొడుగు వేసికొనట తప్పేమి? పంజాబులో నట్లు వేసికొనరని నేను వినికొని ఎవరని కృష్ణచంద్రుడు చెప్పెనుగాని గొడుగును ముడుకలేదని ఈప్రభుత్వ కార్యకర్తలకు వ్రాసినది.

ఎవరిబట్టలు వారి ఉడుకుకొనవలెను. ఏమనగా! చాకిలివాండ్రు వేసినవో వారేమియును శ్రద్ధచేయక బండరాల్లవిదవాది ముండకంచెలమిద వారవేసి చింపి పువ్వులు చేసెదరు. చాకిలివాని భార్య కొడుకులు చుట్టములు నెండరునుగాడ నీట్టలను ౨-౩ వారములుంచు కొని కట్టుకొనెదరు. ఇట్లు వాండుకట్టుకొనటచే వారికి గల వ్యాధులు మనకనోరవును. మరియు వారందరి బట్టలునుగాడ కలిపి యతితెదరుగాన తప్పవాండు సుఖవ్యాధులు గలవాండు మున్నగు కంటుకోగులబట్టలతో కలిపి యుడుకుటవలన వ్యాధులు మనకనోరవునుగాన ఎవరి బట్టలను వారు ఎవరిపెట్టిలో వారిబట్టల నుడుకుకొనిన బట్టల కట్టుచుండుదు. త్వరగా చినిగిపోవు. ఆరోగ్యము చెడదు. కాన బట్టలునుడుకుతుండు కా ప్రైక్ బాడముగల విద్యారంతుని పిలిపించి మనమందరమును నేర్పొనపడెనని మంగవోలు నుండి టి. నాయకశాస్త్రి గారు ఇండియన్ పేట్రీకుటు ప్రతికకు వ్రాసినది.

అక్కచెల్లెల్ల ప్రసంగమును ముగించుదుకారణము. పట్టెనాడు ప్రాహ్మణ్యదేవి అక్కగారిని పెండ్లియాడుట. ఒంగూరులో నిరువు రక్కచెల్లెల్లకు కలహించి పల్ల ముందు దిరిగియు వారిలో నొకరై వైద్యశాలలో చనిపోయె ననియు రెండవల్ల సిద్ధిగూడ సహాయకరముగ నున్నదని వ్రాసితిమి. తరువాతి సేమిబడిగిదియును తెలియలేదు. కలకత్తాలో సర్కారు పీఠిలో మృణాళినీదేవి నామె యువచారిక గా వైద్యసహాయము చేయుచున్నది. ఈమెదగ్గర కుమార్తెగలరు. పెద్దకొమార్తెపేర రేణుకా బాల. ఈనెల ధనిపోవునకి 18 సంవత్సరములు ఈమె 12

సంవత్సరములవయసు గలిగియుండగ జోతింద్రనాథ హగ్గారను నతడు వీరికికన్య దానాక ప్రాహ్మణ్య యువకుడననియు పాపా ప్రాంతవాసినియుచెప్పి రేణుకాబాలను తనకిచ్చి వివాహము చేయగోరెను. ప్రాహ్మణ్యు డల్లుడగుచున్నాడను సంతసమున మృణాళినీ రేణుక నతనికిచ్చి పెండ్లి కేసెను. మరియు సంవత్సరముల కాలప్రాంతమునుండి యొక తనయును పుట్టుచున్నది అచట ప్రాహ్మణ్యులకు హగ్గారను పేరుండననియు నితడు పల్లెవాడై యుండుననియును చెప్పెను. దాని సత్య మెరుంగగోరి మృణాళినీ భరేంగా జమీందారుగారగు బాబు రా నాను చాదరీ గారిద్వారా కలకత్తాగా నితడు స్త్రీవాత్య పోలీసుస్టేషనుకు చేరెన యొక కుగ్రామమున నివసించుచున్న భగవానుడను పల్లెవాని కుమారుడని తెలియ. రేణుకకొక బిడ్డ పుట్టిన పిమ్మట నీ మోసగాడామెను పరిత్యజించిపోయెను. కలకత్తాలోనే మరియొక ప్రాహ్మణ్యునితో కలిసిప్రాహ్మణ్యుడ నని చెప్పి అతని కుమార్తె నితడు పెండ్లి యాడెననియు నచట నున్నాడనియు రేణుకకు తెలియవచ్చినది. పిమ్మట నీమెతల్లి పోవ్యర్థమున నేయుండితంకతికి చాల దుఃఖించుచుండెను. మేనెల 22 వ తేదీని అక్కచెల్లెండ్రుద్దరి ఇంటనుంచి తల్లి యగు మృణాళినీ పనిమిదబోకగా మోసకాడగు నీభర్తయును రాగమునుగూర్చి వారిరువురును తగవులాడి కొట్టుకొని ఆరాతి నెల్లమందు మ్రొంగిరి. దానివలననే రేణుక చనిపోయెను. చెల్లెలు బ్రతికకో లేదో తెలియలేదు.

పారిసుగో దగాచేయు ధార్మి సంఘములు.

యధ్యములన వాధితులగు గ్రజులకు సహాయముచేసెద మని పేరుపెట్టుకొని మోసగాండు కొందరు గ్రజులగౌరవము నకు పాత్రులగువారిలో నొకరి నాక్రయించి మోసగించిఆనా యటలపేరులపెట్టి సంఘములనేర్పరిచి ఆమామకులగు గ్రజుల వలన ధనమునుకనూచేసి దానిని స్వలాభమున కుపయోగించు కొనుచున్నారని పోలీసువారి కనుమానముకలిగి వారన్వేషణ చేయుగా 147 సంఘములలో 76 సంఘములు దగాచేయు సంఘ ములని తెలిసెను. వీరిలో 35 సంఘములు నేర్పరిచినవారందరును పెక్కుసంవత్సరములు కారాగృహవాసులు చేసినవచ్చినపుడు పులును వ్యభిచారిణులుగానున్న స్త్రీలునె యున్నారు. గవ్వకు X తి లేని వారు యధ్యము బయలుదేరిపిమ్మట నెం ద రో ఇట్టి సంఘముల ను తెట్టి మహావై భవ ము ననుభవించుచున్నారు. కూటికి గతిలేకుండనుండిన స్త్రీ లిద్ద రిపుడు పెద్ద మోటారు బండిని, పెద్ద మేడ, పెద్దతోట, బంగ రాను కొని, గొప్పగొప్ప వింతలుచేయుచు మహారాజ భోగ మనుభవించుచున్నారు. వీరి ధార్మిక సంఘమును సైన్యబల తలలో నేర్పరచిరి. అప్పటి నుండియు వీరికి ధర్మార్థమే నాడును 40 పానులకు తక్కువ రాలేదు. ఇంకొకడుసానుకు 25 పానులనెద్ది ఇచ్చియొక చిన్న గుడిలోనుండు వాడిపురు సానుకు 2౦౦ పానులద్దెయిచ్చి పెద్దమేడలో కాపుగమున్నా రు. ఇట్టి మోసగాండులలో చాల మంది సగుటున కోజుకు 8 పానులవంతున నెలకు 240 పానుల నాడ్తించు చున్నారు. వీరిలో చాల మంది ఆస్తిరీయా జగ్గనీదేశములవారే. వీరువర్స గుణముగల ప రా ను దేశీ యుల ను మోస ముచేసి భోగముల కను భ విం చుచు న్నారు. ఇప్పుడీ ద్రోహుల నందరిని చెరసాలకు పంపిరి. వీరిలో నొక ఆస్తిరీయాదేశపు స్త్రీకూడకున్నది. ఈమెతాను ప్రభ్యుని గొప్పయింటి దాననని పేరుపెట్టుకొనియు, పరిచారి కావేమమునభోగ్య గావు తియిం చుకొని గొప్పగొప్పవారి పోషణసంపాదించుకొనినది. ఈ మోసగాండు బట్టలను మున్నగు వానిని పోగుచేసి అపహ రించి యున్నారు. వీరు ఏజంటుల ఏర్పరచి వారికికమీషను ఇచ్చుచుండిరి. ఆపిజెంట్లంటికినిదిగి సామ్యుకరాలు చేసినం దుకు వారికి కమీషనే రో-కోక్-కరికి 6 పానులు గిట్టు చుండెనని వారు చెప్పిరి.

బుద్ధవర్తంతి సందర్భమున సింహళమున గందరగోళము.

పైనికులు రావలసినవచ్చుట. మొయి నెల 31 వ తేదీ సోమవారమునా గందరగోళ ము కాండీలో ప్రారంభమై చాల గామములకు వ్యాపించినది. ఆనాడురాత్రి 7 గంటలకు కొలంబోలోగూడ ప్రజలు కలవర పడి దుకాణములను మూసికొనిరి. తలపగిలి తలనుండియు కోటి నుండియు రక్తము కారుచుండగ నొకముసలివాడు యువజన సంఘసమీపమునకు రాత్రి 9-30 కు వచ్చినా తలపగులగొట్టిరి నన్ను క్షింపుడయ్యెనెను. పోలీసు భటుకు పైనికులు నివసించు భవనమున ప్రొరబడబోయినవారి నిద్దరిని పట్టుకొని ను మంగళవాసునా దుడుకుమున పీఠులలో చాల పోట్లా

టలు జరిగినవి. ఇట్టిగందరగోళములు జరుగుని పోలీసువారు తలచనందున వారుమాకునుసరికాలప్రయోగి దుకాణములు దోచుకొనసాగిరి. కూలీలందరును పరులను మానివేసిరి. పోలీసువారేమియును చేయలేక పోయిరి. 12 గంటలకు సుకి కొటగోని దుకాణములన్నియును మూయుబడెను. పగలు 1౦ గంటలకు 28 వ పంజాబీ పటాలముగోని గెం ముని నైనికులు అల్లరి నడగియటకు పంపబడిరి. మానసి యులగు జే. బి. ప్రే జరుగాగు వీరిని నడిపించిరి. గుంపు వారిమీద రాళ్లు కుచ్చిరి. ఎటులకో గుంపును పారదోలి నైనికులు ముఖ్యస్థానములలో చిన్నచిన్న గుంపులకొంద నుంచిరి. కొలంబో నగర రక్షక నై న్యమువారుగూడ మోటారుబండ్లుగూడ గుండరగోళము కలిగిన ప్రదేశమునకు వెళ్లిరి. వీరు పీఠులలో కాపుగాయును దోచిడి చిసి సాత్తు నెత్తుకొని పోవుచున్న వారిని కొందరినిపట్టుకొనిరి. దొరతమువారియ్యుత్రకాలగద్ద గుంపాక ఇంటికిగిన్ని నుట్టింది. నాల్గోడగు నిల్వంటుకొనుటవలన చాల జడిసిగిగా యుక్రము కీఘముగ వచ్చి చల్లార్చినందున ప్రమాద మధికముగ కలుగ లేదు. పేట స్టేషనుకకుటకున్న దుకాణములకు దోచుకొని తలుపులు పగులగొట్టి ఇంటి కప్పు విరుగ దొక్కి సరకులను పీఠులలో విస చేరుగా ఎవరికి కొరికి వారిని వారు తిసి కొని పోయిరి. కొలంబో క్రిష్టు సాలె మనసి గొప్ప వర్తక స్థానము. అందరి సామగ్రిలు 12లక్షలు విలువ చేయునని తెలియుచున్నది దీనిని, ధనవంతులకు మహమ్మదీయుల రేపు చిరి. దీనిని గుంపువాగు దోచుకొనిరి.

తెలుగువారిని దోచుకొనుట.

హిందూదేశమునుండి వచ్చినట్టియు తెలుగుభాషను మాటలాడునట్టియు నిద్దరు, కాలి ఫోర్పు యాను వెళ్లు జర్రాను ఒడకు వెళ్లుమండగా గుంపు వారడ్డుదగిలి రు 190 లు విలువ గల నోట్లకు నగదుకు దోచుకొనిరి. 1 కుకమున 1 సింగాలీవాడుకు వద్దనాడ్డ చనిపోయిరి. రైలులో పని చేయువాండుగూడ చాలమంది పుమాచేరి పోయిరి. మేజిస్ట్రేటుగారు కొంతసేపతో గలభాషనుచూచిటికి వెళ్లిరి. బోల్లా లో మంగళ వారమునాడు, పగల 11 గంటలకు సుకి 4) బా నరులు నాళము చేయబడెను. పోలీసువారాపతేక పోయిరి. 2) మం దిని పట్టుకొనిరి గాని వారిలో 5 గురు తప్పించుకొని పోయిరి. మద్దనాలో తురకలు మధ్యను వారికి రెండు ప్రక్కలను సింగా లీలుండిరి. రాళ్లతోకొట్టికొనిరి చిరగకు మధ్యాహ్నము 1-30 గంటలపుడు సింగాలీలు తురకల దుకాణములకు దోచుకొని యొకదుకాణమును తగులబెట్టిరి. అచట గూడ యుక్రము కొంతసేపటికి మంటల నార్పించి దెబ్బలు తగిలిన వారిలో కొం దరిని వైద్యశాలకు పంపవలసి వచ్చినది

వేళాకోళముగ ప్రారంభించుట.

మొట్టమొదట నడచుమున నొకడొక కర్రబట్టుకొని నవ్వును దారిని నడువసాగెను. వాడుకొన్ని దుకాణములలో దూకెను. కొందరి తలలు పగుల గొట్టెను. వాడు దీనిసంతయును నవ్వునునే చేయసాగెను. 12 గంటలకు సుకి వేళాకోళము పోయి ప్రమాదముగ మారి 1 గంట మొదలు దోచిడి హెచ్చిపోయినది. ఆగ్రహదేశమునను సురాపాక పరకళమునను ప్రజలుచెలరేగిరి. మంగళ వారమునాటిరాత్రి పేటలో నెవ్వరును నిలుముట సురక్షితము కావలను తురకలు సింగాలీలను భేద ముకు పక్షుటలేరు. పోలీసు స్టేషనులో నెడకులేరు. కొందరు ఖయీలీల నింకొక చోట సుందవలసి వచ్చినది. గామములు తులినవారిని చాలమంది నచటికి తిసికొని వచ్చిరి. వైద్య శాలలకు పంపవలసియుండెను 5 గురు చనిపోయిరి అప్ప టికి తెలిసినది. ఈ గందరగోళములకు యధ్యము కారణము కాదు. పీఠుగతి పాద్యులు మహమ్మదీయుల వై ద్వాద్యము చూపిరి. నూనారు దెలియా నుండి జూపును నెల 1 వ తేదీని మధ్యాహ్నము 2-35 గంటలవేళ నొక తంలివార్త వచ్చినది. ఆ తంలివార్తలు పక్షాధికారి బాగుగా నిమగ్నించెను. చాల మాటలకు తగ్గించి ముఖ్యమైన మాటలకు మాత్రమె మాటపంపి రి. అందిటులనున్నది ౧౨౦౦౦ మంది దోచిడి గాండుకాండి నుండి పుసలావారు వచ్చిరి. ఇటునుండి రంబోడా మీనుగా నవరా ఎలియాకు వచ్చుచున్నారని నపు రా ఎలియా లోని పైకోద్యోగికి తంలి వచ్చినది. నపు రా విలియా నుండి పోలీసుసేనలను పోగుచేసి ఆయుధములను మందు గుండు నిచ్చి మోటారుబండ్లుగూడ రంబోడాకు పిసికొనివెళ్లు చున్నారు. కొలంబోనుండి జూన్ 3-వ తేదీని ఇటుల నూకు తంలివార్త వచ్చినది. నిన్ను కొలంబో నా కాక్రయము సం దెరుమతి దిగుమతిపనులు కూలీలలేక నిలచిపోయినవి. చాల స్త్రీ మరులు నిలచిపోయి:వి. ఆగ మీలై స్త్రీ మరులు కొలం బోలో దిగుమతిచేయవలసిన సామానులకు దిగుమతి చేయవం దని పోయినవి. కాని స్త్రీగతులలో మాన్య కలుగుచున్నది. గందరగోళము తగ్గిపోయినది" అని మదరాసు ప్రైయ్యురత్రిక వ్రాసినది.

FOREIGN TELEGRAMS.

(PREFERS AGENCY).

THE GREAT

EUROPEAN WAR.

GREAT BRITAIN.

BIRTHDAY HONOURS.

LONDON, June 2.

The following Birthday Honours are announced.—
Barons.

Sir Francis Bertie, British Ambassador in Paris.
Sir Kenneth Muir-Mackenzie.

Privy Councillors.

Lord Robert Cecil, P. C.
Sir John Jordan P. C.
Mr. F. D. Acland, M. P.
Mr. H. T. Baker M. P.
Mr. G. Cave, M. P.
Mr. H. E. Duke, M. P.
Mr. J. M. Robertson, M. P.

Esquires.

Mr. Frank Bowden the cycle manufacturer.
Mr. A. H. Crossfield.
Mr. E. A. Gosling, M. P.
Sir Henry Norman, M. P.
Sir Gilbert, Parker, M. P.
Mr. Lyle a member of the Sugar Commission.
Mr. C. B. Malcolm Seton, India Office.
Knight of the Garter.
Earl Kitchener, G. C. M. G.
Sir James Renell Rodd, British Ambassador in Rome.
G. C. M. G.
Mr. H. L. Duff, Chief Secretary, Nyasaland.
Mr. F. Bowes, Collector of Customs, Ceylon.
Mr. W. G. Maxwell, Adviser to the Kedah Government.
Brigadier-General Aldout, in recognition of his services during the disturbances at Singapore.
Mr. Hewlett, Acting Consul at Shanghai.
Major Bryant, for military services in Togoland.
Honorary C. M. G.
French Lieut-Col. Merok, for military services in Togoland.

Knight Bachelor.

Mr. A. Wood Ranton, Chief Justice, Ceylon.
The Premier's list contains twenty Knighthoods including—
Mr. Charles Fryer, Superintending Inspector, Board of Agriculture and Fisheries.
Dr. Frederick Needham.
Mr. Chiozza Money, M. P.
Mr. William Pearce, M. P.
Dr. J. Mackenzie, Heart Specialist.
Mr. W. P. Nevill, Stockbroker.
Mr. Edward Rigg, Superintendent of the Operative Department of the Royal Mint.

G. C. B.

Sir George Buchanan, British Ambassador in Petrograd.
Lord Reading, the Lord Chief Justice of England.
General Sir Bruce Hamilton.

K. C. B.

Lieut.-General E. C. Bathane.
Lieut.-General W. P. Campbell.
Major-General W. H. Birkbeck.
Major-General G. K. Scott, Monorielf.
Baron Miquel.
Various honours have been conferred on prominent men in the Ordnance and Ammunition Factories.

Honours to Australasians.

The Distinguished Service Order for gallantry in the Dardanelles has been awarded to eleven Australasians, who also figure largely in the lists of Military Crosses and Distinguished Conduct Medals.

Honours for Gallantry in Flanders.

The "London Gazette" announces the award of 328 Distinguished Conduct Medals to men for gallantry and devotion in Flanders.

Brevet Colonel.

Major Wigram, Equerry to the King, has been made Brevet Lieut.-Colonel.

The Air Raid on London.

Inquest on Two Victims.

The Coroner's Remarks.

LONDON, June 2.

At the inquest on two Zeppelin victims the Coroner complimented the Metropolis on its quietness and coolness and said he was confident that it would always be so. He remarked that enhanced recruiting was the best answer to the raid. The deceased were found kneeling together at the bedside, and the husband's arm was round his wife. Their clothes had been burned off.

The Verdict.

The Jury returned a verdict that two peaceable civilians had died from suffocation and burns, having been murdered by the Germans.

Death of Another Woman.

Another woman, who jumped to escape a fire, has died.

TELEGRAMS.

The "Blockade."

Another British Steamer Sunk.

Torpedoed in North Sea.

LONDON, June 2.

The British Steamer "Saidieh," of the Khedivial line, from Alexandria for Hull, has been torpedoed in the North Sea. Seven of the crew and a stewardess were drowned in the lowering of a boat. The remainder were rescued.

A Gymkhana at the Front.

Indian Troops at Play.

LONDON, June 1.

Reuter's correspondent at Headquarters describes a unique event in Flanders when a Gymkhana among the Indian troops was held some miles behind the firing line. The French, British and Algerians were among the spectators. The most interesting feature was a display of trick riding by Indian cavalrymen. The fitness of the Indians, both men and horses, was amply demonstrated, and all the men are most keen to come to grips with the enemy.

FRANCE.

The Capture of Ablain.

French Infantry's Brilliant Feat.

LONDON, June 2.

PARIS.—The value of German communiques is shown by a recent announcement in Berlin that the Germans withdrew their small garrison from Ablain unnoticed by the enemy in order to avoid useless loss. The fact is that the French capture of the last portion of Ablain on the 28th and 29th May was a most brilliant feat. It was a lovely day and the infantry, exhilarated by sunshine, rushed to assault the German stronghold in the cemetery. The sunken road beyond the cemetery was reached and the French rushed back along this, surrounding the Germans, a hundred of whom were shot or bayoneted. The remaining five hundred capitulated.

A Startling Apparition.

The French second line was about to advance when it was startled by the apparition of a dense column running out with hands raised and leaping like hares, fearing annihilation by their own artillery. They reached the French lines panting. Everything occurred in a quarter of an hour. Night was now falling, but the French rushed on and captured a group of houses and then a fort full of stores and supplies. There was half an hour's battle with hand grenades, but the German resistance was feeble.

The Final Conquest.

Next morning the vicarage, church, and remaining houses were taken and twenty survivors of several hundred Germans were captured, the remainder perishing by the bayonet or fire from the German artillery, which mercilessly bombarded comrades and foe alike when it was seen that the village was lost.

A French Bulletin.

LONDON, June 3.

PARIS.—A communique says:—The British stormed Chateau Hooze near Zonnebeke with the bayonet.

The French repulsed a German counter-attack south-east of Neuville, afterwards advancing and taking prisoners.

The French division which captured Carey, Ablain and the Souchez refinery took 3,100 prisoners and buried 2,600 German dead between May 9th and June 1st. The division itself lost 3,200, mostly slightly wounded.

A French Report.

LONDON, June 2.

PARIS.—A communique says the French are fighting resolutely in the region of Arras and have taken 250 prisoners at Neuville alone.

RUSSIA.

Operations in the Baltic.

German Commander of Libau Captured.

LONDON, June 2.

PETROGRAD.—A Russian patrol has captured General Pritwitz, the German commander of Libau, with several officers. The Russians killed or captured the General's escort. The General was slightly wounded.

Momentous Battle at Przemyśl.

LONDON, June 3.

PETROGRAD.—The momentous character of the battle at Przemyśl is shown in to-day's communique. The enemy's heavy guns up to sixteen inch calibre attacked the north front in the region of forts ten and eleven. Both had been completely demolished by the Austrians before the latter surrendered Przemyśl. We repulsed the attack but the enemy succeeded in taking several of our guns which had bombarded the enemy's columns till they reached almost to the muzzle and till the last shell was spent. We captured a further two hundred prisoners in fort seven together with eight quickfiring. Fighting between the Vistula and Przemyśl is again becoming very stubborn. We gained somewhat important successes on the lower San taking villages of the point of bayonet. The Russians in the village of Kalnikoune alone captured twelve hundred men with twenty-two officers and eight quickfiring.

The situation is stationary at Przemyśl to the threat Dniester Marsh. The enemy has concentrated heavy guns and brought up reinforcements between Lysmenitz and Stryj. Their large masses achieved some successes on the night of the 31st May and fighting continued next morning. We took part of the enemy's position and made prisoners. Elsewhere on the front a series of minor Russian successes have been achieved.

TELEGRAMS.

The Battle Round Przemyśl.

ALLAHABAD, June 3.

The following is a "Pioneer" Special Cable:—
Fighting on the San continues to be indecisive in character. The enemy in this direction sustained losses of the nature one would scarcely have imagined possible before. The strength of the Russian position is that our allies have been able to inflict these losses besides denying Germans victory after their advance. The German losses alone constitute a reverse for the central empires. Although the Russians have had losses they can afford them and the losses are not on the same scale as the enemy's casualties. The Grand Duke as always is indifferent to mere geographical conditions provided he has fairly suitable ground to inflict losses on his adversary. The holding of Przemyśl has had no special significance since the Austrian army there and its equipment were captured. The occupation of the town means nothing to the Russians whose chief concern it has been to destroy the enemy. It is estimated during their retreat that the Russians caused Austro-Germans over 300,000 casualties. This carnage has no counterpart in many other operations and as a result Germany will draw prematurely on her reserves without having secured decisive success or influenced the decision of Italy as was her obvious intention. Heavy losses are suppressed in German newspapers but those of Vienna have been franker admitting appalling casualties. The Russians have taken about 60,000 prisoners and 40 field guns.

The Bzura-Rawka Battle.

A Diversion from Galicia.

LONDON, June 2.

The battle on the Bzura-Rawka is regarded as merely a diversion from Galicia, where a momentous decision is approaching. The forts which the Germans attacked were twenty to twenty-five miles from Przemyśl.

TURKEY.

Two Transports Torpedoed

by a British Submarine.

LONDON, June 2.

ATHENS.—A telegram from Constantinople says that the British Submarine in the Sea of Marmora has torpedoed two Turkish Transports bound for the Dardanelles.

Turkish Steamer Sunk, and Valuable Captures Made.

SINLA, JUNE 3.

Further details of the vigorous pursuit up the Tigris river carried out by our troops on 1st June have been received, from which it appears that the Turkish steamer "Bulbul" was sunk and two large steel lighters, three country boats and some three hundred prisoners were captured. A barge conveying three field guns with ammunition and a mine also fell into our hands.

ITALY.

Italian Premier's Magnificent Speech.

Accuses Austria and Germany of breach of Faith.

The Future of Humanity Secure.

LONDON, June 3.

ROME.—Signor Salandra delivered a magnificent speech to-day in the Hall of the Capital. Replying to German taunts he affirmed that this was a holy war for Italy. What right had Germany and Austria to speak of an alliance or respect for treaties who trampled upon all documents and public rights. Austria had absolutely desired this war. She had refused British mediation and had thought Italy feeble, blustering and incapable of enforcing her rights by arms. Austria and Germany had been utterly disloyal to Italy during the war in Libya. Austria had threatened to attack Italy if the latter fought Turkey in Europe and had prohibited the occupation of China. That was how the alliance operated. Signor Salandra emphasised that if Italy had accepted Austria's ridiculous concessions Italy would have become a vassal of Austria and Germany. Now the dream of universal German hegemony was shattered and a new world had arisen ensuring the civilisation and future of humanity.

Signor Salandra in conclusion said "We shall conquer and shall obtain our wishes not by aid of concessions but by our strength and by our rights."

Italy's Financial Questions.

To be Discussed at Nice.

LONDON, June 3.

The Press Bureau announces that the Chancellor of the Exchequer, the Governor of the Bank of England and the Financial Secretary to the Treasury will meet the Italian Minister of Finance at Nice this week to discuss financial questions arising from Italy's entry into the war.

Wireless Stations Destroyed.

LONDON, June 3.

ROME.—It is officially announced that on Tuesday the Italian fleet cruised through the Dalmatian Archipelago and destroyed wireless and observation stations. The enemy did not appear.

A Most Important Italian Success.

LONDON, June 3.

ROME.—An official announcement says that the Italians have firmly occupied the ridge of Montenero seven thousand feet high across the river Isone and six miles north-west of Tolmino. This is a most important Italian success hitherto as the first Austrian barrier defence is penetrated. The enemy's repeated violent counter-attacks have been everywhere repulsed but indicate that the Austrians take a serious view of the situation.

TELEGRAMS.

GERMANY.

Herr Von Dernburg.
A Safe Passage Assured.

LONDON, June 3.
NEW YORK.—The Allies have granted Herr von Dernburg safe conduct to return to Germany. He will sail to Norway on June 12th in a Norwegian steamer.

UNITED STATES.

The Mexican Situation.
President Wilson's Manifesto.

LONDON, June 3.
WASHINGTON.—President Wilson, in a manifesto to the nation, declares that the United States cannot permit anarchical conditions in Mexico to continue indefinitely, and calls on the faction leaders in Mexico to unite and organise a government; otherwise the United States will intervene.

INDIAN TELEGRAMS.

(Associated Press Agency.)

SIMLA.

Late Madras Chief Justice.
Appointed to the India Council.

SIMLA, June 3.
The Secretary of State for India has appointed Sir Charles Arnold White, Kt. lately Chief Justice of the Madras High Court to be a member of the Council of India.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, June 3.
The following telegram has been received by the Viceroy from the Secretary of State dated the 2nd June:—

The Przemyśl Battle.
Conflicting Reports.

Accounts of events around Przemyśl are conflicting. A German communique says that the Bavarian troops on 31st May stormed forts 10, 11, and 12 north of Przemyśl, capturing the remainder of the garrison. A Russian communique says the enemy on 30th May delivered serious attacks on the Russian front west and northwest of Przemyśl, defeated by line of forts 7 to 11 and during the night succeeded at some points in gaining footing in the precincts of the fort but on the afternoon of the 31st May the enemy was repulsed after suffering enormous losses. The remnant which had entered the fort 7 were taken prisoners. South-east of Przemyśl also severe fighting has occurred. The Russians report that beyond the Dniester the enemy brought up reserves into the region close to Stryj and the result of the battle is not known. A German communique says the Prussian Guard stormed Stryj and broke through Russian positions near and northwest of Stryj. An Austrian report also says that the Austro-German troops carried Stryj.

Activity in Poland.

There is again activity in Poland opposite to Warsaw and the Germans under cover of a curtain of smoke and poisonous gases attacked the Russian positions on the Bzura but were everywhere repulsed. In the Baltic provinces indecisive fighting continues.

The Italian Advance.

The Italians are advancing steadily in Trentino and east of Lake Garda having occupied an important height dominating Rovereto where the Austrians have for sometime been building a fortress. The Italians have also reached a point 5 miles from Barga, east of Trento, and solidly established themselves there. Rain has interrupted operations on Isanzo west of Trieste.

The Western Theatre.

On the western front very sharp actions occurred north of Arras and the French made fresh progress. They also captured the sugar refinery at Souchez which had been the point of contention for the last two days. At Bois de Prete on the Meuse the Germans recaptured trenches from the French.

The Zeppelin Raid on London.

In the Zeppelin raid on London about 90 bombs mostly incendiary were dropped in various localities not far distant from each other causing fires which were promptly and effectively dealt with. No public building was injured. One infant, one boy, one man and one woman were killed and a few others were injured.

An Outlaw Nation.

American opinion on the German reply to the "Lusitania" note is practically unanimous that President Wilson cannot go back upon his note. No passion was displayed but the steady view is that Germany's reply makes her an outlaw nation and that America should so treat her.

Plague Mortality.

SIMLA, June 3.
During a week ending the 29th May the total plague mortality for all India stood at 8912 against 7920 cases. The following are the provincial figures:—Bombay 155, Madras 2, Bengal 3, Bihar and Orissa 70, United Provinces 133, Punjab 41, Central Provinces 1, Mysore 8, Hyderabad 1, N. W. F. Province 37, Kashmir 163. Report from Burma was not received. Delhi, Central India, Rajputana and Beluchistan reported a clean bill of health.

TELEGRAMS.

CALCUTTA.

Proceedings Under Defence of India Act.
A Science Student Served with Notice.

CALCUTTA, June 3.
Jnanendra Chunder Mozumdar, an M. Sc. student residing in Calcutta, has been served with a notice under the Defence of India Act. He is a son of a Deputy Magistrate and an inhabitant of Mymensingh. He will be interned at Chittagong.

The Barisal Conspiracy Case.
Confessing Accused Sentenced.

CALCUTTA, June 3.
Chandi Charan Kar, confessing accused in the Barisal Conspiracy case, has been sentenced by Mr. Cammaide, Sessions Judge of Barisal, to three years' rigorous imprisonment. He will now be examined as a witness in the conspiracy case against the other accused on behalf of the prosecution.

BURMA.

The King's Birthday.

RANGOON, June 3.
The King Emperor's birthday passed off quietly in Rangoon. All Government offices and courts, schools and most of the British and Indian business firms were closed.

BOMBAY.

Bombay Governor's Stay in the Capital.

BOMBAY, June 3.
Their Excellencies the Governor and Lady Willingdon will be in residence at Government House, Bombay, from 28th June to 8th July and again from August 24th till 3rd September.

Arrival of the Mail Steamer.

BOMBAY, June 4.
The steamers "Salsette" with the English mails of the 15th ultimo arrived in Bombay at daylight to-day. The Punjab Postal Express will leave the Victoria Terminus at 1-30 P. M. Madras Express following 10 minutes later and Calcutta Express at 2 P. M.

Mail Steamer Report.

BOMBAY, June 4.
The postal express train conveying the inward foreign mail leaves Bombay to-day at 13-40 hours.

SOUTH INDIA.

A Violent Thunderstorm in Bangalore.

BANGALORE, June 3.
A thunderstorm of exceptional violence swept over Bangalore yesterday afternoon, bringing down trees all over the town, besides damaging electric lighting power cables in many parts. It was feared that the station would be entirely without light last night. In the city a passing horse fouled a live wire and was electrocuted, while in the station a Hindu child is reported to have been washed away in the main channel. Two inches of rain were registered.

Weather Report.

SIMLA, June 4.
There has been an increase of rain in the Peninsula. Rainfall continued in Burma and North-East India. A few falls also occurred in Kashmir. The chief amounts are Akyab 3 ins. Mytkyina 2, Silchar 6, Cherrapunji 4, Shillong and Bogra 3, Cox's Bazar, Dinajpur and Darbhanga 1, Purnea 2, Bangalore 2.

FORECAST:—Extension of rainfall into east United Provinces.

Earthquake Report.

A shock of slight intensity at its origin about 250 miles away was recorded by the Simla Seismograph at thirteen hours forty minutes yesterday.

LATEST TELEGRAMS.

[REUTER.]

THE HOUSE OF LORDS MEETS.

ANGLO-ITALIAN FRIENDSHIP.

Lord Crew's Speech.

Lord Lansdowne's Assurance.

LONDON, June 3.
The House of Lords reassembled to-day with Sir Stanley Buckmaster on the Woolsack.

Lord Crew stated that Italy, by joining the war had placed the Anglo-Italian relations on a far firmer basis even although Italian art, letters, and genius had long exercised a peculiar fascination for Britons who always sympathised with Italy's noble struggles for liberty. There had never been a more popular figure in the streets of London than General Garibaldi. He declared that the auguries were happy and that the two nations looked forward to a great final success. Lord Crew reiterated Mr. Asquith's reasons for forming a coalition.

The Marquis of Lansdowne who was sitting next to Lord Crew said that he had always been convinced since the war that a Coalition was inevitable. Speaking for the last time on behalf of the Opposition he assured the Government of their whole-hearted support.

TELEGRAMS.

A German Transport Torpedoed.

LONDON, June 3.
It is officially announced that a British submarine torpedoed a large German transport in the Sea of Marmora yesterday.

A French Bulletin.

LONDON, June 4.
PARIS.—The Communiqué says:—Very violent infantry battle is still raging eastward of Loreto. Hitherto there has been no alteration of position on either side. The French have taken eight hundred prisoners at the Labyrinth in the last two days.

A Meeting in Honour of Sir Krishna Gupta.

LONDON, June 3.
Mr. Montagu presiding at a dinner in honour of Sir Krishna Gupta on the completion of his term of office on the India Council said:—Sir Krishna Gupta was gifted above all his colleagues with far seeing patience and with eyes steadfastly fixed on the future. The Jam Sahib of Nawanagar and Mr. Roberts late Under Secretary for India also spoke the latter saying that he had a fellow feeling with their guest he himself not having long survived his departure. He urged that the death of Mr. Gokhale and other changes should not cause discouragement. Indians might be confident that the loyal aid of their country would yield a rich fruit in years to come. Sir Krishna Gupta replying said he was gratified with the testimony that his work at the India Office had been appreciated by his official colleagues as well as by his countrymen. He urged that at the settlement conference after the war India, as the corner stone of the Empire, should be represented equally with the Self-Governing Dominions.

ఒక స్త్రీ యొక్క మరణం

మినిస్సింగు జిల్లా జమల్సూరు స్టేషన్ లో నిలిచి

విద్యార్థి కు జరిగిన దుర్ఘటన

పత్రిక ప్రాయశాస్త్రము:—జమల్సూరు స్టేషన్ లో

చూడవలసిన దుర్ఘటన

కొంత ఖర్చు యొక్క వివరము

ఫిర్యాదులు కనపడుచున్న ప్రక్క

ముద్రా లక్షణము

మొదటి ముద్రా వాణిజ్యము

ముద్రా వాణిజ్యము

అసహనము

ద్రావిడుల ముద్రా

చెడు యంత్రము

అసహనము

ద్రావిడుల ముద్రా

చెడు యంత్రము

అసహనము

ద్రావిడుల ముద్రా

చెడు యంత్రము

అసహనము

ద్రావిడుల ముద్రా

చెడు యంత్రము

అసహనము

ద్రావిడుల ముద్రా

చెడు యంత్రము

అసహనము

ద్రావిడుల ముద్రా

చెడు యంత్రము

అసహనము

ద్రావిడుల ముద్రా

చెడు యంత్రము

అసహనము

ద్రావిడుల ముద్రా

చెడు యంత్రము

అసహనము

ద్రావిడుల ముద్రా

చెడు యంత్రము

అసహనము

ద్రావిడుల ముద్రా

చెడు యంత్రము

అసహనము

ద్రావిడుల ముద్రా

చెడు యంత్రము

అసహనము

ద్రావిడుల ముద్రా

చెడు యంత్రము

అసహనము

ద్రావిడుల ముద్రా

చెడు యంత్రము

వార్తలు

దేశీయ వార్తలు, సామాన్య వార్తలు.

(సర్ నారాయణ చంద్రాచార్యులుగారు)

హిందూదేశమునందు (గ్రామములలోని ప్రజలలో సమూహాభిప్రాయము లేనను యభిప్రాయమును 1871 వ సంవత్సరమునందు సర్ చార్లీస్ ఫ్రేక్ ఆను బొంబాయి గవర్నరుగారి కి వ్యాసమును ఈ క్లుప్తము ఇందియా అసోసియేషను వారి యెడల జరిపి పారదోలిరి. హిందూదేశము జీవితమున కా భారభూతులగు జనసామూహములలో వ్యవహారములెట్లు చర్చించబడి యభిప్రాయములెట్లు ప్రాబుయిండునో చూపుట నాయుద్దేశము. ఈ విషయములలో మహారాష్ట్ర (గ్రామమునకిని చెన్నపురి రాజధాని గ్రామమునకిని చాల వ్యత్యాసముగలదు. గ్రామ జీవితములలో మహారాష్ట్రలోని గ్రామరచనములు, దక్షిణరాజధాని జనానీకముల సారాధికారములు, మహారాష్ట్ర (గ్రామములందు విశేషముగా మారుతీదేశాలయములు (హనుమంతుడు) ఖండోవా, భోవా దేశాలయములు కొద్దిగాను గలవు. శ్రీరాము డెట్టి అదర్శము క్రియగు భక్తి, సీతాదేవి యెట్టిదార్శనికమున భార్యయో, హనుమంతుడెట్టి దార్శనికమున భక్తుడో తెలిపబడుచున్నాడు. హనుమానునికి లోకసమూహములకు విని వాని నన్నింటికి తన యజమానునికి వినిపించుటయందు గొప్ప యాసక్తి యగుటచే మారుతీ దేశాలయములు గ్రామములపైటల నుండికట్టయినవి. గ్రామచావడలు కట్టుట పెట్టినది పేరయినను రాజకీయసాంఘిక ఛార్మిక వ్యవహారములను గురించి అడ్డుబారకము లేకొంద నుండు మహారాష్ట్ర గ్రామముల వాక్కులవలన వివరలయినన మారుతీ దేశాలయమునకే వెళ్లవలయును. సాయం కలము వేళ పనులు పూర్తికాగానే గ్రామముల దేశాలయమునకు దేశమునకును మనమునకును విశ్రాంతికోరకము లేకెళును. "అన్నట్ల మీరేమి చేయుదురు" అని నే నొక ని సడగితి. "అయ్యో, మేమేమి చేయునదియు వెద్దలు భాము వివరింపింది కాదు. తెలివి తక్కువ పట్టినారెవరైతే ప్రసంగములుగాక మరేమిటి. తెలివితక్కువోటిగుండవచ్చున దేదయయినను (చేతనము. గతినిన కొన్ని మునుముండియు మునుముండి యుద్ధమునగుంచినవి. సర్కారువారికి జనుముకావలయుననుచి. "యద్ధముతో మీరేమి నోటి" యని యడుగగా బహు ముత్యాలర మయి జవాబునగబడింది. "మగడు మారవలయునని ఎవరికి కోరికయుండును! ప్రస్తుతిపు మగడు (విడిమి గవర్నరుమంటు) కింద ఆలయము చేరుముగానున్నది. తనకున్న బంగారమునంతయు చేతికరకు తిగిలిం చుకొని వెళ్లి నను ఎవరికయిన భయములేదు. కొత్తమగడు ఎటువంటికావో ఎవరికేమి తెలియను?" నెయింటుకాటా క్ర స్తవుల మనదేశించియు మనవు హిందువులకు భర్తయిం టి యజమానియనిగా, అనియెడ భయభక్తులుగ భార్యయే శార్యయ్యయ్య, భార్య యెల్లప్పుడు భర్తయొద్దలకుపోయి తన స్వతంత్రము నయితమెట్లు పోగట్టుకొనునో అట్లే ప్రజలు భార్యలయ్య, సర్కారువారు భర్తలయ్య, వారిలోబడి యుండవలయుననియెకావుల తత్వము. అయితేనేరాజకీయ తత్వములకు గప్ప హమునందే ప్రభుత్వాంతురములగుటని కనిపెట్టుటక విలువ పడినది. మారుతీ దేశాలయము అన్ని కులములవారికిని సమావేశ ప్రదేశము. ఇప్పుడు హనుమంతులమని, తక్కువకులమని తారతమ్యము లేదు. అందరుకులని ముచ్చటలాడుదురు. ప్రజా ప్రభుత్వాంతుర చిహ్నములను నిందు బొడగట్టుచున్నది. మాలవాడు నీనుడుగా జూడబడుచున్నడు, వానిని వెతుకయలవారు నుట్టకపోయినను, ఈ మారుతీ రచనకుటములలో వాడుకీని పని జరుగుదు. వాడు ఇతివృత్తంకే కొంచెముదూరమున కూరుచుండును. కాని అందరికంటె హిందే ఎక్కువ కదరుబోతు. వాడెంతి అధిమాధుని నీతియందున్ను, గ్రామజీవితమునందు వానికెట్టి పాతముకలదో, వాడులేది యెట్లు జీవితము పూర్తి కావో, ఎట్లు యితరకులముల వారికి జరుగదోచూడును. అందరును గ్రామమున కవిధునయినవారే; ఒకరు లేనిది యింకొకరికి జరుగదు, అని వాగుగా గుర్తెత్తిగి యుండుటయే మహారాష్ట్రదేశమునకు ప్రావీణ్యములయిననీమి, గుంటిలు, మాలవాదికలయిననీమి ఎక్కువయినవలెయుగానందుటకును, అచ్చటిశ్రీపురుషులలో నొకవిధమున మగతనముండుటకును కారణము.

దక్షిణరాజధాని.

దక్షిణరాజధానిలోని లోను శివ ముగ గా మల పూరు లోను లభించు తక్కువ. మాలవాం

ద్రును కొన్ని విధులలోనికి రానియిన రానియరు. గుల్లమును మును మారుటకు అనలే విలువలేదు. బహుళలో స్వంతముగా వస్తువులను కొనుటకు వలవదు. అందుచే జనసామూహమును అంధా వ్యవహారపుకుటలను జూచి మలాసాగా మాటలాడవలయుననిన నేను కల్లుకాణములలోనకు వెళ్లవలసియుండునని ఒక అబ్బాసీయునితోగి వాతోలేన్నెను. చర్కలు అను విలువ బహు మాదిగవాండ్రతో ఈకల్లుకాణములలో మాటలాడితిని. వారు చెప్పినమాటలు నిజమే మనకలబాటికది గొప్పకలంక మని చెప్పగలను.

కల్లువలని లాభములు.

కల్లుత్రాగుటచే సామ్యము, దేశమును ఎందుకు గుల్లదేశి కొనెదరని నేను ప్రశ్నించితిని. "మేమేమి చేయగలము? మాభూస్వాములొసగు స్వల్పముతో మేము మామంసారములు పొట్టపోసికొనవలయును. మాయండ్రలో పిల్ల తల్లిపాలు నదిలివతోడనే కల్లుత్రాగుట వలవాటుచేయుము. అందుచే అకలివుట్టు. కడుపువిందును, కొద్దిసంపాదనతో బ్రతికెదము. ఒకవేళ వెళ్ళవసామ్యము గడించినను బాబులో వస్తువులు కొనుటకు వలవదు. మధ్యరత్తి చేత కొనిపించుకొనవలయును. అసలు భరయ్యతో మధ్యరత్తి తినునదెంతయో తెలియదు. కొరజలు అనుభవించియు కాదుల తేగమరిదొర్చ్యయిననీతిలో నున్నది. వారు ఎటువంటి అల్లికను అల్లుమనినను బహువావాకుగా చక్కనిగడ్డితో అల్లెదురు. మలబాగు హిందూసంఘ ప్రభువులగు నంబూరి హామ్యులచే యేర్పడుచుండినభూమి కాసంములు, వివాహకాసంములు, అనువాండ్రి అక్కడ యజమానురాండుగా సున్నునీతిమొదలగు కారణములన్నియు గలిసి ఈహిందూకులముల మిక్కిలి యభివృద్ధియందుచినవి. ఈ సారాధికారములలో కనబడువారు తెలివితేదినారు కాదు. మహారాష్ట్రలోలకనే సర్కారును, సంఘమునుగూర్చి చర్చించుదురు. వారికి స్వాతంత్ర్యగోరము లేకపోలేదు. ఒకసారివారిలో గొంతయిది ఫోటోలను దీసికొనుటకు ఒక స్నేహితుడు వీరిని కూర్చు గా "మేము సర్కారు వారికి సయితము మా ఆత్మలనమ్మలేదు. ఫోటో గ్రాఫిక కమ్యేడను" అని లేచి పోయిరి. ఈ మనస్సులు కల్లుకాణములో త్రాగుటలకు పాపము చేయుచున్నామని ఎరింగియు న్నారు. కొత్తముఖము జూచినప్పుడు తెలవెలబోయి తెలుల నెంచుకొనెదరు. వెద్దెట్లెట్లములలో ఎవరికెవరే యమువా

దేశీయ జీవితమును గదపుయండుట వలనను, వెద్దెవారికి గొట్టులు, చిన్న వారికి సమాజములు నుండుటవలనను, ఎవరికిని వెదభితి చాలభాగము లేవండుట చేతన, తక్కువ కులముల వారు పారా సుకాణములలో నిర్మయముగా ప్రవేశించుటయే గాక అందులో త్రాగుట వెద్దెమరిసికొననినూడ భావించెదరు మకవు బ్రాహ్మణులకు త్రాగుట కూడవలెను. అతని భావికాయలు ద్విజాతుకూడ నీ భావమును కత్తిరిం చేసిరి. స్వామ్యకే వాధలేక పోయినను త్రాగుట జూడవలెను అదర్శము హిందువుల కందరికిరి అవాది నుండియు గలదు. అందుచే మారుమరాజులు (ద్రావిడులగా జూడబడిన వుడు దిగ్గనకుట సమాజము. మన రాజవక్తరత్తి గారు ఈ సానీయములను వదలుటచేత ఈ జనములలో వెద్దె వలయుంబులువారు సయితము ఇంగ్లండులో క్లారెలునాగాని విస్కీ సోదాలను గారి త్రాగుటకడగరట. ఇండియాలో ఇట్టి నీస్స అనేక యుగములనుండియు వచ్చుచున్నది.

మదరాసు సీజన్ రిపోర్టు:— కడచిన మే నెం 29 వ తేదీతో సంవత్సర వారమునకు సంబంధించి యీ క్రింది తంతి వార్తా సంపాదించి:— వాన తిరువాన్కూరు జిల్లాలో మిక్కిలి యధికముగ వరినినది. పశ్చిమతీరపు జిల్లాలోను నీలగిరి జిల్లాలోను వాగుగ వరినినది; కోయంబూరు జిల్లాలో నొక విధముగా వరినినది. తనతనకుండలములగా కొన్ని చోట్ల వరియునేలేదు. తేలలోని వైరు లొక విధముగాను వాగుగాను నున్నవి. ఒక జిల్లాయందలి భాగములలో మాత్రము వర్షమునకు మొగము వాచియున్నది. వలీ చెఱువ మొఱువైరుల కోరెలు జరగుచున్నవి. పంటలు మొత్తముమీద నొక విధముగాను యథా ప్రకారము గాను నున్నవి. వలీచెఱువ మొఱువైరులు యథాప్రకారము వాటంబుచున్నవి. కనువుల స్థితి మొత్తముమీద పొరగ నున్నది. గుంటూరు కర్నూలు తీరమువాదల్లి జిల్లాలలోను గోదావరి జిల్లా దక్కను జిల్లాల సెల్లూరు దక్షిణారాష్ట్ర జిల్లాల మధ్యను జిల్లాల మధుర రామనాథపురము జిల్లాల పశ్చిమ తీరమునది జిల్లాల వీరియొక్క భాగములలోను తప్ప నీటి కనలి నున్నదిగానున్నది. గుంటూరు కర్నూలు బల్లారి కడగ దక్షిణారాష్ట్ర జిల్లాలలోను, మరి యేడు జిల్లాల భాగముల లోను తప్ప పచ్చికమృద్ధిగానున్నది. పశువులమేత నున్నదిగా నున్నది. తెలుల కొంచెము. హెచ్చునట్లు తోచుచున్నది.

USE KATOL AND NO MOSQUITOES WILL WORRY YOU

మనుష్యులను నగవసాదము దోనులు, నల్లులు, చినులు, చీమలు, ఈగలు మున్నగు పురుగుల బాధలనుండి తొలగింపబడుదురు. ప్రపంచప్రసిద్ధివడిన జపాను వారిచే తయారుచేయబడినది

నల్లులను దోమలను నశింపజేయునది

కాటోల్ పాడరు.

నల్లులు, చీమలు, ఈగలు, చిమ్మటలు మున్నగు క్రిములబుట్టించు పురుగులను నశింపజేయును. బో 1-కి ల. 0 5-0.

కాటోలు కట్టలు

దోమలును, ఈగలును నశింపజేయును పారదోలును. 240 కట్టలుగల పెట్టె 1-కి ల. 12

మీ ఆహారపదార్థములకు చీమలు, పడకటిండ్లయందు నల్లులును, దోమలును, పుస్తకపేటికలను చిరులలనుండి కాపాడును. ప్లేగు, మైథాయిడ్ మలేరియాగోగులు రాకుండ కాటోలు నిన్ను కాపాడుచుండును. ఒకసారి ప్రయత్నించినవారు అదిలేక నిమిషమైన చుండనేరరు. అన్ని కిమిస్తు ద్రగిస్తు హాపులలో దొరకును. ఐ. అజన్ని, బసాక, జపాకోవారిచే తయారుచేయబడినది. పోలు ఏకెంట్లు:— టి. హార్ అందు కో, వై నాబజారు రోడ్డు, మదరాసు.

The Fascinating Perfume

OTTO DILBAHAR (REGD.)

అందరి మనస్సును రమింపజేయు

ఆటో దిల్ బహర్.

మహారమ్యముగాను కొంతకాల ముందుకట్టి ఆపూర్వకావయము కలదు. ఆలోకపో సారాయి మొదలగువాటియొక్క సంబంధము బాధుగాలేదు. చేతిగుడ్డలో గాని నొక్కాయనగాని 2-3 ముక్కలు విడిచినంతట ఒక సందనము మధ్యలోనుంట్లె యెంత సుఖయినా వాసనను అనభవింపవచ్చునో అంతఅనభవింతురు. ఇతర వాసనలు యేవేరియండినా యీ ఆటోదిల్ బహర్ యొక్కవాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈదినా ఒకముట్టికి వ్రాసిపంపును.

వెల 1/2 (హామి 1-కి రూ. 0.8-0	వి.వి. చార్జి రూ. 0.4-0 ప్రత్యేకము.
1 (హామి 1-కి ,, 0.12-0	
3/4 అవున్న 1-కి ,, 2.0-0	

టెట్టోదిల్బహర్ సుగంధకార్పూ ఒకటికి వెల 0-1-0.

వీటినితీ ముగ్గుడు టెట్టోదిల్ బహర్ ను చేతను పోషించి తీయవలెను. ఈసుగంధ, వ్యక్తములు ప్రతి వనరునకు గొప్పగొప్ప చేరుగల దుకాణములలో దొరకును. అట్లు దొరకకయెడల సోల్ ఏజెంట్లు

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ, అమ్మాయప్పేట్, బొంబాయి.

అమృతాంజనము

నొప్పులకు పరమామృతము.

లోక ప్రఖ్యాతి మైన మందు.

ప్రతివారము వేలవేలు విక్రయము.

సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

శలనొప్పులు, వాయువు నొప్పులు, పార్శ్వపు నొప్పులు, కీళ్లనొప్పులు, పడువాలము, వాపులు, గాయములు, పుండ్లు, దగ్గు వీని కన్నిటికి అమృతమువంటిది. సువాసనగలిగియుండును. చర్మముపైన రాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోపలి నొప్పులు పలుతము పోగలవు. దీనిని విదేశములలోగూడ వాడుచున్నారు. పంచభౌషణికి చాలిగొనిన మోషము గలగడ. అమృతాంజనమునకు సాటివేరు లేదు.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫేరిరోడ్డు, బొంబాయి లేక, 6, తంబుసెట్టివీధి, మదరాసు.

వనోపధి సార్వాపరిల్లా

ఇది శరీరానుబంధములైన నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుచేయును. కీళ్లనొప్పులు, పార్శ్వపునొప్పులు, రక్తవికారమువలన కలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయమగును. ఇదిచర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. వాడితంతువులకు ఘట్టినిగలిగించును. నెత్తురును కుద్దిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నెత్తివద్దమైన మూర్చు గనుపించును. రెండు సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ. 1-4-0.

మమ్మకుమందు:- ఇది చర్మమునుపూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతమధువల్లీత్రాగుటకు మందు. నాగవల్లీత్రైలము పైపూతకు మందు. ఈరెండుకలిపి నెలరోజుకు సరిపోవుమందు 5-0-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, ౧౪౪. ఫనసవాడి, నం. ౨. బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay.

శుక్లనష్టము

గుణమియనిచో

సోము తిరుగ నీయబడును.

100 మాత్రలు గల సీసా రూ. 2-0-0.

చిన్నపిల్లలకు పగిలినా ప్రతేక్షము.

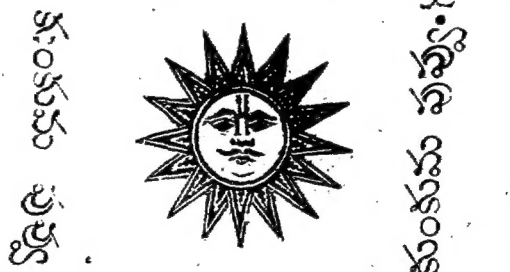
నమ్మకమున మందులు యింకను కలవు.

కేటాగు ఉపశాంతిముగ పంపబడును.

టవరు అండ్ కో.,

(1-12-14) ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమాయను గమనింపుడు. కరస్పాండెట్లు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:-

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ, 21, హమ్మంబీధి, బొంబాయి.

తేలు మందు.

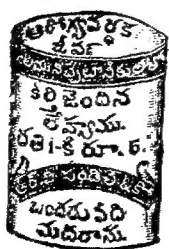
నెల సీసా 1-కి 0-8-0. వి. పి సహా 0-12-0.

తేలుకాటువలన అపాయములేదు గాని విశేష బాధ గలదు. తేలుకాటు విషము నెత్తురులో ప్రవేశించును. బాధనరములనెండు పెద్దనరముదగ్గర నుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టినచోటును మొక్కగుంటుల చేసిన బాధ తగ్గును. ఈ ద్రావకము ననేకులు పరిశీలించిరి. ఇది మిగుల ఘాటు గలిగి ఏల్లినచే నుండును. చెడకుండుటకు గాను రబ్బరు చిరబాగుల సిసాలో మందు పోయబడినది. కుట్టినచోటు క్రిందను మునుపొసిన బాధమాయ మృగము. ముందు లిగియున్న తాము. బాధపడక నితరులకు పుణ్యము గట్టుకొనవచ్చును. ప్రతియింట నుండునగినది.

అమృతాంజనము డిపో, 6, 7, తంబుసెట్టివీధి మదరాసు

ధరలేక. దేశ హితము హస్తేతము. ఉచితము! ఆయుర్వేదము. ఉచితము!! ఆంగ్లేయైవిషయమందును ఆయుర్వేదపద్ధతులయందును మనకుగల అనుభవములన్ని నేకరింపబడిన వైద్యరహస్యభరితమైన వైద్యవిద్య ఆన పుస్తకము కొనువారికి ధరగాని పోస్తేజిగాని లేక ఉచితముగా పంపబడును:- రాజవైద్య నారాయణశిక్షకవజీ 20 చీబాబాద్, మద్రాసు.

ఆరోగ్యవర్ధకపేన్.

ఈరోగ్యమును, తప్పక 22 రోజులు భుజించినవారికి, పక్షులకు కలిగినట్టి కండ్లను, గుడ్డుముఠా నడిచెడు నడకను, నింపాముఠా కలిగినందు బలమును కలుగజేయును. చెడక క్రమము శుద్ధి చేసి యిదిగ్గ క్రమము అధికరించును. 40 గ్రాములు మొత్తము రూ. 0-0-0.

ఆర్. బి. పండిట్ అండ్ కంపెనీ 6, బందరువీధి, మద్రాసు.

స్టెర్న్స్ వైన్ ఆఫ్ కడ్డివర్ ఎక్స్ ప్రెస్సు

లోహముతో గూడినది. ప్రాంతి బోయింగ్ ట్రేలు, బలహీనులగునట్టి యువకులకు యధా బలమొసంగ గలదు. ఆరోగ్యమును, ఉత్సాహమును గలిగించును. మందుమొంద లలో సయితము త్రిప్పికరముగ బని చేయగలదు.

నిశ్చిత్రుల, వాండు, శుష్క భీములకు బాహ్యార్థగల చక్కని యావధము.

అన్ని మందుల మాపులలో విక్రయించబడును.

ముతుసంబంధముగ వ్యాధులలో

“యుటెరోనల్”

లేక స్త్రీలయొక్క ప్రాణమిత్రమును ఉపయోగించుడు.

దీనివలన ఋతుగుమయమున సరిగ మయలగాకుండుట గాని, ఎక్కువ యగుట గాని అసలే గాకుండుట గాని నొప్పితో చేరియుండుట గాని, చక్కగ నయమగును. స్త్రీలకు సామాన్యముగ బలము నిచ్చుటగాని, గర్భాశయ సంబంధ మగు వ్యాధుల నాటకం పరుచుటగాని “యుటెరోనల్” ప్రామాఖ్యము కలిగించుచున్నది.

సీసా 1-కి రూ. 2-4-0.

యుటెరోనల్ కేమికల్ కంపెనీ,

2 లోయరు చిత్తూరు రోడ్డు. కలకత్తా.

నెక్ - నెక్

కంతమును బాగుచేసి ఉచ్చాసమున నువాసన గలిగించును. సౌఖ్యమును హెచ్చించును. దుబ్బిని గలిగించును. స్వరమును స్పష్టముగాను హెచ్చుస్థాయి గలదిగాను చేయును. పాతకులకు, బోధకులకు, మిక్కిలి ఉపయోగము.

తాంబూలముతో దీపికొనిన మిక్కిలి రుచించును. గొంతుకలో చల్లగనుండును. అజీర్ణమునకు అరుచిని మంచి మందు. ముట్టకాల్చినవెంటనే ఉపయోగించినట్లయిన ఉచ్చాసముల నువాసన గలిగించును.

3 అణాలు పోస్తుబ్బిల్లు పంపినచో నొక పాకెట్టు మాత్రము పంపబడును. అది బహుదినములు రాగలదు. మాదిరి పాకెట్టు అర్ధణా పోస్తేజిస్తాంపు యీక్రిందివారికి పంపిన పంపబడును.

ముల్లరు ఫిప్పు 21 నుంకు రామశెట్టివీధి, మదరాసు.

ప్రపంచచరిత్ర

ఇదివరకు రెండు సంచికలు వెలువడినవి.

ఇం దన్ని దేశముల చరిత్రయు నులభముగా భాషలో తిగినందున లోకో కథలవలె వర్ణితమగును. చందాపద్ధతి సంతృప్తిరమునకు రమారూ. 600 పుటలు) 6 పంచికలు. చందా రూ. 2-0. (పోస్తేజితో సహా) ప్రతికొక గునుము లేదు. శత్రురముచందా ముద్రా స్వీకరింపబడును. గలమువారు:- డా. హరిసర్వోత్తమగారు, ఎస్. వింశాద్రిశేఖర, మదరాసు అని వారు.

దీనిరసాయనము:- ఈమాత్రలను శీవించుట వలన అన్నము పచనమగును, జీర్ణకోశము బాగు ప. సరస్రానము క్రమముగ గలుగును. మలబద్ధము మూనును. 25 మాత్రల డబ్బి 1-కి వెల 1-4-0. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు.